

SEANCES DU VENDREDI 5 DECEMBRE 1986  
VERGADERINGEN VAN VRIJDAG 5 DECEMBER 1986ASSEMBLEE  
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DU SOIR  
AVONDVERGADERING

## SOMMAIRE:

## PROJET DE LOI (Discussion):

Projet de loi portant confirmation des arrêtés royaux pris en exécution de l'article 1<sup>er</sup> de la loi du 27 mars 1986 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi.

Rapport de la commission de l'Enseignement et de la Science (article 7).

Discussion (reprise): *Orateurs*: MM. Seeuws, Hismans, Vervaeke, Taminiaux, Mme Lieten-Croes, M. Smits, Mme Van Puymbroeck, M. Coens, ministre de l'Education nationale, p. 364.

A l'article 7-8<sup>o</sup>: *Orateur*: M. Seeuws, p. 381.

A l'article 7-14<sup>o</sup>: *Orateurs*: M. Pataer, M. le Président, p. 383.

A l'article 7-16<sup>o</sup>: *Orateurs*: MM. Seeuws, Mouton, p. 383.

A l'article 7-22<sup>o</sup>: *Orateur*: M. Hismans, p. 385.

A l'article 7-23<sup>o</sup>: *Orateur*: M. Taminiaux, p. 386.

A l'article 7-24<sup>o</sup>: *Orateur*: M. Seeuws, p. 387.

Vote de l'article, p. 387.

## ORDRE DES TRAVAUX:

Page 402.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1986-1987  
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1986-1987

## INHOUDSOPGAVE:

## ONTWERP VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten vastgesteld ter uitvoering van artikel 1 van de wet van 27 maart 1986 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning.

Verslag van de commissie voor het Onderwijs en de Wetenschap (artikel 7).

Bespreking (hervatting): *Sprekers*: de heren Seeuws, Hismans, Vervaeke, Taminiaux, mevrouw Lieten-Croes, de heer Smits, mevrouw Van Puymbroeck, de heer Coens, minister van Onderwijs, blz. 364.

Bij artikel 7-8<sup>o</sup>: *Spreker*: de heer Seeuws, blz. 381.

Bij artikel 7-14<sup>o</sup>: *Sprekers*: de heer Pataer, de Voorzitter, blz. 383.

Bij artikel 7-16<sup>o</sup>: *Sprekers*: de heren Seeuws, Mouton, blz. 383.

Bij artikel 7-22<sup>o</sup>: *Spreker*: de heer Hismans, blz. 385.

Bij artikel 7-23<sup>o</sup>: *Spreker*: de heer Taminiaux, blz. 386.

Bij artikel 7-24<sup>o</sup>: *Spreker*: de heer Seeuws, blz. 387.

Stemming over het artikel, blz. 387.

## REGLING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 402.

6 feuilles/vellen

54

## PROJET DE LOI (Vote):

Projet de loi portant confirmation des arrêtés royaux pris en exécution de l'article 1<sup>er</sup> de la loi du 27 mars 1986 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi, p. 402.

Explications de votes: *Orateurs*: MM. Wyninckx, Van In, Lallemand, p. 402.

## ONTWERP VAN WET (Stemming):

Ontwerp van wet tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten vastgesteld ter uitvoering van artikel 1 van de wet van 27 maart 1986 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning, blz. 402.

Stemverklaringen: *Sprekers*: de heren Wyninckx, Van In, Lallemand, blz. 402.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT  
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

M. Mouton et Mme Panneels-Van Baelen, secrétaires, prennent place au bureau.

De heer Mouton en mevrouw Panneels-Van Baelen, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 19 h 45 m.

De vergadering wordt geopend te 19 u. 45 m.

ONTWERP VAN WET TOT BEKRACHTIGING VAN DE KONINKLIJKE BESLUITEN VASTGESTELD TER UITVOERING VAN ARTIKEL 1 VAN DE WET VAN 27 MAART 1986 TOT TOEKENNING VAN BEPAALDE BIJZONDERE MACHTEN AAN DE KONING

*Hervatting van de bespreking van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor het Onderwijs en de Wetenschap, betreffende artikel 7 en stemming over het artikel*

PROJET DE LOI PORTANT CONFIRMATION DES ARRETES ROYAUX PRIS EN EXECUTION DE L'ARTICLE 1<sup>er</sup> DE LA LOI DU 27 MARS 1986 ATTRIBUANT CERTAINS POUVOIRS SPECIAUX AU ROI

*Reprise de la discussion du rapport, fait au nom de la commission de l'Enseignement et de la Science, au sujet de l'article 7 et vote de l'article*

**De Voorzitter.** — Wij hervatten de beraadslaging over het ontwerp van wet tot bekrachtiging van koninklijke besluiten met de voortzetting van de bespreking van het verslag, uitgebracht namens de commissie voor het Onderwijs en de Wetenschap, betreffende artikel 7.

Nous reprenons la discussion du projet de loi portant confirmation d'arrêtés royaux par la poursuite de l'examen du rapport, fait au nom de la commission de l'Enseignement et de la Science, au sujet de l'article 7.

Het woord is aan de heer Seeuws.

**De heer Seeuws.** — Mijnheer de Voorzitter, de bespreking van het onderwijsaandeel in deze zoveelste besparingstrein van de regering-Martens, is zeker niet zonder belang. Het gaat immers om een bedrag van om en nabij de 20 miljard bezuinigingen.

Vandaar wellicht ook dat er uitzonderlijk drie rapporteurs werden aangeduid, wat niet belette dat we het gedrukte verslag pas woensdag, jongstleden mochten ontvangen.

Hoewel er een ruim debat plaatshad in de commissie, hebben we het nochtans als een handicap moeten ervaren dat de tijd zeer kort was om grondig voorbereide amendementen in te dienen, die dan nog vaak moesten worden besproken zonder dat ze waren rondgedeeld, laat staan vertaald.

Bij de voorbereiding van dit openbaar debat konden we evenmin gebruik maken van de bijlagen die normaal bij het verslag moesten worden gevoegd, ter verduidelijking van sommige antwoorden van de ministers.

Meerdere leden van onze fractie nemen dus over dit belangrijk hoofdstuk het woord en wij hebben wat ons betreft onze toespraak in vier onderdelen uitgesplitst: een aantal voorafgaande beschouwingen, een toelichting op het onderwijs-volmachtbeleid, iets over de georganiseerde geleidelijke afbraak van het Rijksgebouwenfonds en een aantal besluiten aangaande het onderwijsbeleid.

Vooraf zou ik mijn vraag willen herhalen in verband met de zin of de onzin van de bekrachtiging van de bijzondere-machtenbesluiten, uitgerend inzake onderwijs.

In dat verband was er de belangrijke uiteenzetting van collega Henrion in de openbare vergadering van de Senaat van 26 maart 1986 aangaande artikel 6 betreffende de bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen in uitvoering van de bijzondere machten.

De heer Henrion wees erop dat de bekrachtiging een tweeledige bedoeling heeft: ten eerste, zij verzekert de juridische rechtszekerheid in verband met de toepassing van de besluiten en, ten tweede, zij herstelt de tussenkomst van het Parlement op het gepaste moment.

In de landen waar de Grondwet het Parlement een wetgevende bevoegdheid geeft, is de bekrachtiging meestal opgenomen in het fundamentele ontwerp.

Het bekrachtigingsbesluit voorziet deze keer, ingevolge de verklaring van Eerste minister Martens, in de mogelijkheid om amendementen in te dienen waarvan wij gemeend hebben gebruik te moeten maken. Dit probleem werpt een juridische moeilijkheid op die toen in de commissie werd onderzocht. Uit het debat is gebleken dat eventueel aangenomen amendementen slechts kunnen gelden voor de toekomst? De minister



van Onderwijs heeft in de commissie gemeend op deze vraag «ja» te moeten antwoorden.

Collega Henrion heeft eraan herinnerd dat de Eerste minister toen concludeerde dat te gepasten tijde aan de Raad van State advies zou worden gevraagd op het ogenblik van de indiening van het bekrachtigingsbesluit.

De vraag is dus, mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister — ik had de vraag eigenlijk aan de Eerste minister moeten stellen die het antwoord daarop tot op heden, naar het blijkt, ontweken heeft —, of dit advies wel werd gevraagd, en of dit niet voorafgaand aan het debat moest worden ingewonnen.

Een tweede opmerking is dat uit de adviezen van de Raad van State blijkt dat de regering de grenzen die inherent zijn aan bijzondere machten, evenals die bepaald bij de wet van 27 maart 1986, niet heeft geëerbiedigd. Ik geef enkele voorbeelden.

Er is de overschrijding van de nochtans zeer ruim bepaalde bijzondere machten. Dit blijkt, onder meer, uit het koninklijk besluit nr. 434 betreffende de financiering en de controle van de universitaire instellingen, waarover collega De Pauw reeds heeft gesproken.

Er zijn een aantal maatregelen genomen met betrekking tot de inschrijvings- en examengelden, het gelijkwaardige statuut voor het personeel, de overheveling van patrimoniumpersoneel naar diensten met werkingstoelagen en in verband met de versoepeling van het visum voor de regeringscommissaris, die geen rechtsgrond vinden in artikel 1 van de wet van 27 maart 1986 omdat ze geen besparingseffect hebben. Ze moeten volgens de Raad van State uit het ontwerp worden gelicht.

Daarenboven moeten de voorwaarden van de overheveling van het patrimoniumpersoneel het onderwerp uitmaken van onderhandelingen in het sectorcomité. Ze vinden evenmin rechtsgrond in artikel 3 van dezelfde wet.

Sommige bepalingen werd een terugwerkende kracht verleend, in strijd met de bepalingen van de wet van 27 maart 1986. Dit is bijvoorbeeld het geval voor hetzelfde koninklijk besluit nr. 434, inzonderheid wat artikel 10 aangaat. Dat is in strijd met artikel 4 van de wet van 27 maart 1986, dat bepaalt dat de besluiten genomen tot 31 december 1986 slechts kunnen terugwerken tot 1 januari 1986.

Er zijn maatregelen genomen die niet dringend zijn, want zij zijn lang na het einde van de bijzondere machten in werking getreden. Hier kunnen we als voorbeeld geven, het koninklijk besluit nr. 467 betreffende de rationalisatie en programmatie en de normen inzake personeelsomkadering van de psycho-medisch-sociale centra en tot vaststelling van de voorwaarden voor de toegang tot de Fondsen voor de schoolgebouwen.

In zijn advies stelt de Raad van State het volgende: «Luidens artikel 17 zullen de essentiële bepalingen van het ontwerp pas in werking treden op 1 september 1987 (en verder trouwens op 1 januari 1988).» Die bepaling ontnemt aan de ontworpen regeling het dringend aspect dat mede in aanmerking werd genomen als verantwoording van de toekenning van bijzondere machten aan de Koning.

Wanneer die datum van inwerkingtreding wordt behouden, dan kan het ontwerp derhalve niet worden ingepast in de bijzondere bevoegdheid die de Koning aan de wet van 27 maart 1986 ontleende.

Indien de hoger vermelde bepalingen ongewijzigd door het Parlement bekrachtigd worden, wordt het recht op rechtsbescherming van de burger ondermijnd door deze «volmachtwetten» niet alleen ontsnappen aan de toetsing aan de Grondwet, maar ook aan de toetsing aan de grenzen van de wet op bijzondere machten.

Een derde reeks opmerkingen betreffen enkele bepalingen die een illustratie vormen van de vindigheid van de regering-Martens om aan haar internationale verplichtingen te ontsnappen. Zo ook wat de internationale verdragen betreft.

De volgende bepalingen zouden dan ook, volgens de Raad van State, in strijd kunnen zijn met de internationale verplichtingen van België: de koninklijke besluiten nrs. 457, 458 en 463, bepalen, onder meer — we komen daar later op terug — dat leerlingen wier ouders of voogden in België niet onderworpen zijn aan de personenbelasting, voor het vaststellen van het aantal regelmatige leerlingen slechts voor 80 pct. in aanmerking worden genomen. Ondanks de verzekering van de vertegenwoordiger van de regering bij de Raad van State, dat door de toepassing van dit criterium de toegang van de leerling geenszins zal beperkt worden en evenmin enige financiële weerslag zal hebben ten aanzien van de personen die in het onderhoud van de leerling voorzien, zijn wij evenals de Raad van State, er toch van overtuigd dat, wat onderdanen van een EEG-lid-

staat betreft, de Europese overheid dit zou kunnen beschouwen als een verkapt vorm van discriminatie, die verboden is bij artikel 7 van het EEG-verdrag. Deze koninklijke besluiten worden trouwens door twee scholen in kortgeding betwist voor de rechtbank van Doornik, waarover eerstdaags zou worden gepleit. Tot daar een eerste reeks opmerkingen.

Wat nu de inhoudelijke kritiek betreft op een aantal bijzondere-machtenbesluiten valt het op dat, ondanks de dure eden die door de Onderwijsministers, en vooral door Onderwijsminister Coens, werden gezworen na de vorige besparingsronden, ook nu weer in het bijzonder het onderwijs werd gevisieerd.

Wij komen tot de verbijsterende vaststelling dat niettegenstaande iedereen de waarde van het onderwijs en de vorming in de strijd tegen de economische crisis onderkent, het onderwijs nogmaals een belangrijk deel van de bezuinigingsinspanningen moet dragen.

Wat hierbij bovendien opvalt is, dat de eerste reeks maatregelen, die uitsluitend het officieel onderwijs treffen en in het bijzonder het rijksonderwijs, weliswaar werden voorgelegd aan de Schoolpactcommissie, doch nooit ten gronde werden besproken en ook niet voor wijziging vatbaar waren.

De tweede reeks maatregelen, die welke betrekking hebben op alle onderwijsnetten maar, zoals nu duidelijk blijkt, waarvan de meeste toch vooral een weerslag hebben op het rijksonderwijs, werden na protestaties van de verschillende vakbonden, oudverenigingen en vooral van de inrichtende machten van het vrij gesubsidieerd onderwijs, besproken en gewijzigd, — zij het vanzelfsprekend totaal onvoldoende — in overleg met deze instanties.

Daarenboven wijzigen een belangrijk aantal maatregelen vrij fundamenteel de Schoolpactwet van 29 mei 1959 en andere Schoolpactwetten, zonder dat over één van deze wijzigingen voorafgaand een akkoord werd bekomen in de Schoolpactcommissie.

Achteraf is trouwens gebleken waarom dat niet kon, aangezien de meerderheid permanent, als een verontschuldiging, verwijst naar het regeerakkoord waarin een reeks van punten die in strijd zijn met het Schoolpact waren ingeschreven, zonder dat de medeondertekenaars van het Schoolpact, met name de SP en de PS, hiertoe hun akkoord hadden gegeven.

Wat wij de regering in haar onderwijsbeleid verwijten is, dat zij het onderwijs louter budgettair en financieel-economisch benadert en niet sociaal-pedagogisch. Dit blijkt, onder meer, uit de wijze waarop het vernieuwd secundair onderwijs werd en wordt benadert.

De minister schijnt niet te willen beseffen wat zijn taak en zijn opdracht zijn als inrichtende macht van het rijksonderwijs en welke positieve houding hij ten aanzien van zijn onderwijsnet zou moeten aannemen. Integendeel, hij gebruikt zijn macht om maatregelen te nemen die schade berokkenen aan het rijksonderwijs en die er, onder meer, toe leiden, onlangs nog met de genomen besluiten, dat duizenden personeelsleden, onderwijzend personeel en werkliedenpersoneel worden afgedankt, waarbij zelfs de regels van het statuut niet worden geëerbiedigd. Een bewijs hiervan zijn de honderden klachten die bij de Raad van State werden ingediend. De minister zou er intengedeele moeten voor zorgen dat zijn onderwijsnet gefinancierd wordt volgens de behoefte, zoals bepaald volgens de geest en de letter van de Grondwet.

Tenslotte heeft de minister het rijksonderwijs «begiftigd» met een bepaalde vorm van autonomie — waarover wij het allen ten gronde eens zijn —, zonder dat hiervoor evenwel in de geëigende democratische structuren werd voorzien, zodat de verantwoordelijkheid uiteindelijk op de instellingshoofden wordt afgewenteld voor de besteding van een te beperkt lesurenpakket — voor de samenstelling ervan wordt geen onderscheid gemaakt volgens het type van onderwijs, de densiteit van het net en de sociale achtergrond van de leerlingen — en voor de besteding van de te beperkte financiële middelen, wat ertoe zal leiden dat aan het recht, zelfs de plicht, van de Staat om onderwijs in te richten daar waar behoefte bestaat, niet meer kan worden voldaan.

Laat mij terugkomen op de beide reeksen maatregelen waarover ik bij mijn inleiding sprak.

Tot die welke uitsluitend het officieel onderwijs en in het bijzonder het rijksonderwijs treffen, behoren ongetwijfeld de bezuinigingen op de fondsen van schoolgebouwen voor rijkscholen en van gemeentelijke en provinciale schoolgebouwen.

Ik zal daar straks iets uitgebreider op terugkomen, doch nu al wil ik er de aandacht op vestigen dat, enerzijds, een volmachtbesluit, zonder vereiste kennis van een behoeftenstudie, aanzienlijk de bedragen beperkt waarop de rijkscholen en de andere officiële scholen wettelijk recht

hebben, en, anderzijds, de regering bij gewone wet, zonder dat de vereiste dossiers worden voorgelegd, nieuwe leningsmachtigingen toekent voor het vrij onderwijs.

Het gevolg van dit alles is een totaal onevenwicht. Van de fondsen die werken voor het officieel onderwijs, worden financiële middelen afgenomen. Aan het Waarborgfonds worden bijkomende middelen toegekend. Voor het vrij onderwijs is er wel nieuwbouw mogelijk, voor het officieel onderwijs niet.

Ook de rationalisering en programmatie van het buitengewoon onderwijs vallen onder deze maatregelen. Maar hieraan ging een bijzondere historiek vooraf, aangezien deze maatregelen eerst bij gewoon koninklijk besluit waren getroffen en voorgelegd aan, maar niet besproken in, de Schoolpactcommissie.

Aangezien echter volgens de wet in eerste instantie de vrije keuze van de ouders moet worden gewaarborgd en dit geenszins het geval was in het ontwerp van het koninklijk besluit was het aanvechtbaar bij de Raad van State. Daarom heeft de regering het ontwerp-besluit omgevormd tot een bijzondere-machtenbesluit zonder in de vrije keuze te voorzien van de ouders die het rijksonderwijs verkiezen, omdat een deel van de acht mogelijke types en vier mogelijke opleidingsvormen helemaal niet zijn gepland.

Bij de maatregelen die betrekking hebben op alle onderwijsnetten, doch waarvan de meeste vooral hun weerslag hebben op het rijksonderwijs, moeten we ongetwijfeld vooral aandacht hebben voor de problematiek van de uren/leerkracht voor het secundair onderwijs van type I.

Een reeks besluiten van de vorige regering-Martens kostte het rijksonderwijs reeds een aanzienlijk aantal opties per jaar. De gevolgen van de nu genomen maatregelen zijn nog veel erger. De ingrepen op het pedagogisch aanbod zullen op korte en middellange termijn leiden tot het afsterven van een aantal scholen en tot het einde van de vrije keuze.

Voor het rijksonderwijs vermindert het lesurenpakket met 10 pct. Dat is nu zeker. Dit betekent eveneens een overeenkomstige vermindering van het personeelsbestand, met alle sociale gevolgen van dien. De sfeer in de scholen is er niet op verbeterd. Iedereen vecht voor een uur meer of het behoud ervan. Daarenboven is er voor duizenden tijdelijke en jonge vastbenoemden de dreiging van de werkloosheid.

De maatregelen die werden genomen komen neer op de pedagogische ontmanteling van het vernieuwd secundair onderwijs. Het is voor ons onaanvaardbaar dat een gestructureerde onderwijsvisie zoals het VSO zonder enig overleg in zijn fundamenten wordt aangetast.

Daarenboven is in geen sanctie voorzien voor gesubsidieerde instellingen die met eigen middelen meer lestijden inrichten dan door de bijzondere-machtenbesluiten is toegelaten. en dit is een discriminatie waarop we ten overvloede hebben gewezen. Het rijksonderwijs is strikt gebonden door het besluit waarin voor dat onderwijs geen afwijkingen werden opgelegd.

Het niet meer toestaan van afwijkingen aan het rijksonderwijs is dan ook slechts aanvaardbaar indien eveneens de andere inrichtende machten een totaal verbod wordt opgelegd om met eigen middelen niet-gesubsidieerde betrekkingen in stand te houden.

Het afschaffen van het gratis leerlingenvervoer en de invoering van inschrijvingsgeld in het onderwijs voor sociale promotie zijn andere maatregelen die in deze reeks passen maar ook daarover zal mevrouw Croes nader uitweiden.

Ook in de internaten wordt gerationaliseerd door verhoging van het minimumaantal leerlingen en door het verbod tot oprichting van nieuwe internaten tot het jaar 1992. We herinneren eraan dat vorig jaar, tegen de Schoolpactakkoorden in, beslist werd ook de vrije internaten te subsidiëren. Nu blijkt de totale kost te hoog en wordt er ook in de rijksinternaten gesnoeid.

Ook hier moet de vraag worden gesteld welke maatregelen men zal of kan treffen tegen deze gesubsidieerde internaten die niet sluiten en met eigen middelen blijven bestaan.

Over de beperking van de financiële middelen van de universiteiten heeft mevrouw De Pauw al gesproken zodat ik mijn toelichting kan afronden met een aantal beschouwingen rond de problematiek van het Gebouwenfonds van de rijkscholen.

Sinds 1982-1985 maken we hier de georganiseerde ontmanteling mee. In 1982 liep de tienjarige periode af van het in 1973 gesloten Schoolpact waarbij gelijktijdig met het oprichten van een Waarborgfonds met minieme rentelast van de aangeane leningen voor het vrij gesubsidieerd

onderwijs, een dubbele dotatie werd toegekend aan het rijksonderwijs voor het oprichten van schoolgebouwen.

Daarenboven bepaalt dit akkoord dat de jaarlijkse dotatie voor de rijkscholenbouw met ingang van 1 januari 1983 wordt aangepast volgens de behoeften van het ogenblik. Ondanks ons stelselmatig aandringen in het Parlement en in de Schoolpactcommissie zijn deze behoeften in 1986, dus 4 jaar later, nog altijd niet gekend en vastgesteld, maar ondertussen daalden de vastleggingen tot minder dan de helft en werden de ter beschikking gestelde kredieten stelselmatig verminderd.

Erger, van de normaal uitgetrokken dotaties werd nog 1,7 miljard achtergehouden. Het is dus geld dat opgespaard is, maar niet mag worden gebruikt. Tegelijkertijd werden de contracten voor het bouwen zelf op een systematische wijze naar het jaareinde verschoven, zodat de eigenlijke bouw al een zestal maanden vertraging oploopt.

Daarbij komt dan nog dat de noodzakelijke infrastructuur en uitrusting niet volgen op een manier die een normaal beheer zou vereisen. Er zijn voorbeelden van scholen die slechts vijf jaar nadat men met de bouwwerken is begonnen, in gebruik kunnen worden genomen. Met andere woorden, de georganiseerde ontmanteling werpt zijn vruchten af.

Maar de periode 1986-1987 zal wellicht de nekslag betekenen voor het Gebouwenfonds voor de rijkscholen. Het stond reeds geschreven in de sterren van het regeerakkoord van de CVP-PVV-meerderheid in 1985: «Het Gebouwenfonds van de rijkscholen zal het voorwerp zijn van een budgettaire inschrijving van 4,1 miljard.» De PVV wist dus heel goed wat er stond te gebeuren en wat het lot zou zijn van het rijksonderwijs. In 1986-1987 krijgt de rijkscholenbouw de genadeslag door slechts 2 225 miljoen toe te kennen voor het Nederlandstalige onderwijs in 1986 en 1 975 miljoen — of nog 300 miljoen minder — in 1987. Daarop moet toch de aandacht worden gevestigd wanneer men met cijfers goochelt.

Aangezien dit echter bruto-bedragen betreft, moeten hiervan nog de personeelskosten en inhuringen worden afgetrokken. Dit geeft dan als netto beschikbaar 1 425 miljoen in 1986 en 1 200 miljoen in 1987. Voor ieder van de 5 provincies blijft er dus een nettobedrag over van 285 miljoen in 1986 en 240 miljoen in 1987, en dit is volstrekt onvoldoende. En waarom? Per provincie is er minstens 500 miljoen nodig, wat in totaal voor de 5 provincies samen 2 500 miljoen betekent, en ongeveer 750 miljoen voor personeel en inhuringen, dat maakt 3 miljard 250 miljoen. Voor 1986 is er dus precies één miljard te weinig en dan is er nog geen enkele steen nieuwbouw bij.

En voor 1987 is de toestand nog catastrofaler, voor zover dit mogelijk is natuurlijk. Inderdaad, met het Sint-Annaplan moeten voor het eerst ook het eigenaarsonderhoud, het buitengewoon onderwijs, de eerste uitrusting en de PMS-centra mede worden bekostigd met die 240 miljoen per provincie van het Gebouwenfonds, terwijl ze volgens het Schoolpact aan het departement Onderwijs zelf moeten worden toegerekend.

Als we ons alleen al aan de officiële begrotingscijfers van de vorige jaren houden, komen we sowieso al tot 600 miljoen voor deze ten laste gelegde kosten. Dit betekent 120 miljoen supplementaire belasting per provincie op de toegekende 240 miljoen. Dit is toch een onmogelijke situatie. In deze omstandigheden kan men de diensthoofden van de provincies niet verantwoordelijk stellen en moet de minister zelf zijn verantwoordelijkheid op zich nemen, als hoofd van het rijksonderwijs, om orde op zaken te stellen.

Het zou bijvoorbeeld een constructieve maatregel zijn, wat nog in reserve is, namelijk de 1,7 miljard, zo vlug mogelijk vrij te geven. Op die manier zou misschien een aanvang kunnen worden genomen met de 15 dossiers voor nieuwbouw, die reeds in 1985 werden aanbesteed, maar nog steeds niet zijn goedgekeurd.

Hoewel nog maar enkele maanden geleden de prioritaire projecten voor 1985, met de verantwoording, werden opgevraagd, wordt er nu blijkbaar weer gezegd dat er geen sprake is van het saldo van 1985 vrij te geven, wat nochtans was toegezegd aan de Schoolpactcommissie. Nu is het weer omdat de fysische normen nog niet werden vastgelegd hoewel de minister ruim 5 jaar tijd heeft gehad om deze normen te laten opstellen. Ondertussen worden alle studies stilgelegd van 1 januari 1986 af.

Over de opportuniteit van een aantal noodzakelijke nieuwe gebouwen in plaats van de 30-jarige voorlopige paviljoenen, die ondertussen reeds werden gedegradeerd tot barakken, kan nochtans niet worden getwist. Ondertussen is de minister blijkbaar van oordeel dat bijvoorbeeld de rijksbasisscholen die reeds jaren te kampen hebben met huisvestingsproblemen moeten worden geholpen met behulp van zogenaamde combi-

paviljoenen. Met andere woorden, men vervangt dus voorlopige paviljoenen door andere voorlopige combi-paviljoenen, die in de volksmond containers worden genoemd. Maar aan onderhoud, laat staan aan ernstig onderhoud, kan er helemaal niets meer worden gedaan.

De onderhoudskredieten die vroeger 250 miljoen bedroegen waren reeds de helft te klein. In 1987 echter worden deze kredieten afgeschaft en dient alles te gebeuren met de kredieten van het Gebouwenfonds, en dus al door drie gedeeld. Kortom, in 1986 en 1987, met de Sint-Annamaatregelen en de volmachtbesluiten, is de overlevingsdrempel overschreden en zijn blijkbaar alle middelen om het openbaar onderwijs te treffen, toegelaten.

Mijnheer de minister, ik hoopte u bij wijze van voorbeeld een drietal schrijnende gevallen aan te duiden in de streek waar ik woon, in het Gentse. Ik zal dat nu niet doen aangezien de tijd vordert, maar ik hoop de gelegenheid te hebben om daar op terug te komen tijdens het debat over uw begroting.

Ik dacht u te spreken over de rampzalige toestand van het koninklijk atheneum en de rijksmidschool op de Kortrijksesteenweg te Gent, over de rijksbasisschool te Knesselare, waar een ernstig probleem bestaat en ook over de hogere technische scholen op de Voskenslaan te Gent.

Ik kom daar later op terug. Ik heb u de documenten overhandigd en u kunt wellicht nazien wat er kan gebeuren.

Mijnheer de Voorzitter, ik sprak wellicht al te lang en ik besluit.

Wij hebben vastgesteld dat het onderwijsbeleid van de regering wordt bepaald door budgettaire imperatieven in plaats van door onderwijsprioriteiten en doelstellingen van het onderwijsbeleid. Meer dan een vierde van de volmachtbesluiten van de huidige regering hebben betrekking op onderwijs. Het volmachtbeleid leidde tot de uitschakeling van de overlegstructuren. Onderhandelingen met de educatieve gemeenschap, raadpleging van de Schoolpactcommissie, discussies over onderwijsbeleid in het Parlement, zijn een lachertje geworden. Het is een politiek van voldongen feiten.

Er is de culpabilisering van het onderwijs: men verwijt het onderwijs in het algemeen en het rijksonderwijs in het bijzonder dat het te veel kost. Zelfs nu er meer bespaard werd dan beoogd, wil de regering niet terugkomen op besparingen, terwijl de deskundigheid en de bekwaamheid van de onderwijzers en de directies in twijfel worden getrokken.

Tenslotte is er de dramatische afbraak van de vrij keuze omdat door de waterval van besparingen sinds 1982 op vele plaatsen scholen en afdelingen in hun bestaan worden bedreigd, als ze al niet zijn gesloten.

Wat wij willen, mijnheer de minister, zijn andere prioriteiten voor een ander onderwijsbeleid.

Wij willen herstel van rust en vertrouwen tussen het beleid en het onderwijsveld, met bijzonder aandacht voor het rijksonderwijs, en via overleg, inspraak en betrokkenheid van de onderwijswereld. Overleg ook over de onderwijsuitgaven in een planning op lange termijn maar met de zekerheid dat de Staat zijn plicht vervult door het rijksonderwijs naar behoeften te financieren. Het zoeken naar de middelen tot decentralisatie van bevoegdheden en ruime eigen verantwoordelijkheden op het lokale vlak moet samengaan met een concrete betrokkenheid en inspraak van personeel en ouders.

De pedagogische en financiële waarborgen moeten verzekerd blijven voor het in stand houden van de vrije keuze, onder meer door het gratis leerlingenvervoer en een minimumvoorziening inzake pedagogisch aanbod.

Daarbij is uiteraard ook de kwaliteit van de tewerkstelling in het onderwijs van bijzonder belang. Degelijk kwalitatief werk is slechts mogelijk met een vaste kern van personeelsleden.

Wij geloven, mijnheer de minister, dat de negatieve besparingswedloop slechts kan worden doorbroken met positieve onderwijsmaatregelen, waarbij het kind en de mens in wording centraal staan. (*Applaus op de socialistische banken.*)

**M. le Président.** — La parole est à M. Hismans.

**M. Hismans.** — Monsieur le Président, j'aurais beaucoup aimé que le ministre de l'Éducation nationale, M. Damseaux, fût présent, ce soir. Son absence me déçoit profondément car je souhaitais lui dire quelques vérités. Je me propose néanmoins d'exprimer ma pensée et ose espérer qu'il y aura de bonnes âmes pour lui faire comprendre ce qu'on pense dans certains milieux. M. Damseaux serait, paraît-il, parti en pèlerinage

en Terre sainte pour se faire pardonner certaines mauvaises actions commises dans le domaine de l'Éducation nationale. (*Sourires.*)

Le dernier train lancé par le gouvernement, le « Val-Duchesse-Express », comporte septante wagons, septante arrêtés de pouvoirs spéciaux, dont vingt-cinq contiennent les mesures relatives à l'enseignement. Vingt-cinq sur septante, une fameuse proportion!

Sur le plan de l'impact financier, sur les 195 milliards d'économies supputés, plus de vingt-six proviennent du budget de l'Éducation nationale et de la Politique scientifique.

Vingt-cinq arrêtés sur septante, 26 milliards de restrictions sur 195, vous devez être fiers, messieurs les ministres de l'Éducation nationale et de l'« Onderwijs », vous êtes les exécutants les plus performants de la joyeuse équipe Martens VI.

Craignons cependant qu'avec vous, les exécutions ne deviennent capitales pour bon nombre d'enseignants, pour certains établissements ainsi que pour beaucoup de possibilités d'avenir, désormais enlevées aux jeunes et aux moins nantis de notre société.

Chacun des membres de cette assemblée qui s'intéresse aux problèmes d'enseignement — et nous en avons entendu quelques-uns — pourrait exposer les griefs qu'on peut, à juste titre, formuler, à l'endroit des mauvais coups assés à l'enseignement. Certains se sont déjà exprimés et d'autres sans doute exposeront encore leurs arguments. Mais pour ma part, je me contenterai de développer trois points.

Tout d'abord les bâtiments scolaires. Compte tenu de l'exposé fait par mon collègue, M. Seeuws, je pourrai être bref. Ensuite, l'enseignement de promotion sociale et, enfin, les internats.

Pour ce qui concerne les bâtiments scolaires — il s'agit de l'arrêté n° 411 —, le gouvernement veut, dans ce domaine, économiser 9,1 milliards. Comment?

En réduisant de 5,8 milliards la dotation du Fonds des bâtiments scolaires de l'État, en escamotant 3,3 milliards de la dotation annuelle du Fonds des bâtiments scolaires provinciaux et communaux, ceci pour 1986 mais 1987 sera plus pénible encore: 6,4 milliards en moins que le FBSE et seulement une dotation de 600 millions au FBSPC.

Les justifications — ou les prétextes, chacun jugera — et les raisons données paraissent simples: tout d'abord, il y a des réserves non utilisées dans ce fonds et ensuite, les besoins ne sont pas connus avec précision. Conclusion: on réduit, on escamote et on commande un audit. Bien joué! Fort bien, mais...

N'est-ce pas sous les mêmes ministres de l'Éducation nationale — pour ce qui est de M. Damseaux, « si ce n'est lui, c'est donc son frère » ou quelqu'un de sa famille — qu'on a « régularisé » trois cent cinquante agents des fonds des bâtiments scolaires dont les nominations étaient invalidées par le Conseil d'État?

N'est-il dès lors pas étonnant d'entendre aujourd'hui les mêmes ministres dénoncer la pléthore d'agents de ces fonds?

Ne faut-il plus rappeler l'entourloupette, coûteuse pour l'État, juteuse pour la ville de M. Louis Michel, que fut l'affaire de la piscine de Jodoigne?

Est-il lassant aussi de revenir sur les décisions prises pour le Hainaut occidental et les études onéreuses confiées à des bureaux d'architectes privés, en négligeant les services d'architecture des fonds, dont on sous-entend à la fois le surnombre, la non-productivité, voire presque l'incapacité?

Et cette administration du Fonds national de garantie dont la structure hydrocéphale a été mise en place récemment, était-ce vraiment nécessaire, sinon pour fournir quelques postes confortables à des amis politiques? Depuis dix ans, ce fonds avait fonctionné au départ d'une cellule interne à chacun des cabinets successifs de l'Éducation nationale. Je n'ai pas eu connaissance de plainte à ce sujet, tout comme je ne connais pas l'importance du travail en plus réalisé par cette nouvelle structure administrative. Ce qui est clair, c'est son coût supplémentaire pour le budget de l'État, quand on parle de gabegie et de restrictions! Mais il est vrai que ce Fonds national de garantie est surtout destiné aux besoins de l'enseignement libre catholique, alors!

Ce qui me paraît le plus choquant dans les dispositions légales dont nous débattons, c'est que, simultanément à votre soustraction de 9,1 milliards au détriment de l'enseignement officiel, en 1986, vous accordez une possibilité d'intervention supplémentaire de 5,6 milliards au Fonds de garantie, c'est-à-dire presque exclusivement au profit de l'enseignement libre catholique. Si je ne craignais de faire rire en paraphrasant un homme politique français, je dirais « C'est un scandale! »



Je suis bien obligé de m'adresser au seul ministre présent, mais vous comptez pour deux, monsieur Coens, tout le monde le sait. (*Sourires.*)

Ainsi donc, pour l'enseignement de l'Etat, les ministres ont tout d'abord, laissé tomber, depuis 1983, la dotation, dite de rattrapage, de 3 milliards par an, qui existait depuis 1973 et qui était le pendant, la compensation négociée, de l'attribution de moyens pour les bâtiments de l'enseignement catholique via le Fonds de garantie. Ils ont ensuite, bloqué, oui, bloqué par une circulaire administrative dès 1985, les programmes d'exécution, ce qui a entraîné des reliquats artificiels et un report de 2,3 milliards en 1986 au fonds Etat. Enfin, aujourd'hui, après le blocage d'hier, ils procèdent à l'amputation de 5,8 milliards en 1986 et de 6,4 milliards en 1987, sans parler de l'entretien du propriétaire dont on escamote les crédits.

Et pendant ce temps-là, pour l'enseignement libre catholique, on ouvre des possibilités supplémentaires d'emprunt par une faculté d'intervention dans les charges d'intérêt de 5,6 milliards en plus.

On peut être d'accord pour étudier des économies, voire un moratoire dans le domaine des constructions scolaires, mais qui ne réalise, dans les mesures d'aujourd'hui, l'anomalie, l'injustice, disons-le, le scandale?

Ce qui est particulièrement incroyable, c'est qu'au moment où ils prennent de telles mesures, les ministres de l'Education nationale déclarent qu'ils ne sont pas bien informés des besoins réels!

L'étude faite pour les bâtiments de l'Etat par les services du fonds compétent est considérée comme très exagérée par les ministres. Ne pouvaient-ils consulter de hauts fonctionnaires de leur bord politique, examiner les normes et critères utilisés et éventuellement, appliquer un coefficient de réduction dûment étudié? Non, au panier cette étude, pourtant réalisée au prix de bien des heures de travail par des techniciens compétents! Et l'on passe commande d'un audit. C'est coûteux, mais c'est la mode, et puis cela reporte d'autant l'échéance. On attendait les résultats de l'audit McKinsey-Vandyck pour fin 1986. On parle maintenant de mars 1987. Attendons, on verra. Et puis, on pourra toujours contester ou commander un contre-audit pour fixer les nouveaux besoins annuels. Les écoles de l'Etat patienteront.

Mais où l'on ne patiente pas, c'est dans l'enseignement libre catholique. Là, on a fixé un supplément de 5,6 milliards. Sur quelles bases, sur quelles études? Aucune réponse probante, sinon qu'on a évoqué le volume des dossiers en attente. C'est presque incroyable!

Le deuxième point que je tiens à évoquer, c'est l'enseignement de promotion sociale, non pas que les restrictions soient comparables à celles relatives aux bâtiments scolaires; il n'est question ici que de 300 millions. Mais c'est en raison du caractère de cet enseignement que je tiens à intervenir. C'est le plus social de nos secteurs d'enseignement; il le porte d'ailleurs dans sa dénomination. Recyclage, deuxième chance, réadaptation, formations complémentaires sont ses domaines d'action.

Mais cela a déjà commencé sous le premier de la trilogie des ministres du PRL, qui a fait équipe avec l'inamovible M. Coens. A la limitation des cumuls instaurée en 1977 et qu'on peut admettre comme fondée, surtout à l'heure actuelle, on a ajouté deux éléments depuis 1981.

Tout d'abord, la diminution de moitié de l'ancienneté barémique des professeurs nommés, donc en fonction — puisque la dernière nomination date de 1963 — depuis plus de vingt ans.

Ensuite, l'interdiction de tout cumul. Je m'attendais à une réaction de votre part, monsieur le ministre. En effet, quand je tiens de tels propos, on me reproche d'être favorable au cumul. Mais l'interdiction — même temporaire — de tout cumul déstabilise complètement l'enseignement de promotion sociale. A l'heure actuelle, certaines classes en sont déjà à leur troisième professeur, dans la même branche! C'est que bien peu de gens se contentent d'une charge de cours le soir en acceptant de rester sans emploi le jour. Lorsqu'ils trouvent une occupation pour la journée, par exemple comme indépendant, ils doivent quitter leur classe du soir. Il y a là une déstabilisation totale qui aboutit à la destruction d'un enseignement. Je pourrais vous citer des exemples — je préfère les présenter à votre collègue francophone — de classes qui voient défiler des nouveaux professeurs pratiquement chaque mois.

Val-Duchesse a vu naître trois nouvelles mesures. Tout d'abord, l'instauration d'un droit d'inscription.

**M. Collignon.** — Le ministre est au Mur des lamentations. (*Sourires.*)

**M. Hismans.** — Vous avez tout à fait raison, monsieur Collignon. Je l'y imagine très bien, se lamentant sur ses mauvais agissements.

La deuxième nouvelle mesure issue de Val-Duchesse est l'instauration d'un plan de rationalisation pour cet enseignement. Troisième mesure: la fin des dérogations.

On pourrait parler longuement du droit d'inscription de 1 000 ou 2 000 francs par cours, justifié par la volonté d'éliminer les élèves fictifs. En fait, cet objectif devrait être rencontré par les inspecteurs et vérificateurs, mais, en réalité, c'est une nouvelle mesure de dissuasion, de « sape » de cet enseignement.

La complexité administrative toujours multipliée et, surtout, la parution tardive d'arrêtés et d'instructions mal rédigés entraînent de nouveaux dégâts de cet enseignement.

Permettez-moi, monsieur le ministre, de faire une incidente. Une question parlementaire récente de notre honorable collègue, M. Noerens, faisait apparaître que, depuis trois ans, vous faites diffuser plus de quatre-vingts instructions durant la période de vacances. Je voudrais signaler à M. Damseaux qu'il ne doit pas être complexé car il bat de loin tous les records dans ce domaine. Il a, en effet, dépassé la nonantaine d'instructions et cela continue... Il y a deux jours, j'ai reçu la dernière mouture — elles ont, en effet, déjà été corrigées deux fois — des instructions relatives au paiement du droit d'inscription et celles-ci ne sont même pas encore précises.

Revenons-en aux éléments perturbateurs de l'enseignement de promotion sociale; ainsi, la disposition relative aux demandeurs d'emploi non indemnisés. L'arrêté numéroté 462 du 17 septembre 1986, paru au *Moniteur belge* du 18 octobre 1986, stipule en son article 1<sup>er</sup>, § 3, que sont exemptés du droit d'inscription les mineurs soumis à l'obligation scolaire, ainsi que les demandeurs d'emploi: chômeurs complets de longue durée et chômeurs non indemnisés, à l'exception de ceux qui deviennent chômeurs de leur propre fait.

Ceci mérite réflexion. On aurait cependant dû y réfléchir avant. En effet, si des instructions ont été envoyées le 1<sup>er</sup> octobre, je vous rappelle qu'au 1<sup>er</sup> décembre, des instructions correctives étaient diffusées et, à l'heure actuelle, je peux vous citer des exemples tel que celui-ci.

Je connais une mère de famille de 35 ans qui a élevé ses enfants et n'a jamais occupé d'emploi. Elle se trouve abandonnée par son mari. Elle possède un diplôme de comptabilité, mais comme elle n'a jamais fait valoir celui-ci, elle n'a pas droit au chômage et doit faire preuve de l'occupation d'un emploi pendant 300 jours. Cette dame, qui est inscrite au cours du soir afin de rafraîchir ses connaissances en comptabilité, doit payer ce cours parce que l'Onem lui refuse l'attestation nécessaire. Elle est ce qu'on appelle actuellement « une demandeuse libre », expression que nous ne connaissions pas jusqu'à présent, mais qui existe à l'Onem. Telle est la situation de cette personne à la suite des mesures qui se multiplient.

Je vous cite un autre exemple. Un Algérien, qui n'est donc pas ressortissant de la CEE, a terminé ses études en même temps que d'autres jeunes gens qui peuvent immédiatement émarger au chômage. Mais lui, il n'a pas droit à l'indemnisation du chômage. De ce fait, s'il s'inscrit au cours du soir, il doit payer un minerval pour essayer d'acquérir une qualification supplémentaire. Tout ceci n'a jamais été voulu, mais c'est la situation qui se produit lorsque de nouvelles instructions se télescopent et arrivent tardivement.

Je dis: improvisation, manque de sérieux, manque de rigueur dans les textes, mais je n'oserais pas dire volonté de sabotage de cet enseignement éminemment social. Je ne dirai pas non plus incompétence dans le chef des ministres, parce que je ne veux pas le dire.

Je ne sais pas qui déplore ces mesures qui frappent l'enseignement de promotion sociale, car celui-ci est surtout francophone et, en très grande partie, se donne dans l'enseignement officiel. Globalement, en Belgique, il est dispensé à plus de 70 p.c. dans l'enseignement officiel francophone. Alors, les dégâts importent peu!

Si l'on estime les économies dans le secteur néerlandophone à 100 millions et à 203 millions dans le secteur francophone, qu'importe? C'est tout de même l'enseignement officiel qui fait les frais de la situation.

N'oublions pas non plus l'arrêté royal n° 461 de rationalisation et de programmation. La rationalisation sera effectuée par réseau et comme l'enseignement officiel est le plus dense, c'est lui qui subira les normes les plus sévères qui sont applicables aux écoles distantes de moins de 10 kilomètres. C'est donc à ce niveau qu'auront lieu les suppressions de sections.

Par contre, on pourra assister à l'absurdité suprême de notre système scolaire: voir s'ouvrir avec une norme moitié moindre d'élèves une section dans un établissement libre catholique situé en face d'un établisse-

ment officiel où une section identique, même si elle compte plus d'élèves, doit fermer parce qu'elle se trouve à moins de 10 kilomètres d'une autre du même secteur présentant la même spécialité.

J'imagine la situation d'une section de soudure, de chauffagisme, de comptabilité, de langues... où aucune opinion philosophique ou religieuse ne doit prévaloir. Quel but recherche-t-on? Même si l'enseignement libre profitera de ces mesures, ne va-t-on pas déboucher sur des dépenses absurdes?

J'en viens à mon troisième et dernier point: les internats. On dénombrera à l'Etat, en régime francophone, deux fermetures en Brabant, dix et deux fusions en Hainaut, huit en province de Liège, une en province de Namur et quatre dans le Luxembourg, soit ensemble 25 fermetures d'internats de l'Etat.

L'application des mesures a été immédiate et dès la dernière rentrée scolaire, ces établissements n'ont pas pu ouvrir, sur base, semble-t-il de la population de l'année précédente.

Pour l'enseignement subventionné francophone, 46 internats ne répondraient plus aux normes. Constatez le nuance: on ferme à l'Etat; dans le subventionné... on ne répond plus aux normes. J'y reviendrai.

Certes, il est impensable de maintenir toutes les structures et toutes les charges d'un internat avec un nombre trop réduit d'internes mais n'est-il pas aberrant de constater que la mesure a été appliquée, à l'Etat, en régime francophone, mathématiquement, aveuglément, sans un examen sérieux préalable? J'en ai parlé en commission.

Ainsi, de deux internats, l'un parfaitement équipé, dote d'espaces vert et d'infrastructures sportives, l'autre installé sous les combles en bordure d'une autoroute, faut-il nécessairement fermer le moins peuplé — et il se fait que c'est l'internat le mieux équipé qui est le moins peuplé — alors qu'ils sont distants de moins de 10 kilomètres et que leur population circonscrite est susceptible de fluctuer?

Est-ce logique, est-ce économiquement défendable? Je ne le pense pas.

Je ne parlerai pas longuement du régime néerlandophone. Telle n'était pas mon intention du reste.

D'après ce que j'ai lu dans les documents — vous avez dit, monsieur le ministre, que vous aviez été prudent et que vous aviez déjà appliqué des mesures —, il y aurait cinq établissements de l'Etat qui tomberaient sous le coup du présent arrêté, tandis que 34 internats de l'officiel subventionné et 102 du libre catholique répondraient tous à la norme fixée. Mais des mesures appliquées mathématiquement, sans examen sérieux, sans mûre réflexion préalable avec le seul souci de découper des volumes de dépenses, de telles mesures peuvent avoir des effets pervers inattendus.

Je dis «inattendus», car si cela était fait sciemment par les ministres, ce ne serait plus crier au scandale qu'il faudrait faire, mais bien hurler... jugez-en, mes chers collègues.

J'ai repris la liste des fermetures d'internats de l'Etat dans la province de Hainaut. Vous comprendrez que je m'intéresse plus particulièrement à cette province. Dans la plupart de ces villes, il existe aussi des internats de l'enseignement libre.

Premier cas: ces internats atteignent la norme fixée et peuvent accueillir les pensionnaires de l'internat de l'Etat qui vient de fermer. Voilà autant d'élèves en plus pour l'enseignement libre! Mais cette situation n'est nullement critiquable, il faut en convenir. Deuxième cas, l'internat libre n'atteint pas non plus la norme fixée, mais en recevant les élèves qui se destinaient à l'internat de l'Etat, il y parvient. Qu'en pensez-vous, monsieur le ministre? N'est-ce pas un merveilleux cadeau à l'enseignement catholique?

Enfin, troisième cas — et ce ne sont pas des vues de l'esprit, j'ai les exemples chiffrés —, l'internat libre n'atteint pas non plus, de toute façon, la norme, cette année.

Vous l'avez confirmé, monsieur le ministre, de même que votre collègue fantôme, cet internat peut rester ouvert sur ses propres deniers mais ne recevra plus aucune subvention jusqu'en 1992. Belle punition que cela!

Mais puisque ces internats du libre ont existé et fonctionné jusqu'il y a deux ans sans subvention de l'Etat, il est évident qu'ils vont continuer à fonctionner sur leurs deniers propres. En 1992, ils auront recueilli tous les candidats internes, ils atteindront la norme et recevront à nouveau les subsides. L'internat de l'Etat, lui en 1992, ne sera qu'un souverain déjà lointain, à moins que ses bâtiments, peut-être adéquats et bien équipés, n'aient été rachetés par le pouvoir organisateur de l'internat libre puisque l'on vend les bâtiments non utilisés.

Je vous ai fait part de cette crainte en commission, mais je n'en ai pas trouvé mot dans le rapport. Dois-je considérer que «qui ne dit mot consent» et que vous admettez le bien-fondé dramatique de ce que je prévois?

Mes chers collègues, j'en ai pratiquement terminé. Dans le domaine de l'éducation nationale, je n'ai parlé que de trois arrêts de pouvoirs spéciaux, trois wagons qui suivent le mouvement de tout le train.

Pour les bâtiments scolaires, moins 9,1 milliards pour l'enseignement officiel en 1986 et 1987, plus 5,6 milliards de possibilités pour l'enseignement libre. Et où se trouve la grande majorité de l'enseignement libre si ce n'est en Flandre?

Dans le secteur de l'enseignement de promotion sociale, démolition de cet enseignement majoritairement officiel et francophone, mais possibilité de programmation favorable au libre catholique.

Pour les internats, guillotine appliquée à l'Etat, surtout en régime francophone, et possibilité de monopole offerte au libre.

Voilà des constats, simples et clairs, faits dans trois domaines, mais qu'on peut généraliser.

Pertes d'emplois, capital-périodes, démolition du rénové, paiement direct des traitements reporté à 1989... Dans tous les domaines le constat est le même: c'est l'enseignement officiel qui «trinque» le plus et surtout l'enseignement francophone.

Je pourrais citer M. Van Rompuy dans la revue du CEPESS mais j'ai choisi plutôt un grand journal de la capitale qui faisait le même constat ce dernier week-end et évoquait le déjeuner hebdomadaire de M. Coens avec Mgr Daelemans, le patron de l'enseignement catholique. Certes, M. Coens déjeune avec qui il veut et sert qui il veut mais j'en viens à me demander, dans la situation actuelle surtout aujourd'hui et ce soir, pourquoi nous avons encore deux ministres, l'un de l'Education nationale et l'autre *van het Onderwijs*.

M. Péciaux. — Avec Mgr Daelemans, nous en avons trois!

M. Hismans. — Que M. Coens ait plus de poids, par sa stature et par son ancienneté, cela se conçoit. Mais si le ministre francophone ne se met pas du plomb dans les poches et ne monte pas dans l'autre plateau de la balance, alors à quoi sert-il? Il ne lui reste plus qu'à revenir d'Israël, à ne pas apprendre le yiddish mais le néerlandais, à se faire inviter par Mgr Daelemans et à se mettre officiellement au service de l'enseignement libre et néerlandophone.

Je sais que le PRL a évolué vers des options bien éloignées de celles des anciens libéraux, mais est-ce vraiment ainsi que ce parti conçoit aujourd'hui le rôle de son ministre de l'Education nationale?

Est-ce que ses représentants vont voter la confirmation de ces arrêts, aussi déséquilibrés dans leurs effets?

En tout cas, ils peuvent être assurés que nous ferons connaître, aux parents et aux enseignants, la position qui est la leur, les votes qu'ils auront émis en la matière. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vervae.

De heer Vervae. — Voorzitter, het is ons aller fundamentele overtuiging dat de jonge mens onvervreemdbaar recht heeft op een maximale vorming van zijn persoonlijkheid, gericht op een kritische en creatieve integratie in de hedendaagse maatschappij en cultuur. De school is één van die «nesten» waarin de jonge mens met de hulp van directie, leerkrachten en van zichzelf het creatief en verheffend spel kan spelen met geestelijke, esthetische, filosofische en technische, zeg maar vandaag technologische, dingen; precies om deze maximale persoonlijkheidsvorming te realiseren.

Eeuwenlang reeds bekleedt de school een centrale plaats in het volle leven van een volk, van een land. Terecht trouwens, want jonge mensen moeten in staat worden gesteld een nieuwe wereld te maken voor hun eigen generatie en een brug te leggen naar de aankomende generatie. Dit kost tijd en geld.

Maar onze maatschappij heeft haast, en heeft geld tekort. Door de snelle groei naar de informatiemaatschappij is de school vandaag niet langer meer de enige bron van opvoeden en leren. Het «kennen» en het «kunnen» is nu immers evenveel te proeven buiten als binnen de school. Wat niet wil zeggen dat de school haar eeuwenoude functie zou hebben verloren. In de maatschappij van vandaag, en zeker van morgen, moet de school zich in hoofdzaak toeleggen op de taak die wezenlijk de hare is: vormen.

De bestuurders van ons land hebben dit mijns inziens nu ruim 20 jaar geleden goed aangevoeld. Want het type I-onderwijs, het VSO dus, brengt nu precies een systeem tot stand waarin het verwerven van kennis niet langer het hoofddoel is en waarin de vroegere opstapeling van weetjes — de feitenkennis — meer en meer plaats inruimt voor een adequate ontwikkeling van persoonlijkheidseigenschappen. Elke jonge mens — zonder één uitzondering — krijgt hiertoe de kans in een open en democratisch klimaat en kader. In het type I heeft inderdaad een actieve integratie plaats van leerkrachten, ouders, leerlingen en sociale partners, dit onder andere door het invoeren van een doorlopende dialoog tussen leerlingen en onderwijzend personeel. Dit is dan uw inbreng, mijnheer de minister, in een vrij ruime vorm van autonomie en dat is belangrijk.

Aan dit pedagogisch, educatief en cognitief « opbouwwerk » is gedurende twintig lange jaren moeizaam, maar boeiend en bijwijlen blij gewerkt door duizenden leerkrachten in beide landsgedeelten, ook in beide netten. Maar deze collectieve inzet kostte en kost niet alleen moed, maar tevens veel geld. Inderdaad: tijd, deskundigheid, apparatuur, software en noem maar op, kosten niet niks. Het VSO is goed op dreef. En dan komt de aap uit de mouw: Hertoginndal.

De liberalen mikken vooral op het VSO om ideologische motieven; de christen-democraten op de verspillingen in het onderwijs, op het rijksonderwijs in het bijzonder.

De weerslag in het voortgezet onderwijs ligt er echter niet om: verwarring, ontgoocheling, gelatenheid, niet alleen bij directies en leerkrachten maar, erger nog — en dit wordt nogal eens uit het oog verloren —, ook bij de jonge mensen, de scholieren. Een beetje sterk uitgedrukt durven wij te stellen dat de « ontscholing » van de VSO-school begonnen is. Twintig jaar inspanningen maken plots plaats voor twee gevaarlijke gegevens in de opvoeding, met name twijfel en angst.

Want wat stellen de scholen vast, inclusief de jeugd? Dat de regering meer energie besteedt aan de rol van het geld dan aan de rol van bewaker en mentor over en van een degelijk modern onderwijssysteem. Het is dan ook te begrijpen dat vele jonge mensen de drastische besparingen van de regering ervaren als een klinkklare maatschappelijke manipulatie.

Mijnheer de Voorzitter, sta me toe enkele voorbeelden te geven van de situaties in het type I tengevolge van de besparingsmaatregelen bij toepassing van het fameuze koninklijke besluit nr. 438. Ik geef voorbeelden op drie vlakken; de scholen, de leerkrachten en de scholieren. Geen theorie maar de weerslag in de praktijk.

Wat de school betreft, geef ik volgende voorbeelden. Om het lestijdenpakket te berekenen werd een grillige formule gehanteerd; de scholen moesten hun leerlingenaantal van 1 oktober vermenigvuldigen met een bepaalde coëfficiënt. Op 2 juli was er een vrij correcte formule vastgelegd voor de berekening van deze coëfficiënt, maar eind augustus vaardigde men een nieuwe parameter uit waarin ook rekening wordt gehouden met het leerlingenaantal van 1984-1985. Waarom veranderde men de berekeningswijze van deze coëfficiënt een of twee dagen vóór het begin van het nieuwe schooljaar? De verwarring was algemeen.

Door de bovengenoemde regeling zijn er VSO-scholen die scholieren winnen en toch uren verliezen, terwijl er ook traditionele scholen zijn die scholieren verliezen en toch lestijden bijwinnen. Hoe kan de minister dergelijke situaties toelaten?

De gunstnormen die de regering voor landelijke scholen heeft vastgelegd, gelden enkel voor streken met maximaal 125 inwoners per km<sup>2</sup>; op maat geknipt voor Wallonië, maar Vlaamse scholen kunnen er niet of nauwelijks van profiteren. Hierdoor zullen stilaan vooral de rijksmiddelbare scholen in kleine gemeenten volkomen verdwijnen en zal er van pedagogisch comfort geen sprake meer zijn.

Door de besparingsmaatregelen wordt de PMS-werking voor de rijks-scholen bijvoorbeeld sterk aangetast. De taak en opdracht van de rijks-PMS-centra omvat zowel kleuter-, lager, secundair als hoger onderwijs. Deze rijkscentra hebben tevens een opdracht inzake het medisch schooltoezicht. Het verwachte verlies van 25 pct. van de betrekkingen heeft een onmiddellijk negatief effect op de dienstverlening en zal ook in de toekomst de PMS-werking in de rijkssector onherstelbaar schaden.

De tweede klacht betreft de leerkrachten zelf. In vele scholen verdwijnt het zogeheten « pedagogisch comfort » bijna volledig, een typische eigenschap van de VSO-scholen. Deze eigenheid wordt in vele opzichten beknot. Vele uren die werden gebruikt voor inhaalles, differentiatie, bijischoling, klasseraad, klassedirectie, graadcoördinatie enzovoort, vallen weg.

Het gebrek aan werk en het systeem van reffectatie hebben voor een grote pedagogische chaos gezorgd. Enkele voorbeelden.

Ten eerste, een vastbenoemde leerkracht heeft in een Brusselse school door reffectatie 11 lesuren gekregen en wordt voor de overige 11 lesuren door de reffectatiecommissie naar 2 andere scholen gestuurd, alhoewel in de eerstgenoemde school nog genoeg uren zijn die worden ingenomen door een tijdelijke leerkracht. Waarom wordt deze leerkracht dan niet in dezelfde school gereffecteerd? Bestaat er geen mogelijkheid om dit zinvol te regelen?

Ten tweede, door reffectatie zijn er veel leerkrachten die nu in 3 tot 4 scholen lesgeven, zodat zij zich van de ene naar de andere school moeten haasten. Dikwijls moeten zij dan nog vakken geven die ze in geen 10 tot 15 jaar meer hebben bestudeerd. Men houdt geen rekening met kwaliteit of ervaring van de ter beschikking gestelden, maar enkel met hun diploma. Ook dit is een voorbeeld van een slecht beleid ter zake.

Daarbij komt nog dat elke school haar eigen manier van werken heeft — wij spraken daarnet over een autonomie — met eigen pedagogische dimensies, eigen vergaderingstechnieken enzovoort. Hoe kan een leerkracht zich ten volle inzetten voor drie tot vier scholen tegelijkertijd? Dit is momenteel voor velen de realiteit.

De toestand voor jonge tijdelijken in het onderwijs is uitzichtloos; zij wachten enkel op de dag dat er iemand wordt gestuurd om hun plaats in te nemen. Ook de jonge vastbenoemden zijn helemaal niet meer zeker van hun betrekking, zij moeten dikwijls plaats ruimen voor iemand met meer jaren dienst. Door deze maatregelen krijgen we vergrijzing in het onderwijs, zijn de jongeren weeral het slachtoffer en wordt de politiek van « werkhervreiding » helemaal aan de kant gezet.

De vastbenoemde leerkrachten die niet worden gereffecteerd, wachten met schrik op de definitieve beslissingen die zullen worden genomen in verband met het wachtgeld. Kan de minister daarover meer klaarheid scheppen?

Ik geef enkele voorbeelden wat de scholieren betreft.

In vele scholen vangt men de besparingen op door in eerste instantie de klassen te vergroten: zowel horizontaal als verticaal gaat men groepen bij elkaar zetten. Hierdoor kan in praktijklessen de veiligheid van de scholieren in het gedrang komen.

De scholieren zijn dikwijls zelf het slachtoffer van het reffectatiesysteem. Een voorbeeld: een tijdelijke leerkracht, die 18 lesuren — 3 x 6 lesuren — geeft, verliest zijn opdracht. De reffectatiecommissie stuurt 2 leerkrachten: iemand voor 10 lesuren en iemand voor 8 lesuren. Hierdoor krijgen de scholieren van één klas hetzelfde vak van 2 verschillende leerkrachten. Waarom houdt men bij reffectatie geen rekening met bepaalde pakketten?

Onderwijs zou een investering voor de toekomst moeten zijn, een investering in onze jeugd. Wat wij nu besparen in het onderwijs zullen wij dat op termijn, als gevolg van de kwaliteitsvermindering van het onderwijs, niet terugbetalen door verliezen in andere sectoren? Enkele voorbeelden:

Ten eerste, men heeft inspanningen gedaan om het buitengewoon secundair onderwijs te vrijwaren maar dient het technisch secundair onderwijs niet te worden geherwaardeerd om aan de groeiende behoeften van onze samenleving te voldoen?

Ten tweede, bij het verdwijnen van een bepaalde afdeling of studierichting kan een scholier veranderen van school maar heel dikwijls zal hij in dezelfde school blijven en een andere keuze maken die weliswaar niet 100 pct. beantwoordt aan zijn verwachtingen. Dit kan later door gebrek aan motivatie negatief effect hebben in zijn werksituatie.

Voorzitter, wij zouden zo uren kunnen doorgaan, maar de tijd dringt en het is bijna vrijdagavond.

Eén ding staat vast. De onderwijsbesparingen veroorzaken vandaag nog in onze scholen voortdurend wrijvingen, onzekerheden, angsten voor de toekomst, zelfs depressies bij sommige leerkrachten. Het spreekt voor zich zelf dat mijn partij dergelijke negatieve situaties in onze scholen niet bestendig wil zien. Wij blijven immers in overeenstemming met onze eigen verantwoordelijkheid leven die erin bestaat ruime en open toekomstmogelijkheden aan onze jonge mensen te bieden. De besparingsmaatregelen of Hertoginndal blijven hiervoor een « sta-in-de-weg ».

In Frankrijk staan de jongste dagen honderdduizenden studenten op straat luid te protesteren. In eigen land groeit de beroering aan onze universiteiten. Twintig jaar geleden liepen de middelbare scholieren storm tegen het Vlaamse onrecht in Leuven. Wees niet verbaasd, minister.



als morgen jonge mensen van vandaag aan uw deur staan om u van de «lat» te geven. (*Applaus op de banken van de Volksunie en op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Taminiaux.

M. Taminiaux. — Monsieur le Président, je dois avant tout m'associer aux paroles prononcées par mes collègues, MM. Mouton et Hismans, quant à l'absence du ministre de l'Éducation nationale. Je la déplore d'autant plus, cette absence, que l'essentiel de mon exposé était adressé à M. Damseaux.

Comme vous le savez, avant d'exercer mon mandat dans cette assemblée, j'ai travaillé de nombreuses années dans l'enseignement spécial et je m'y intéresse toujours. Aussi, je crois pouvoir affirmer que le principe de la rationalisation et de la programmation est admis depuis longtemps par chacun d'entre nous, dans les milieux concernés. En effet, ce principe devait normalement permettre de lever le blocage imposé par la loi du 11 juillet 1973 et les dispositions de la loi du 8 juillet 1966 qui freinaient le développement de cet enseignement. Par ailleurs, ce plan de rationalisation allait autoriser l'accès des établissements d'enseignement spécial aux différents fonds des bâtiments scolaires. C'est dire si son arrivée était souhaitée, aussi bien par les pouvoirs organisateurs que par les parents et les enseignants concernés. Or, ni les uns ni les autres n'ont pu en discuter. Et les parlementaires non plus.

Je le regrette d'autant plus amèrement que je ne vois vraiment pas pourquoi cette matière devait faire l'objet d'un arrêté pris dans le cadre des pouvoirs spéciaux. De plus, l'arrêté ayant été publié au *Moniteur belge* du 30 août 1986, vous en déterminez l'application au 1<sup>er</sup> septembre 1986, ce qui n'a laissé aucun répit aux écoles pour s'organiser, alors qu'on pouvait encore espérer qu'il ne soit mis en vigueur qu'à partir du 1<sup>er</sup> septembre 1987. De plus, ce projet était inscrit à l'ordre du jour de la Commission du Pacte scolaire du 1<sup>er</sup> août 1986 où il n'avait pas encore reçu l'accord nécessaire. Que de précipitation!

Ainsi donc, ce que vous auriez pu édicter par un arrêté royal ordinaire, vous le faites par un arrêté numéroté qui aura force de loi et ne pourra, comme le fait justement remarquer le Conseil d'État, être abrogé ou modifié ou remplacé que par une loi.

Bien que votre motivation dans le «rapport au Roi» s'appuie notamment sur les progrès de la médecine et l'évolution des sciences pédagogiques pour prendre ces mesures, vous conviendrez avec moi que si vous avez agi de la sorte, c'est parce que vous recherchiez des économies, tout simplement.

Certains clameront que l'enseignement spécial n'est quasiment pas touché par les dispositions de l'arrêté royal n° 439. Peut-être, mais cet arrêté n'est pas seul en cause.

Je me permettrai quand même de souligner avec fermeté qu'il faut tenir compte de l'effet cumulé de mesures antérieures car cet enseignement a déjà écopé durement par les arrêtés royaux n°s 65, 66, 67 et 184 qui ont permis la limitation à 95 p.c. des possibilités du «capital-périodes».

Ces arrêtés du 20 juillet 1982 — c'est donc leur cinquième année d'application — diminuaient déjà de 5 p.c. les possibilités en personnel directeur et enseignant, et en personnel paramédical, et réduisaient de près de 50 p.c. le nombre de membres du personnel auxiliaire d'éducation au niveau secondaire. Dans cette dernière catégorie, l'encadrement devenait inférieur à celui de l'enseignement secondaire ordinaire.

On aurait donc pu estimer que l'enseignement spécial avait déjà contribué à l'effort d'assainissement et pouvait espérer un peu de clémence et de respect pour son épanouissement car, souvent décrit comme enseignement de la dernière chance, il doit aussi pouvoir s'adapter aux besoins du moment et créer, là où c'est nécessaire, conformément aux aptitudes et aux aspirations des élèves.

En réalité, en réponse à mon honorable collègue, le sénateur Smits, le ministre francophone de l'Éducation nationale déclarait que l'enseignement spécial «n'a pas été vraiment touché par les mesures d'économie». Pourtant, au niveau primaire, cinq écoles ont fusionné et quinze types d'enseignement ont été supprimés alors qu'on n'en créait que six. L'enseignement spécial secondaire n'était quant à lui pas atteint. À ce niveau, il est donc évident qu'on n'a rien créé car, si les normes de rationalisation sont sévères, que dire des normes de programmation? Elles sont tout simplement inaccessibles.

Je comprends qu'il ne puisse plus être envisagé de créer facilement des établissements, mais, pour la création de sections de forme 3, c'est-à-dire de sections de l'enseignement spécial professionnel, je regrette beaucoup que les chiffres imposés n'autorisent quasiment que des transformations, ce qui oblige les pouvoirs organisateurs à un choix douloureux: supprimer une section — mais laquelle? — pour en ouvrir une autre.

Pourtant, dans plusieurs cas, compte tenu des possibilités d'organisation pédagogique découlant du capital-périodes utilisable, ainsi que de la qualification du personnel, et sans qu'il en coûte un franc supplémentaire aux finances publiques, certaines sections auraient pu être créées sans devoir atteindre des normes aussi dures.

Certaines finalités existent qui possèdent équipement et personnel suffisants pour être transformées en section et conduire à des qualifications professionnelles. Certains cours professionnels dotés eux aussi de l'équipement nécessaire pourraient être le point de départ d'une section. Par exemple, un cours d'horticulture, une finalité en électricité, un cours de couture — on en parle beaucoup et négativement — ou un cours de cuisine et bien d'autres encore pourraient déboucher sur l'organisation d'une section.

Et puis, si l'établissement respecte le plafond des subventions — c'est-à-dire s'il ne demande pas un franc supplémentaire —, pourquoi ne pas lui laisser l'initiative d'ouvrir de nouvelles qualifications professionnelles qui coïncident avec la demande des milieux industriels et économiques de la région? C'est fondamental!

On ne cesse de nous répéter, à juste titre, qu'il faut s'adapter aux besoins du monde du travail et je suis absolument désappointé lorsque je constate ce nouveau blocage qui empêche les écoles d'enseignement spécial secondaire de se brancher sur les réalités du monde industriel et commercial environnant et de se positionner sur le difficile et mouvant marché de l'emploi. C'est cependant ainsi aussi qu'on réussit de véritables intégrations socioprofessionnelles, objectifs de l'enseignement spécial de forme 3.

Bien sûr, vous me direz sans doute que vous allez organiser des cours d'enseignement spécial de promotion sociale à horaire réduit. C'est vrai. Mais en ce domaine, qui n'intéresse pas tous les élèves, j'aimerais beaucoup que vous nous soumettiez les conditions prévues pour le fonctionnement de ces formations et que vous nous informiez de l'impact financier estimé.

En outre, je serais curieux de savoir, si aux élèves de plus de 21 ans, vous imposerez encore, comme le stipule la loi du 6 juin 1970, le passage devant la Commission consultative de l'enseignement spécial afin de quémander l'accord de cet organisme pour pouvoir accéder aux cours.

Parlant de la loi du 6 juillet 1970, vous conviendrez avec moi qu'il serait tout de même temps que, seize ans après un vote unanime, elle soit complètement appliquée. De nombreuses écoles ne disposent pas ou plus d'assistant social. Aucune d'entre elles, dans le cadre organique, ne peut disposer, par exemple, d'un psychologue ou d'un médecin et cela parce que les arrêtés d'application prévus par la loi et relatifs aux fonctions et aux titres spécifiques n'ont jamais vu le jour.

Il y a seize ans, je suis persuadé qu'aucun parlementaire ne se figurait qu'il en serait ainsi aujourd'hui. C'est sans doute un autre débat, mais vous admettez qu'on ne peut éternellement le reporter.

Chacun est convaincu que l'encadrement spécifique ne peut être négligé. Si le nombre de CST semble être resté identique à celui de l'année scolaire passée, il faut néanmoins constater que les possibilités de dérogation ont été réduites de manière draconienne — de 75 p.c. — par l'arrêté royal n° 463. Par conséquent, pour 1986-1987 il n'y aura que 357 périodes au lieu de 1 422 dévolues en 1985-1986, ce qui signifie non seulement la perte d'environ quarante emplois, mais aussi l'impossibilité d'apporter la petite aide particulière qui permet d'intervenir dans des cas spécifiques.

À titre d'exemple, l'enseignement officiel subventionné ne dispose plus, en dérogation, pour toutes les écoles de son réseau que de quatorze périodes de personnel paramédical et auxiliaire d'éducation pour l'ensemble des fonctions de logopèdes, kinésistes, infirmières, assistants sociaux, surveillants-éducateurs et commis.

Par ailleurs, selon la réponse de M. Damseaux à notre collègue Smits, 755 élèves de l'enseignement spécial, soit 2,8 p.c. de la population scolaire, tombent sous l'application du coefficient réducteur de 0,8. Ils



valent donc un cinquième de moins que les autres. Cette différence de traitement est inadmissible et le groupe socialiste a déposé un amendement à ce sujet.

Si, en moyenne, tous types d'enseignement confondus, un élève vaut cinq heures de cours, il en résulte pour l'établissement la perte d'une heure de subvention par élève, soit une trentaine d'emplois. Comment dès lors pouvoir affirmer que tous les élèves sont égaux, alors que, dans un autre sens cette fois, ceux qui sont inscrits dans une école néerlandophone de Bruxelles bénéficient d'un encadrement plus favorable? Avouez qu'on organise l'injustice. L'effet est clair sur la prise en charge de ces élèves et les possibilités des établissements concernés.

Quant aux stagiaires «Education nationale», il y en avait 93 l'an dernier en région francophone et, à ma connaissance, aucun cette année-ci. Faisons le compte: au total plus de 160 emplois disparus dans un seul enseignement spécial qu'on dit ne pas être touché par les mesures d'économie.

En ce qui concerne la possibilité de transformation des internats annexés aux instituts d'enseignement spécial de l'Etat, en application de l'arrêté n° 456, je m'interroge encore sur l'incidence de ces dispositions au niveau de l'encadrement des élèves de l'enseignement spécial. Je ne demande également si cette matière, relative à l'hébergement des personnes handicapées, n'entre pas dans les compétences de la Communauté française.

J'allais oublier l'accès aux Fonds des bâtiments scolaires, si attendu, ainsi que je l'ai souligné au début de mon exposé, mais qui est aléatoire, en raison des répercussions de l'arrêté royal n° 411, notamment pour le Fonds des bâtiments scolaires provinciaux et communaux, qui ne pourra prendre à sa charge sa quote-part de 60 p.c. nécessaire aux communes et aux provinces pour faire appel au Fonds national de garantie. De nouveaux locaux, ce n'est pas pour demain.

En conclusion, j'avouerais que j'éprouve la sensation désagréable d'assister à un nouveau blocage des moyens qui devraient permettre à l'enseignement spécial de s'affirmer là où son ambition légitime et mesurée aurait dû le conduire. Dans ce contexte, sa mission ne sera certainement pas facilitée ni, par conséquent, ne sera favorisé le devenir de ses élèves. Un grand espoir était né en 1970. Qu'en est-il en 1986? Je laisse à chacun le soin d'en juger. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

**De Voorzitter.** — Het woord is aan mevrouw Lieten.

**Mevrouw Lieten-Croes.** — Mijnheer de Voorzitter, door bekrachtiging van de koninklijke besluiten ter uitvoering van artikel 1 van de wet van 27 maart 1986 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning wordt — in artikel 7 — het principe van de vrije schoolkeuze en het gratis onderwijs grondig geschonden.

Het koninklijk besluit nr. 468 tot wijziging van sommige wetsbepalingen inzake leerlingenvervoer is in strijd met het Schoolpact. Resolutie 9 van het Schoolpact geeft immers aan de ouders het recht om voor hun kinderen de gewenste opvoeding te kiezen. Hiervoor moeten zij op redelijke afstand over een school kunnen beschikken.

Indien een aantal ouders verzoeken om maatregelen te treffen, omdat zij voor hun kinderen binnen een aanvaardbare afstand geen school van hun keuze vinden, dan is de Staat verplicht hierop in te gaan. Dit kan op twee manieren: ten eerste, door, afhankelijk van de vraag, een rijksschool op te richten of een vrije school te subsidiëren, of, ten tweede, door kosteloos vervoer te organiseren naar een school die het onderwijs van hun keuze biedt.

Het is duidelijk dat het in de huidige omstandigheden voor de Staat veel voordeliger is kosteloos vervoer te organiseren dan overal, waar ouders hun kinderen wegens de afstand niet naar het onderwijs van hun keuze kunnen sturen, bijkomende scholen op te richten of te subsidiëren.

Ten einde te besparen op de onderwijsuitgaven, is men ook overgegaan tot rationele organisatie van het onderwijsaanbod per streek. Deze rationalisering en programmering mag de vrije keuze van de ouders echter niet aantasten. Toch verdwijnen er als gevolg van deze rationalisering een aantal scholen, afdelingen en opties. Bijgevolg vinden een bijkomend aantal ouders geen school van hun keuze op een redelijke afstand van hun woning. Zo moeten nu meer ouders dan voorheen een beroep doen op gratis leerlingenvervoer ten einde hun vrije keuze te waarborgen.

Door invoering van het koninklijk besluit nr. 468, artikel 2-1°, beslist de regering de financiële lasten af te wentelen op de ouders met als motivatie, duidelijk omschreven in artikel 2-2°: «De leerlingen die ver-

voer genieten naar een school van vrije keuze, moeten de prijs daarvan betalen...» Het afschaffen van het gratis leerlingenvervoer is een inbreuk op de waarborg van de vrije keuze, want heel wat ouders, vooral de minder gegoede, zullen afzien van het recht op de vrije schoolkeuze. De ouders dienen slechts een remgeld te betalen voor 4, 12 of 20 km. Ik wens deze abstractie formule wel even te verduidelijken door een klein rekensommetje. Een gezin met 2 kinderen in het lager onderwijs, wonende op 4 kilometer of meer, betaalt nagenoeg 1 000 frank per maand, een gezin met 2 kinderen in het secundair onderwijs 1 504 frank per maand en dit slechts voor het vervoer. Voor gezinnen met lage inkomens is dit zeer veel.

Door het afschaffen van het gratis leerlingenvervoer moeten de ouders betalen voor hun elementair recht op vrije schoolkeuze. Zij worden nu dubbel gestraft; hun kinderen moeten niet alleen alle dagen een bustraject afleggen, zij moeten dit traject nu ook zelf betalen. Heel wat ouders zullen vooral onder materiële druk afzien van hun vrije keuze. Zij worden verplicht hun kinderen naar een school te sturen, waar onderwijs verstrekt wordt dat ze vanuit hun filosofische of ideologische overwegingen niet geschikt vinden.

Bovendien treft deze maatregel in de eerste plaats kinderen uit landelijke gebieden wier ouders opteren voor het rijksonderwijs. Ouders die voor het katholiek onderwijs kiezen, hebben nu eenmaal meer kans om een school naar keuze in de buurt van hun woning te vinden; 80 pct. van de vervoerde kinderen volgen rijksonderwijs.

Hebben de ministers en hun raadgevers, bij het invoeren van deze maatregelen ook gedacht aan de veiligheid van onze kinderen? Ik heb die vraag ook in de commissie gesteld. Immers in het verslag aan de Koning lezen we: «De invoering van een betalend vervoer voor alle leerlingen zal tevens in zeker mate een vermindering van het aantal vervoerde leerlingen veroorzaken. Het individueel vervoer zal waarschijnlijk toenemen en begunstigd worden.» Kan de minister mij zeggen wat daarmee wordt bedoeld?

Volgens statistische gegevens sterven in ons land het hoogst aantal kinderen in de leeftijd van 1 tot 15 jaar, niet tengevolge van een of andere ziekte maar tengevolge van een verkeersongeval: plusminus 250 kinderen sterven jaarlijks op de weg van en naar de school; 20 pct. van de voetgangers betrokken bij een verkeersongeval met zware gevolgen zijn kinderen beneden de 10 jaar; 35 pct. van de fietsers betrokken bij een verkeersongeval, zwaar gewond of dood, zijn jongeren van 10 tot 19 jaar; per 60 kinderen die in België met de fiets naar school rijden, is er jaarlijks één betrokken bij een verkeersongeval.

De meest veilige weg naar school is de verplaatsing per schoolbus onder toezicht van de leerkrachten of van de ouders. De verantwoordelijkheid voor de vele jonge kinderen meer, die dagelijks, tijdens de spitsuren, of aan de bushaltes van het openbaar vervoer, of als voetgangers, of per fiets, of in de wagen van de burens, op weg naar school het risico lopen slachtoffer van een verkeersongeval te worden, ligt bij degenen die dit koninklijk besluit zullen bekrachtigen.

Een tweede luik van mijn betoog is beperkt tot het onderwijs voor sociale promotie. De invoering bij koninklijk besluit nr. 462 van een inschrijvingsgeld voor sociale promotie treft de sociaal-economisch zwakste groepen. Het onderwijs voor sociale promotie is een specifieke vorm van opleiding, die verticale of horizontale promotie toelaat. Bereidheid tot bij-, her- en omscholing wordt nu door de regering bestraft.

De argumentatie als zou het innen van het inschrijvingsgeld ten goede komen aan de doeltreffendheid van het onderwijs voor sociale promotie, door het uitsluiten van een minderheid van ongeïnteresseerde leerlingen, weegt niet op tegen het resultaat van deze maatregel, namelijk geïnteresseerde minder gegoede leerlingen die van de kans tot bijscholing uitgesloten worden. De opbrengst van de maatregel is voor de Schatkist te verwaarlozen, maar voor de betrokkenen is het de zoveelste inlevering en de beperking van hun mogelijkheid tot her- of bijscholing.

Is het de bedoeling van de regering door deze zogenaamde besparingsmaatregel het onderwijs voor sociale promotie om te buigen tot elitair onderwijs voor hen die het zich financieel kunnen veroorloven hun bijscholing te betalen?

Tengevolge van het koninklijk besluit tot rationalisering en programmering van het onderwijs voor sociale promotie, zullen de kansen tot bij-, her- en omscholing in het rijksonderwijs voor vele gegadigden worden beperkt. Daarom willen we verwijzen naar het verslag van de Kamercommissie van 28 april 1959 betreffende de bespreking van de Schoolpactwet van 29 mei 1959, waarin werd overeengekomen dat er geen discriminatie ten gunste van het gesubsidieerd en ten nadele van het rijksonderwijs zal zijn, wat betreft de handhaving van klassen die

niet meer het vereiste aantal leerlingen tellen. Weliswaar kunnen bijvoorbeeld het vrij onderwijs of de gemeenten dergelijke klassen handhaven — natuurlijk zonder aanspraak op subsidie — doch ook het Rijk beschikt over die mogelijkheid, want het is geenszins gehouden de klassen die niet het vereiste minimumaantal leerlingen tellen, automatisch af te schaffen. Wij stellen voor dat onze ministers van Onderwijs aan het rijksonderwijs met redenen omklede afwijkingen van de bepalingen van dit artikel zouden kunnen toestaan.

Bij de onderwijsmaatregelen tot herstel van de overheidsfinanciën is één doelstelling zeer duidelijk en wel omschreven: bezuinigen ten koste van de economisch zwakste burgers. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Smits.

M. Smits. — Monsieur le Président, une fois de plus, il nous faudra traduire notre désarroi engendré par les 25 arrêtés royaux pris, dans l'enseignement, en exécution de l'article 1<sup>er</sup> de la loi du 27 mars 1986 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi.

J'ai dit « une fois de plus » parce que, avant moi, beaucoup d'autres parlementaires, et souvent même de la majorité, l'ont fait. Mais ne pas le faire à nouveau, encore et toujours, serait se rendre coupable de non-assistance à des milliers de jeunes, de parents, d'éducateurs et d'enseignants en danger.

Comme le souligne le rapport de la commission de l'Enseignement, le ministre francophone — dont je regrette l'absence, mais mon collègue M. Hismans a pris la précaution de dire à M. Coens qu'il en valait bien deux — a précisé que tous les secteurs sont touchés. Le feu des chiffres n'a pas connu de répit et nous frôlons tous l'indigestion.

M. Egelméers, vice-président, prend la présidence de l'assemblée

Je pourrais évidemment, à mon tour, énoncer des chiffres, les commenter, les invalider ou leur donner leur dimension réelle. Je veux épargner à mes collègues ce qu'ils connaissent bien, ce qui les irrite tant dans l'opposition que dans une bonne partie de la majorité.

Pourtant, ces arrêts provoquent des mutilations telles que l'enseignement risque fort de devenir un champ d'horreur: 3 milliards 342 millions d'économies réalisées en 1986 et 19 milliards 8 millions prévus en 1987: le rapport est de six fois plus d'économie l'an prochain.

Si l'on sait que 3 500 emplois ont été perdus du côté francophone en 1986 et si le rapport se maintient, on peut escompter que près de 20 000 emplois disparaîtront en 1987. Quand je parlais de champ d'horreur... Tout s'est passé comme si l'enseignement devait être soumis aux exigences de l'économie de marché.

S'est-on inquiété des objectifs de l'école avant de prendre ces mesures? Que non. De l'aveu même du ministre francophone, il va pouvoir maintenant s'occuper de pédagogie. C'est le monde à l'envers: on fabrique les moyens et on imagine ensuite le produit qu'on va mettre en œuvre. Je sais qu'on évoque souvent « l'imagination au pouvoir »: j'avais une autre perception de la notion d'imagination, surtout quand elle est au pouvoir et que l'exercice de ce dernier engage l'avenir de dizaines de milliers d'enfants, ces futurs produits.

Dans la participation au pouvoir, je ne peux que regretter vivement la position social-chrétienne, proche de sa communauté éducative, qui n'a pas fait siennes les revendications affichées clairement par cette dernière et traduites dans les médias et à la Chambre par son président-député Marc Lestienne. Tous les amendements ont été rejetés: Il est de plus en plus vrai que si les discours, les hommes et les idées changent, les votes, eux, restent toujours les mêmes: majorité contre opposition.

Jamais peut-être on ne le regrettera autant au moment où, inéluctablement, ces arrêtés préparent la désertification de formes ou niveaux d'enseignement, voire d'un réseau. Chacun appréciera en âme et conscience cette façon de faire.

Dans cette enceinte parlementaire, je ne peux que me remémorer l'article 17 de notre Constitution qui dispose que « l'enseignement est libre ».

Au-delà de la faculté d'organiser un enseignement, ou encore de traduire son organisation dans un concept philosophique spécifique, et au moment où les arrêtés d'exécution se précisent, il m'apparaît aussi important de s'interroger sur la liberté qu'ont les réseaux d'être concurrentiels, sur le plan des moyens. Si l'existence de cette égalité devait

être soutenue par l'un ou l'autre honorable membre, je ne pourrais m'empêcher de penser qu'il est soit naïf, soit atteint de cécité.

Car si, aujourd'hui, la science est réduite au pain sec et si l'arbre devient bonsoi, il est clair que l'enseignement de l'Etat se verra probablement un jour démantelé. En effet, comment encore, suivant la formule libérale, « former des gagnants », avec des restrictions successives commencées non en 1985, mais bien en 1981? Depuis 1981, en effet, dans les programmes, dans l'évaluation, dans le personnel de maîtrise, dans la formation continuée, etc., les ministres de l'Education nationale n'ont cessé, là où ils sont organisateurs, de sanctionner leur propre enseignement: celui de l'Etat.

Dès son installation, le ministre Tromont n'a pas caché son intention de réformer les structures. Ce fut l'évaluation qui fut une des premières réformes: sur le bulletin de l'élève, la note littérale devenait une note chiffrée. On abandonnait ainsi le fruit de nombreuses années de recherches scientifiques et pédagogiques. Mais, dans le même temps, bien des pouvoirs organisateurs, comprenant le bien-fondé de l'évaluation littérale, s'abstenaient, eux, d'adopter cette façon de faire. L'enseignement de l'Etat était une première fois transformé.

Il allait encore l'être dans la conception de ses programmes, lesquels allaient devenir porteurs moins d'un souci éducatif adapté au monde contemporain que de l'apprentissage de contenus hiérarchisés, voire stéréotypés. Ces mesures étaient adoptées en dehors d'un plan éducatif qui reste encore à naître puisque le précédent, celui du ministre Philippe Busquin, était ainsi *de facto* rejeté. On peut imaginer le désarroi des maîtres qui subissent ces réformes.

Parallèlement, les retraits de fonction s'effectuaient bon train et l'on assistait à de nombreuses pertes de charge d'animateurs détachés dans les centres de formation continuée, de chefs d'atelier faisant fonction, etc. Autant de mesures qui prolongèrent l'inquiétude d'enseignants confrontés à des incertitudes permanentes à tous les niveaux, notamment pédagogique et structurel.

Ce fut alors l'arrêté numéroté 296 qui assénait un coup décisif aux établissements en les privant d'un cadre ouvrier bien nécessaire à l'entretien des bâtiments, c'est-à-dire des locaux et des moyens qui contribuent à la qualité de l'enseignement. On a toujours prétendu que ces mesures ne nuisaient pas à l'aspect qualitatif de l'enseignement. Pour ma part, j'affirme que l'hygiène et la sécurité sont des éléments déterminants dans les conditions d'apprentissage. Ici encore, seul l'enseignement de l'Etat a souffert de ces mesures.

Viennent les arrêtés royaux que la majorité est en train de confirmer.

L'arrêté n° 413 a trait à la notion d'enveloppe budgétaire qui devra assurer la vie de l'établissement, en particulier au niveau de son équipement. Si l'on sait qu'il est impossible pour les établissements de l'Etat d'obtenir des revenus complémentaires à ceux compris dans la dotation prévue, on imagine aisément les problèmes qui vont surgir, notamment l'impossibilité d'acheter un équipement technologiquement valable et adapté à la vie active. Il est à remarquer que les pouvoirs organisateurs officiels ou libres pourront à leur guise compléter cette dotation, pour autant évidemment qu'ils comprennent l'importance du devenir des enfants leur confiés, ce dont je ne doute pas.

Si, en outre, il est interdit aux établissements de l'Etat de rentabiliser les sommes mises à leur disposition, alors que, par ailleurs, on demande à leurs chefs d'être des gestionnaires, comment peuvent-ils être concurrentiels?

En ce qui concerne le fonctionnement, il est admis par toutes celles et tous ceux qui le vivent que l'appareil Etat manque de souplesse. A titre d'exemple, les réaffectations, faites parfois en dépit d'un bon sens élémentaire, nuisent davantage encore à la stabilité déjà évoquée. Quand on sait le nombre d'emplois perdus et donc, nécessairement, les réaffectations effectuées, on n'a nulle peine à imaginer la destruction des équipes pédagogiques qui fonctionnaient au sein des écoles.

Ces exemples pourraient se multiplier. L'arrêté n° 468 modifiant les dispositions légales des transports scolaires aura encore un impact sensible au niveau de l'Etat. Le Pacte scolaire prévoit pourtant que, là où l'école de libre choix n'existe pas, l'Etat pourra créer une école. Immanquablement, cette école draine des élèves dont le domicile n'est pas situé à proximité. D'où la nécessité pour l'enfant de se rendre au cours par des transports en commun qui, dans le contexte socio-économique actuel, aggraveront, par le paiement de la différence entre distances réelles et raisonnables, les pertes de revenus de certains foyers, provoquant ainsi probablement, dans certains cas, la défection de l'enfant.

La dénatalité aidant, il est probable que bien des petits établissements ne réuniront plus la norme de maintien pour leur existence, en particulier les lycées d'Etat.

Au niveau de l'enseignement rénové et sans évoquer une fois de plus sa disparition et les circonstances connues de tous ceux qui ont motivé cette discrimination, seul l'enseignement de l'Etat possédait un rénové complet. Est-il, dès lors, nécessaire de souligner qu'ici encore, la pénalisation sera ressentie plus durement par l'Etat?

Les arrêtés n<sup>os</sup> 461 et 462 concernant la rationalisation et la programmation de l'enseignement de promotion sociale ainsi que le droit d'inscription frappent de plein fouet l'Etat puisqu'une école sur trois disparaît.

Faut-il évoquer l'arrêté n<sup>o</sup> 411 qui traduit une répartition inégale des Fonds de bâtiments scolaires et de garantie?

Faut-il évoquer les centres psycho-médico-sociaux, les arrêtés n<sup>os</sup> 454, 459 et 467 où, là encore, étant donné — en particulier — qu'un élève du rénové comptait pour deux unités, la suppression de la pondération entraînera des pertes d'emplois? Par ailleurs, l'enseignement étant ouvert à tous, les problèmes étaient à la fois plus nombreux et plus cruciaux. Ainsi l'estimation prévoit-elle un statu quo dans l'enseignement officiel, des engagements dans le libre et des pertes dans l'enseignement de l'Etat.

Faut-il évoquer l'arrêté n<sup>o</sup> 470 qui fixe le pourcentage maximum des écarts entre le nombre total des emplois budgétaires et le nombre total des emplois organiques? Faut-il évoquer la fermeture des centres de formation continuée de l'Etat et des appareils pédagogiques qui assuraient une aide précieuse pour l'enseignement professionnel et technique?

Faut-il tout simplement continuer? Les conséquences sont là, traduites par des chiffres révélateurs. Le nombre de pertes d'emplois à l'Etat est de 1193, et ce non compris la promotion sociale. Ces pertes sont dues aux mesures de Val-Duchesse mais aussi au manque de cohérence des ministres en matière éducative.

Comment pourrait-il en être autrement? Comment, dans cette mise à mort, les parents peuvent-ils encore faire confiance? Comment les professeurs peuvent-ils encore être animés par le feu pédagogique, par cette volonté permanente d'éduquer et d'enseigner l'espoir?

Or, si tel n'est pas le cas, on n'a rien enseigné. Mais comment le faire si, pour soi-même, la seule issue est la désespérance? Tous les responsables des pouvoirs organisateurs défendent leur enseignement, cherchent et, parfois, trouvent des solutions. Le ministre de l'Education nationale, lui, agit comme un patron qui détruit son outil. Plus on prend de mesures, plus on déstabilise, mieux c'est. Qu'on est loin de l'adaptation de l'école aux besoins de la société de demain! Qu'on est loin des exigences de formation créative, ouverte, complémentaire, en prise directe sur le monde!

Est-ce comme cela que vous voulez «former des gagners»? Jamais nous ne pourrions voter en faveur de l'iniquité de ces arrêtés et de leurs conséquences désastreuses, en particulier pour l'enseignement de l'Etat. Nous savons, dès à présent, que nous pouvons qualifier ce réseau d'orphelin. Il reste donc aux responsables du terrain — inspecteurs, chefs d'établissement, professeurs, instituteurs, éducateurs, élèves et parents — à se doter d'une famille, une vraie autorité familiale qui saura prendre ses responsabilités face à l'adversité.

Sachez que nous saurons les prendre et qu'à l'instar des événements que vit actuellement la France scolarisée, nous saurons aller jusqu'au bout de nos efforts dans un déterminisme qui sera, n'en doutez pas, déterminant. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

**De Voorzitter.** — Het woord is aan mevrouw Van Puymbroeck.

**Mevrouw Van Puymbroeck.** — Mijnheer de Voorzitter, wij betreuren het allereerst dat het onderwijs zoveel moet inleveren want het zijn precies de jongeren waarin wij moeten investeren omdat die de toekomst van het land zijn.

Er zijn geen domme leerlingen, maar er zijn wel domme scholen. Dat zijn scholen die geen verstand hebben van de dingen waar domme kinderen wel verstand van hebben. Dat is de reden waarom beroepsscholen en VSO-scholen zo belangrijk zijn. Deze scholen benaderen de jonge mensen immers op een heel eigen en vaak heel andere, efficiëntere manier.

In verband met het koninklijk besluit nr. 438 ga ik hier even dieper in op het VSO.

Over de mate waarin de in het VSO als doel nagestreefde veranderingen ook werkelijkheid zijn geworden, is weinig wetenschappelijk mate-

riaal beschikbaar. Daarom hebben discussies over het VSO dikwijls plaats in een sfeer van irrationaliteit. Toch bestaat er wel enig materiaal van externe experts. Het gaat hier om degelijke, maar wel beperkte studies, dus om aanwijzingen. De bevindingen zijn belangrijk en de balans is positief voor het VSO.

De gemeenschappelijke start in de eerste graad van het VSO betekent voor de kinderen een hogere graad van goed voelen, van welbevinden, en een hogere schoolbetrokkenheid, in vergelijking met leerlingen uit het traditioneel onderwijs.

De overstap naar het onderwijs van type I betekent heel dikwijls een overstap naar gemengd onderwijs, wat op zichzelf pedagogisch al aanbeveling verdient. Wetenschappelijk werd geen enkel nadeel vastgesteld, integendeel. Misschien hangt dat wel samen met het feit dat gemengde scholen heel dikwijls kleine of middelgrote scholen zijn.

De overgang van het lager naar het secundair onderwijs verloopt in het VSO veel vlotter en veel harmonischer dan in de type II-scholen.

Het VSO schrijft principieel het bevorderen van de zelfwerkzaamheid, de verantwoordelijkheidszin en de individualisering van het onderwijs in het programma. We zien dat de studie- en schoolbetrokkenheid vermindert naarmate de leerlingen groeien in hun studietoelgang in het secundair onderwijs, ongeacht geslacht of studierichting.

Positief voor het VSO, zowel voor jongens als voor meisjes, is dat na vijf jaar een veel hogere graad van interne beheersing wordt bereikt dan bij leerlingen van het traditioneel onderwijs. Zelfwerkzaamheid en verantwoordelijkheidszin scoren veel hoger in het VSO-onderwijs en zij leiden tot de overtuiging dat zelf doen ook leidt naar zelf kunnen.

Ik was heel de dag op het congres van het VEV over industrie en onderwijs, niet zozeer omdat ik het onderwerp bewonderde, maar wel om te luisteren.

Ik heb daar heel wat industriële horen spreken. Zij zegden allemaal, zowel de erg grote industriële als de industriële uit de KMO's, dat zij veel meer belang hechten aan verantwoordelijkheidsgevoel, aan de manier waarop kinderen zelf leren denken en oordelen, dan aan de eigenlijke praktische kennis die de kinderen hebben opgedaan. Precies in het VSO wordt op die kwaliteiten meer de nadruk gelegd. VSO-leerlingen hebben gemiddeld een grotere ambitie om verder te studeren dan leerlingen in het type II. Het verschil is echter wel klein.

Een belangrijke doelstelling van het VSO is de grotere democratisering van het onderwijs. Dit heeft te maken met het begrip «gelijke kansen». Sommigen verstaan daaronder gelijke kansen voor gelijk-begaafden, wat een selectie op basis van prestaties veronderstelt. Anderen zien gelijke kansen in het zich richten op de totale persoonlijkheid van het kind en zijn totale leefwereld. De ongelijke kansen liggen dus in de eenzijdigheid van de schoolse vorming. Hier rijst de vraag of een bepaalde soort onderwijs door zijn leerinhoud, zijn vorming en zijn duur niet sociaal discriminerend is. Zo komen wij dan bij de filosofie en de visie van het onderwijs van het type I. In het VSO is de invloed van de sociale klasse op de keuze van de studierichting aanzienlijk afgenomen. Volgens Brutsaert speelt enkel in onderwijsinstellingen van het type II de sociaal-economische achtergrond van de leerlingen nog een belangrijke rol. Dit bewijst de grote invloed van het VSO ter zake. Bovendien stellen Brutsaert en Cooreman vast dat in het VSO meisjes voor het eerst een even grote kans hebben als jongens om in een academisch georiënteerde studierichting terecht te komen. Meisjes schijnen dus meer tot hun recht te komen in het VSO. Opvallend is ook dat in het VSO vooral de meisjes hogere studies wensen te doen waar in het type II die ambitie veel groter is bij de jongens.

In het beroepsonderwijs zijn leerlingen uit lagere sociale klassen nog altijd oververtegenwoordigd. Het beroepsonderwijs telt ook meer meisjes dan jongens. Wij stellen vast dat leerlingen uit de lagere klassen gemakkelijker een B-attest krijgen. Leerkrachten hebben moeilijkheden om zich leerbevorderend op te stellen. Volgens een onderzoek van Verhoeven gaat amper 10 pct. van de leerkrachten leerlinggericht te werk bij de lessenkeuze en de keuze van de onderwerpen en heeft slechts 14 pct. van de leerkrachten aandacht voor de sociale herkomst van de leerlingen. Bovendien staat ongeveer de helft van de leerkrachten vijandig tegenover het bijeenbrengen van leerlingen uit verschillende sociale milieus, dit ondanks het feit dat wetenschappelijke gegevens eensgezind wijzen op de gunstige affectieve gevolgen en het ontbreken van negatieve cognitieve vorming. Die houding van leerkrachten heeft dus negatieve gevolgen in beroepsscholen. Die drukkende kringloop kan echter wel worden doorbroken in evenwichtige middenscholen.



**De heer Luyten.** — Mijnheer de Voorzitter, het is misschien goed het debat even te onderbreken aangezien de stoel van de minister het begeven heeft. Er moet wellicht ergens een lat worden vervangen. (*Gelach op verschillende banken.*)

**De Voorzitter.** — Gaat u toch maar verder met uw betoog, mevrouw Van Puymbroeck.

**Mevrouw Van Puymbroeck.** — De organisatiestructuur, de pedagogisch didactische vormgeving, de participatiestructuur en de studiekeuzebegeleiding zijn belangrijke variabelen. Anderzijds bepaalt het aantal opties op school in ruime mate mede het keuzepatroon van de leerlingen. Om een zuivere keuze mogelijk te maken is een vrij breed keuzeaanbod nodig.

Het keuzeproces blijkt het zuiverst te verlopen in de autonome middenscholen met een volledig aanbod en in scholen met een multilaterale bovenbouw. Samenvattend — ik heb nog verschillende bladzijden over de voordelen van het VSO — moet ik vermelden dat het VSO een gunstige invloed heeft op de interne beheersing en de zelfdeterminering van de leerling, op het doorstromen van de leerlingen naar een volgend leerjaar.

Leerlingen uit middenscholen zwermen veel verscheidener uit over studierichtingen in de tweede graad in vergelijking met deze van de zesjarige scholen. Bovendien blijken de meeste leerlingen in de tweede en de derde graad niet de gemakkelijksoplossing te kiezen, zoals men wel eens beweert. Precies uit de keuze van de dubbelpakketten en de zware complementaire vakken blijkt het tegengestelde. Voor de democratisering betekent type I-onderwijs een pluspunt.

De band tussen de keuze van de studierichting en de sociale herkomst is geringer dan vroeger, in belangrijke mate zelfs. De meisjes kiezen meer academisch geïntendeerde studierichtingen en stromen ook meer door naar het universitair onderwijs. Belangrijk is dat de slaagcijfers aan de universiteit van leerlingen uit evenwichtig uitgebouwde VSO-scholen met brede recruiteringsbasis zeer hoog zijn.

De persoonlijkheidskenmerken van de leerlingen zijn een heel belangrijk effect. Daarover heb ik daarnet gesproken.

Om al die redenen en nog vele niet genoemde wil ik bijzonder uw aandacht vragen voor de VSO-scholen. Het ministerie moet door samenwerking in de schoolgemeenschappen en door speciale structureringsvoorstellen in de autonome middenscholen en multilaterale bovenbouw-scholen, mogelijkheden — dus geen verplichtingen — aanreiken aan deze scholen.

Een concreet voorbeeld dat een VSO-school niet duurder hoeft te zijn, is de Pélicy-scholengemeenschap. Ik heb cijfers bij me die ik ter inzage zou kunnen geven. In die schoolgemeenschap is een school van type II 21,58 pct. duurder dan de VSO-scholen die veel meer mogelijkheden bieden. Bovendien kreeg die type II-school volgens de richtlijn van 26 september — let op de datum — nog eens veertig lesuren bij.

Ik kom tot het remgeld in de sociale-promotiescholen, dat we betreuren. Ik weet dat het niet aanzienlijk is. Toch maken wij ons zorgen omdat vaak de minst-gegoeden, degenen die het meest nood hebben aan een cursus, worden getroffen. Ook al bedraagt het remgeld maar 1 000 frank voor een cursus van minder dan 240 uur, het remt af. Wij kennen mensen die de cursus niet kunnen volgen omwille van dit inschrijvingsgeld.

Ik wil aansluiten bij mevrouw Lieten die de aandacht vroeg voor het leerlingenvervoer. Denken wij eraan dat het voor gezinnen met verschillende kinderen erg duur wordt. Vele mensen gebruiken de privé-auto, met alle gevolgen van dien. Mevrouw Lieten verwees naar de ongevallen: meer dan 200 kinderen werden in één jaar gedood op weg naar en van school. Buiten die dodelijke ongevallen zijn er de vele gekwetsten, is er de milieuverontreiniging en de energievervalsing. Dat is allemaal belangrijk. Als wij besparen op het leerlingenvervoer, zullen wij veel meer uitgeven aan andere zaken.

Ik deel ook de bezorgdheid van heel wat bestuurders van universiteiten. Eén van hen heeft mij enkele cijfers bezorgd. Ingevolge het blokkeren van de werkmiddelen van de universitaire instellingen op het niveau van 1985 zal een toegekend bedrag van 339,8 miljoen, bestemd voor de Vlaamse universiteiten, niet worden uitbetaald. Het gaat om een vroeger aangekondigde verhoging van de kostprijs met 2 pct., toegekend voor hun personeelscomponenten en 4 pct. voor de component-werking.

De bestuurders maken zich ook zorgen in verband met de toelagen voor de sociale voorzieningen. De besparing komt hier neer op een

inlevering van 6 307 frank per student of in totaal 282,47 miljoen. Wij weten nochtans dat in veel gevallen studenten het zeer moeilijk hebben om het te roeien.

Als christene wil ik een beroep doen op onze twee ministers van Onderwijs om speciale normen voor het rijksonderwijs in te voeren. Alleen een goed rijksonderwijs, naast een specifiek katholiek onderwijs, naast de vrije scholen, kan een echte keuzevrijheid waarborgen. In onze pluralistische wereld, waar het woord pluralisme een vieze klank schijnt te hebben, zijn wij, groenen, voor de pluralistische school waar ieder kind, in eerbied voor de andere en voor de familie van de andere, tot zijn diepste eigenheid kan groeien. Wij betreuren dat de machtsstructuren, zowel van het rijksonderwijs als van het katholiek onderwijs, hiervoor geen ruimte maken, hoewel duidelijk de vraag hiernaar leeft. (*Applaus op de banken van Agalev en van de Volksunie.*)

**De Voorzitter.** — Het woord is aan minister Coens.

**De heer Coens, minister van Onderwijs.** — Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wil ik de leden van de commissie danken. Wij hebben gedurende drie dagen de 25 genummerde besluiten uitvoerig besproken. De drie rapporteurs hebben u in kennis gesteld van alle argumenten pro en contra. Ze hebben hier ook in het kort daarover uitleg verstrekt.

Rapporteur Hazette heeft bij deze gelegenheid enkele opmerkingen gemaakt waarop ik het volgende kan antwoorden. In de eerste plaats, wat de betrokkenheid van de Schoolpactcommissie betreft, weten wij dat deze Commissie een heel belangrijke rol heeft gespeeld bij het verdelen van de supplementaire middelen. Sinds een aantal jaren stel ik vast dat ze die rol veel moeilijker kan spelen wanneer het gaat om beperking van de middelen. Toch moeten wij — de bezorgdheid bestaat bij de verschillende fracties — de zorg om de vrije keuze en rechtsgelijkheid respecteren. Ik meen dat de fundamentele evenwichten in ons onderwijsbestel niet worden geschaad door de besluiten die aan uw goedkeuring worden voorgelegd. Overigens heeft het Parlement ten dezen een blijvende en onvervangbare opdracht.

Hij heeft ook gesproken over de vermindering van de bouwfondsen en na hem hebben vele anderen daar de aandacht op gevestigd. Ik wil alleen uitdrukkelijk stellen dat het gaat om een vermindering voor 1986 en 1987 nadat wij tijdens de periode van 1973 tot 1985, 120 miljard hebben besteed aan de scholenbouw. Dit is een kolossaal bedrag. Ik merk op dat wij tot vandaag nog om en nabij 15 miljard reserves hebben, behalve de kredieten die nog voorbehouden zijn voor 1987, respectievelijk 3,5 miljard voor de rijkscholen, 600 miljoen voor gemeentelijke en provinciale scholenbouw en 4,2 miljard leningsmachtigingen voor het gesubsidieerd onderwijs.

Zoals u weet laten wij ondertussen een studie maken door een onafhankelijk bureau waarvan wij de resultaten verwachten tegen het einde van het jaar. Ik heb mij reeds geëngageerd om deze studie onmiddellijk in bespreking te brengen in de commissie naar de besluitvorming toe op basis van het objectief rapport over de werkelijke behoeften en de financiering ervan.

Verscheidene leden hebben hun zorg uitgesproken met betrekking tot het rijksonderwijs. Vaak werd de vergelijking gemaakt inzake de werkmogelijkheden. Het eigen onderwijs dient echter objectief te worden benaderd met de erkenning van de specificiteit, wat extra kosten kan verantwoorden. Nochtans moet elk onderwijs ook betaalbaar blijven. Ik wens dit zeer uitdrukkelijk en bondig te verduidelijken, voor zover zulks nodig is. Het gaat om een noodzakelijke budgettaire operatie voor 1987 van niet minder dan 19,7 miljard. Wij zijn niet willekeurig noch blind te werk gegaan. Ik leg er de nadruk op dat deze bezuinigingsoperatie vooral slaat op beperkingen van investerings- en werkmogelijkheden, dat slechts een relatief beperkte fractie ervan betrekking heeft op de omkadering, en dat ook de universiteiten dienen in te leveren.

Ik blijf erbij dat de omkadering terecht nog ruim is en voldoende. Daarenboven bieden tal van arbeidverdelende maatregelen, in de besluiten vervat, mogelijkheden voor een maximaal behoud van de werkgelegenheid in het onderwijs, per definitie een zeer arbeidintensieve bedrijvigheid.

Verscheidene maatregelen hebben betrekking op een beter beheer, niet alleen van het departement maar ook waar het hoort, namelijk op het niveau van de lokale scholen. Ook in het onderwijs kan en moet goed worden beheerd door het fundamenteel herstel van de verantwoordelijkheden aan de basis. Vergeet ook niet dat wij hier meteen een opgave uit de jaren 70 realiseren — meer dan 10 jaar reeds dient een rationalisatie en programmatie van alle sectoren van het onderwijs te worden door-

gedrukt — en op die wijze de dynamiek en de aanpassing van ons onderwijsbestel echt mogelijk maken. Er zit dus veel meer achter dan enkel een koude boekhoudkundige operatie.

Het gaat wel om een onderwijsvisie, maar ook om maatregelen die het onderwijs effectief betaalbaar willen houden. Dit is ook en vooral in het belang van onze jeugd, want zij zijn anders degenen die de schulden die wij vandaag maken moeten betalen en die anders misschien niet meer zouden kunnen betalen. Onderwijs maakt integraal deel uit van dit geheel van openbare voorzieningen.

Ik zou uitdrukkelijk mijn collega willen verontschuldigen en dan ook namens hem willen antwoorden. Hij is zoals u weet op reis op uitnodiging van ...

**M. Hismans.** — Le ministre a-t-il entendu les questions ?

**M. Coens,** ministre de l'Éducation nationale. — Oui, car elles ont déjà été posées en commission; il n'est donc pas difficile d'y répondre.

Mijnheer Mouton, het gaat niet om de ontmanteling van het onderwijs, zelfs niet als men het in werkgelegenheidstermen bekijkt. Het is inderdaad een feit dat de werkgelegenheid enigszins is verminderd, maar daarom hoeft de werkloosheid niet of nauwelijks toe te nemen en wel om drie redenen.

Ten eerste, zal u samen met mij erkennen dat wij sinds jaar en dag te veel leerkrachten hebben gevormd, ook conform de evolutie van het aantal leerlingen. Jaarlijks kwamen er op de arbeidsmarkt dubbel zoveel leerkrachten als er oppensioenstellingen waren.

Ten tweede, vergeet niet dat er dit jaar geen afgestudeerden uit onze normaalscholen kwamen.

Ten derde, de maatregelen inzake arbeidsherverdeling bieden mogelijkheden, zoals ook de maatregelen inzake wedertewerksstelling.

Mevrouw De Pauw, zoals ik reeds heb gezegd, gaat het niet om een enge saneringsoperatie. Wij hebben prioriteiten gerespecteerd, met name basisonderwijs, buitengewoon onderwijs en beroepsonderwijs. Ook het volgende wens ik in alle duidelijkheid te zeggen. Het is niet omdat men het onderwijsaanbod rationeler verzekert, dat er minder onderwijskansen en -mogelijkheden zijn. Men kan in langere uiteenzettingen dan deze eens onderzoeken en overwegen wat de betekenis is van kwalitatief onderwijs en een rationeel aanbod daarvan, met het respect van de vrije keuze. Ik aanvaard de bewering niet dat deze maatregelen de democratisering van het onderwijs afbreken. Ik wens hieromtrent drie elementen aan te halen, want niemand kan zich in deze materie, *in extenso*, met alle mogelijke preciseringen uitdrukken.

Ten eerste, de beursstudenten betalen eigenlijk geen inschrijvingsgelden. Men stelt voortdurend dat de minst-gegoeden zwaar worden getroffen door de verhoging van de inschrijvingsgelden.

**De heer Seeuws.** — Het is wetenschappelijk bewezen in de universiteiten dat de beursstudenten niet uit de minst-gegoede kringen komen.

**De heer Coens,** minister van Onderwijs. — Ik heb nooit gezegd dat dit niet zo is. Men mag echter niet stellen dat de verhoging van de inschrijvingsgelden allereerst deze categorie treft. Dat zou niet heel correct zijn, maar te vaak wekt men toch die indruk.

**M. Hismans.** — C'est une façon de voir les choses, monsieur le ministre.

*De heer Leemans treedt opnieuw als voorzitter op*

**De heer Coens,** minister van Onderwijs. — Ten tweede, de invoering van de duizend of de tweeduizend frank inschrijvingsgeld sociale promotie geldt niet voor de leerplichtigen, noch voor de werkzoekenden. Wij hebben ons volledig gebaseerd op de reglementering van de RVA ter zake. Wanneer men zegt dat degenen die geen werk hebben nog een extra inspanning moeten doen, vraagt dit om een precisering.

Ten derde, is ons land wellicht het enige land ter wereld waar men geen schoolgelden hoeft te betalen vanaf de leeftijd van 2,5 tot 18 jaar.

Ik daag u uit één land te vinden waar dat nog het geval is. Ook dat moet men in alle objectiviteit durven erkennen. Daarmede heb ik niet willen zeggen dat het democratiseringsproces voltooid zou zijn. Dat bekommert mij evenzeer als wie dan ook. Ik ben trouwens, met zovelen onder u, een produkt van deze democratisering van het onderwijs.

Wij moeten erkennen dat, terecht, in Brussel het Nederlandstalig onderwijs in een bijzondere situatie verkeert. In België heeft men dat in het geheel van de compromissen die men heeft gesloten, steeds aanvaard. Men mag dan ook niet blind zijn voor deze relatief gunstige situatie van het Nederlandstalig onderwijs te Brussel. Met betrekking tot het hoger en universitair onderwijs mag men ook niet stellen dat het hier voor de Nederlandstaligen een onmogelijke zaak zou zijn. Ik durf in algemene termen eerder zeggen dat wij hier te maken hebben met een relatieve overconcentratie. Het komt er in het universitair en hoger onderwijs toch niet op aan, in de eigen lokaliteit alle mogelijke vormen van dat onderwijs te vinden.

Ik moet mevrouw De Pauw zeker terechtwijzen voor wat zij over het patrimoniumpersoneel heeft gezegd. Het is totaal verkeerd dat dit ten nadele zou zijn van de betrokken personeelsleden. In de Vub en de ULB heeft men vrijwillig dat personeel een gelijkwaardig statuut gegeven als het personeel van de werkingstoelagen, en dit in het belang van het personeel waardoor men precies de mobiliteitskansen kan realiseren.

**Mevrouw De Pauw-Deveen.** — Dat wordt nu tenietgedaan door de terugwerkende kracht van het koninklijk besluit.

**De heer Coens,** minister van Onderwijs. — Wij maken die mobiliteit nu mogelijk. Ik herhaal dat dit in het belang is van het personeel. Dat is onder meer evident.

De heer Seeuws heeft een uitvoerig exposé gehouden over de diverse aspecten van het onderwijsbeleid zoals het vertolkt is in de 25 besluiten. Het gaat natuurlijk ook om besparingsmaatregelen met de begeleidende maatregel waarover ik het reeds had. Wij hebben telkens het advies van de Raad van State terdege opgevolgd.

U heeft ook allusie gemaakt, mijnheer Seeuws, op de maatregel van de 0,8 pct. Daar wens ik toch expliciet op in te gaan want ik weet dat een aantal onder u daarom bezorgd zijn. In België wordt het onderwijs betaald door de gemeenschap. Dat kost dus de gemeenschap veel geld. Dat is een belangrijk element en een verworvenheid die niemand betwist. Zoals ik reeds zei is er gratis onderwijs tussen 2 1/2 en 18 jaar. Wat men soms ook omtrent ons onderwijs moge zeggen, België beschikt blijkbaar over een zeer goed onderwijs. Ik wil daarvan de tolk zijn. Een van de bewijzen daarvan is dat men vanuit onze grensstreken en vanuit de andere Europese landen veel vaker naar hier komt om te studeren dan het omgekeerde het geval is. Dat is een feit en dat is ook omdat de kwaliteit van ons onderwijs blijkbaar uitstekend is. De balans van landgenoten die in het buitenland, zij het dan in Europese landen, onderwijs volgen en van Europeërs die in ons land studeren is geenszins evenwichtig. Ik stel vast dat sinds 1976 al mijn voorgangers hebben geprobeerd daar wat aan te doen, te beginnen met de heren Humblot en De Croo die in de begrotingswet reeds een aantal maatregelen opnamen omtrent de inschrijvingsgelden.

Nadien werd dit jaarlijks overgenomen in de begrotingswetten en in 1985 hebben wij dit vastgelegd in de onderwijswet.

Nu werd er een bijkomende maatregel genomen omdat er door de scholen, die vaak getroffen zijn door de gevolgen van onze demografische achteruitgang, wervingscampagnes werden gevoerd. Indien men vindt dat deze problematiek in de Europese context moet worden bekeken, dan vind ik toch dat er een grotere uniformiteit zou moeten komen op het vlak van de financiering en de toegankelijkheid. Maar, zoals u weet, verschillen die aspecten erg in de diverse Europese landen en de balans hiervan vertoont voor ons land een negatief resultaat. Wij hebben een zeer open beleid en we hoeven niet te blozen wanneer wij de situatie in ons land vergelijken met die in de andere Europese landen.

Ik ben evenwel niet blind voor de moeilijkheden op dit vlak. Wij hebben hier inderdaad een voorlopige oplossing uitgewerkt. Deze problematiek moet in een bredere Europese context worden besproken. Wij zullen in dat verband ongetwijfeld gebruik maken van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Gemeenschap.

De regering heeft inderdaad een bijzondere verantwoordelijkheid ten opzichte van het rijksonderwijs, mijnheer Seeuws. Mijn collega en ik zijn niet alleen minister van het gehele onderwijs, maar vooral inrichtende macht van het rijksonderwijs. Ook wij vinden dat de autonomie van het rijksonderwijs, zowel op het vlak van het beheer als op het pedagogische vlak, moet worden gerealiseerd. Wij hopen dan ook zeer vlug vruchtbaar parlementair werk te kunnen leveren inzake de realisatie van de autonome raad van de rijksonderwijs. Intussen hebben wij die autonomie op het beheersvlak reeds verwezenlijkt.

Ik heb reeds geantwoord op uw vragen betreffende de gebouwen, mijnheer Seeuws. Ik wil er wel op wijzen dat de cijfers in uw uiteenzetting moeten worden geïndexeerd en dus vermenigvuldigd met ongeveer 2,3.

De heer Hismans sprak niet alleen over de schoolgebouwen, maar ook over het onderwijs voor sociale promotie. Door de rationalisering en de programmatie en door de vernieuwingsmogelijkheden die in deze koninklijke besluiten vervat zijn, zal dit soort van onderwijs een nieuwe dynamiek kennen. Gezien de *learning society*, waarnaar wij evolueren, is het onderwijs voor sociale promotie immers het onderwijs van de toekomst.

Mijnheer Hismans, u bent ook bijzonder bezorgd voor de rijksinternaten. Mijn Franstalige collega heeft dit dossier met de grootste zorg bestudeerd, de diverse mogelijkheden afgewogen en dan in het belang van de rijksinternaten de nodige maatregelen genomen, steeds handelend naar de geest en de letter van *une bonne gestion*.

De heer Vervaeke heeft een belijdenis gedaan van het VSO-onderwijs. Dit onderwijs bevat bijzonder waardevolle principes. Heel wat mensen hebben erin geïnvesteerd. Ik wil er uitdrukkelijk aan toevoegen dat het nog altijd een degelijke omkadering heeft. De cijfers ten opzichte van het traditioneel onderwijs heb ik in de commissie aangehaald. Dit onderwijs moet, zoals het onderwijs in het algemeen, betaalbaar zijn.

De reëffectatie geschiedt nu sneller en vollediger. Mensen die vastbenoemd zijn, hebben een prioriteit inzake wedertewerkstelling. Het wachtgeld is onveranderd.

De heer Taminiaux is de specialist inzake buitengewoon onderwijs. De zorg hieromtrent deel ik met hem. De rationalisatie en de programmatie van dit onderwijs hebben wij nu eindelijk gerealiseerd. Dit is zeer positief te meer omdat de rationalisatie — om het heel kort en lapidair uit te drukken — zacht is, terwijl de programmatie inderdaad streng is. De omkadering is en blijft zeer goed. Een personeelslid heeft de zorg over gemiddeld vier leerlingen. De kostprijs per leerling is het duurst in het buitengewoon onderwijs, meer bepaald 450 000 frank per jaar. Wij onderschrijven allen deze maatschappelijke keuze, want zij is het waard.

Mevrouw Lieten, uw filosofie over het leerlingenvervoer als een element van de vrije keuze is en blijft juist. Ik wil er de nadruk op leggen dat slechts 20 pct. van de leerlingen in het gemeenschappelijk vervoer vrije-keuzeleerlingen zijn. Dit vervoer blijft volledig gratis buiten de kring van vier, twaalf of twintig kilometer. Het remgeld slaat op het vervoer binnen deze kring. Individueel vervoer staat tegenover gemeenschappelijk vervoer, dit wil ook zeggen dat gebruik maken van het openbaar vervoer een lijn is die we letterlijk en figuurlijk moeten volgen.

Mevrouw Van Puymbroeck heeft de filosofie van het vernieuwd secundair onderwijs nog eens uitgedrukt. Zij beklemtoonde het belang van de autonome middenschool. In een bijzonder belangrijk element van haar uiteenzetting heeft zij bewezen, op basis van cijfers die ik nader zal onderzoeken, dat dit onderwijs niet noodzakelijk duurder hoeft te zijn. Dit was onze enige zorg, niet een keuze maken want dat is een inhoudelijk onderwijspunt.

Evenmin als anderen zijn wij gelukkig met de polarisatie en met de strijd tussen de scholen. Wij moeten integendeel uitgaan van het belang van de kinderen en van hun toekomst. Daarom moeten wij een aantal verworvenheden van het VSO absoluut veilig stellen.

Mijnheer de Voorzitter, verontschuldigd mij dat ik niet meer in detail antwoord op al de gestelde vragen. Ik waardeer ten eerste wat al de sprekers hier hebben gezegd. In de mate van het mogelijke zullen wij daarmee verder rekening houden. Vandaag leggen wij 25 besluiten aan de goedkeuring van de Senaat voor en wij vragen aan de meerderheid deze goed te keuren. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

**M. Hismans.** — Le ministre Damseaux dit la même chose en français sans doute!

**M. Coens,** ministre de l'Éducation nationale. — J'ai répondu en tant que membre du gouvernement national.

**M. Hismans.** — On le sait depuis longtemps.

**M. le Président.** — Vous aurez l'occasion de revenir sur toutes ces questions...

**M. Hismans.** — Certainement, monsieur le Président.

**M. le Président.** — Si toutefois le budget est déposé, cela va de soi. (*Sourires.*)

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion des rapports faits au nom de la commission de l'Enseignement et de la Science, je la déclare close et nous passons à l'examen de l'article 7 faisant l'objet de ces rapports.

Daar niemand meer het woord vraagt in de bespreking van de verslagen uitgebracht namens de commissie voor het Onderwijs en de Wetenschap, verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de beraadslaging over artikel 7 waarop die verslagen betrekking hebben.

Je signale qu'une série d'amendements, signés par moins de trois membres, ont été présentés à l'article du projet de loi en discussion.

Ik deel u mee dat een reeks amendementen ondertekend door minder dan drie leden, zijn ingediend op het artikel van het in behandeling zijnde ontwerp van wet.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés?

Mag ik aannemen dat deze amendementen gesteund worden? (*Talrijke leden staan op.*)

Aangezien deze amendementen reglementair gesteund worden, maken ze deel uit van de bespreking.

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

Artikel 7 luidt;

**Art. 7. 1°** Het koninklijk besluit nr. 411 van 25 april 1986 houdende beperking van de dotaties voor de Fondsen voor schoolgebouwen, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

**2°** Het koninklijk besluit nr. 412 van 25 april 1986 tot wijziging van artikel 2 van de wet van 3 augustus 1960 houdende toekenning van sociale voordelen aan universiteiten en gelijkgestelde inrichtingen, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

**3°** Het koninklijk besluit nr. 413 van 29 april 1986 houdende bepaling van de werkmiddelen voor het rijksonderwijs en van de werkingstoeelagen aan het gesubsidieerd onderwijs, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

**4°** Het koninklijk besluit nr. 434 van 5 augustus 1986 tot wijziging van de wetgeving op de financiering en de controle van de universitaire instellingen, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

**5°** Het koninklijk besluit nr. 435 van 5 augustus 1986 betreffende het verlof en de afwezigheid voor verminderde prestaties ten gunste van de personeelsleden van het onderwijs en de psycho-medisch-sociale centra die de leeftijd van vijftig jaar bereiken hebben of die ten minste twee kinderen niet ouder dan veertien jaar ten laste hebben, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

**6°** Het koninklijk besluit nr. 436 van 5 augustus 1986 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 297 van 31 maart 1984 betreffende de opdrachten, de wedden, de weddetoeelagen en de verloven voor verminderde prestaties in het onderwijs en de psycho-medisch-sociale centra, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

**7°** Het koninklijk besluit nr. 438 van 11 augustus 1986 tot vaststelling van het aantal uren/leerkracht voor het secundair onderwijs van het type I met volledig leerplan voor het schooljaar 1986-1987, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

**8°** Het koninklijk besluit nr. 439 van 11 augustus 1986 houdende rationalisatie en programmatie van het buitengewoon onderwijs, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

**9°** Het koninklijk besluit nr. 447 van 20 augustus 1986 tot wijziging van het artikel 36 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

**10°** Het koninklijk besluit nr. 448 van 20 augustus 1986 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 64 van 20 juli 1982 houdende vaststelling van de minimale schoolbevolking van bepaalde afdelingen van het onderwijs voor sociale promotie, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

**11°** Het koninklijk besluit nr. 449 van 20 augustus 1986 houdende vaststelling van de voorwaarden vereist voor het bepalen van het aantal betrekkingen in het rijksonderwijs, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.



12° Het koninklijk besluit nr. 453 van 29 augustus 1986 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 297 van 31 maart 1984 betreffende de opdrachten, de wedden, de weddetoelagen en de verloven voor verminderde prestaties in het onderwijs en de psycho-medisch-sociale centra, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

13° Het koninklijk besluit nr. 454 van 29 augustus 1986 houdende beperking van de werkmiddelen voor de psycho-medisch-sociale centra van het Rijk en van de werkingstoelagen aan de gesubsidieerde psycho-medisch-sociale centra, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

14° Het koninklijk besluit nr. 455 van 10 september 1986 houdende de maatregelen tot sanering van het academisch ziekenhuis van de Rijksuniversiteit Gent, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

Evenwel worden in artikel 1, § 1, van dat besluit de woorden « 12 juli 1986 » vervangen door de woorden « 19 juli 1986 », en wordt in artikel 4 het woord « benoeming » vervangen door het woord « opdracht ».

15° Het koninklijk besluit nr. 456 van 10 september 1986 houdende rationalisatie en programmering van de internaten van de door de Staat georganiseerde of gesubsidieerde onderwijs, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

Evenwel worden in artikel 11 van dat besluit, in de aanhef van het gewijzigde eerste lid van artikel 83 van de herstellwet van 31 juli 1984, vóór de woorden « De rijksonderwijsinrichtingen » de woorden « De rijkspsycho-medisch-sociale centra en » ingevoegd.

16° Het koninklijk besluit nr. 457 van 10 september 1986 tot vaststelling van het aantal uren/leerkracht voor het secundair onderwijs van het type II met volledig leerplan voor het schooljaar 1986-1987, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

17° Het koninklijk besluit nr. 458 van 10 september 1986 tot vaststelling van de optellingscoëfficiënt voor sommige leerlingen in het secundair onderwijs, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

18° Het koninklijk besluit nr. 459 van 10 september 1986 tot wijziging van de artikelen 13, 19, 20 en 22 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

19° Het koninklijk besluit nr. 460 van 17 september 1986 tot vaststelling van het rationalisatieplan en het programmatieplan van het hoger onderwijs van het korte type en tot wijziging van de wetgeving betreffende de organisatie van het hoger onderwijs van het lange type, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

20° Het koninklijk besluit nr. 461 van 17 september 1986 houdende het rationalisatie- en programmatieplan van het onderwijs voor sociale promotie, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

21° Het koninklijk besluit nr. 462 van 17 september 1986 houdende invoering van een inschrijvingsgeld in het onderwijs voor sociale promotie, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

22° Het koninklijk besluit nr. 463 van 25 september 1986 tot wijziging van de normen en van de optellingscoëfficiënt voor sommige leerlingen in het buitengewoon onderwijs, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

23° Het koninklijk besluit nr. 467 van 1 oktober 1986 betreffende de rationalisatie en programmering van de normen inzake personeelsomkadering van de psycho-medisch-sociale centra en tot vaststelling van de voorwaarden voor toegang tot de Fondsen voor schoolgebouwen, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

24° Het koninklijk besluit nr. 468 van 9 oktober 1986 tot wijziging van sommige wetbepalingen inzake leerlingenvervoer, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

25° Het koninklijk besluit nr. 470 van 14 oktober 1986 tot vaststelling van het maximaal afwijkingpercentage tussen het totale aantal organieke ambten en het totale aantal budgettaire ambten van sommige categorieën van personeelsleden van het rijksonderwijs en van het gesubsidieerd onderwijs, is bekrachtigd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

Art. 7. 1° L'arrêté royal n° 411 du 25 avril 1986 portant limitation des dotations pour les Fonds des bâtiments scolaires, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

2° L'arrêté royal n° 412 du 25 avril 1986 modifiant l'article 2 de la loi du 3 août 1960 accordant des avantages sociaux aux universités et établissements assimilés, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

3° L'arrêté royal n° 413 du 29 avril 1986 portant des dispositions relatives aux moyens de fonctionnement de l'enseignement de l'Etat et aux subventions de fonctionnement allouées à l'enseignement subventionné, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

4° L'arrêté royal n° 434 du 5 août 1986 modifiant la législation sur le financement et le contrôle des institutions universitaires, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

5° L'arrêté royal n° 435 du 5 août 1986 relatif aux congés et absences pour prestations réduites accordés aux membres du personnel de l'enseignement et des centres psycho-médico-sociaux, qui ont atteint l'âge de cinquante ans ou qui ont au moins deux enfants à charge qui n'ont pas dépassé l'âge de quatorze ans, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

6° L'arrêté royal n° 436 du 5 août 1986 modifiant l'arrêté royal n° 297 du 31 mars 1984 relatif aux charges, traitements, subventions-traitements et congés pour prestations réduites dans l'enseignement et les centres psycho-médico-sociaux, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

7° L'arrêté royal n° 438 du 11 août 1986 établissant pour l'année scolaire 1986-1987 le nombre de périodes/professeur pour l'enseignement secondaire de plein exercice de type I, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

8° L'arrêté royal n° 439 du 11 août 1986 portant rationalisation et programmation de l'enseignement spécial, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

9° L'arrêté royal n° 447 du 20 août 1986 modifiant l'article 36 de la loi du 29 mai 1959 modifiant certaines dispositions de la législation de l'enseignement, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

10° L'arrêté royal n° 448 du 20 août 1986 modifiant l'arrêté royal n° 64 du 20 juillet 1982 fixant les minima de population scolaire de certaines sections de l'enseignement de promotion sociale, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

11° L'arrêté royal n° 449 du 20 août 1986 fixant les conditions requises pour la détermination du nombre d'emplois dans l'enseignement de l'Etat, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

12° L'arrêté royal n° 453 du 29 août 1986 portant modification de l'arrêté royal n° 297 du 31 mars 1984 relatif aux charges, traitements, subventions-traitements et congés pour prestations réduites dans l'enseignement et les centres psycho-médico-sociaux, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

13° L'arrêté royal n° 454 du 29 août 1986 portant limitation des moyens de fonctionnement des centres psycho-médico-sociaux de l'Etat et des subventions de fonctionnement accordées aux centres psycho-médico-sociaux subventionnés, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

14° L'arrêté royal n° 455 du 10 septembre 1986 portant les mesures d'assainissement applicables à l'hôpital universitaire de l'Etat à Gand, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

Toutefois, dans l'article 1<sup>er</sup>, § 1<sup>er</sup>, de cet arrêté, les mots « 12 juillet 1986 » sont remplacés par les mots « 19 juillet 1986 », et dans l'article 4 le mot « nomination » est remplacé par le mot « mission ».

15° L'arrêté royal n° 456 du 10 septembre 1986 portant rationalisation et programmation des internats de l'enseignement organisé ou subventionné par l'Etat, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

Toutefois, dans l'article 11 de cet arrêté, à l'alinéa 1<sup>er</sup> modifié de l'article 83 de la loi de redressement du 31 juillet 1984, les mots « Les centres psycho-médico-sociaux de l'Etat et » sont insérés avant les mots « Les établissements d'enseignement de l'Etat ».

16° L'arrêté royal n° 457 du 10 septembre 1986 établissant pour l'année scolaire 1986-1987 le nombre de périodes/professeur pour l'enseignement secondaire de plein exercice de type II, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

17° L'arrêté royal n° 458 du 10 septembre 1986 fixant le coefficient de comptabilisation pour certains élèves dans l'enseignement secondaire, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

18° L'arrêté royal n° 459 du 10 septembre 1986 modifiant les articles 13, 19, 20 et 22 de la loi du 29 mai 1959 modifiant certaines dispositions de la législation de l'enseignement, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

19° L'arrêté royal n° 460 du 17 septembre 1986 établissant les plans de rationalisation et de programmation de l'enseignement supérieur de type court et modifiant la législation relative à l'organisation de l'enseignement supérieur de type long, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

20° L'arrêté royal n° 461 du 17 septembre 1986 fixant le plan de rationalisation et de programmation de l'enseignement de promotion sociale, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

21° L'arrêté royal n° 462 du 17 septembre 1986 instituant un droit d'inscription dans l'enseignement de promotion sociale, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

22° L'arrêté royal n° 463 du 25 septembre 1986 modifiant les normes et le coefficient de comptabilisation pour certains élèves dans l'enseignement spécial, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

23° L'arrêté royal n° 467 du 1<sup>er</sup> octobre 1986 relatif à la rationalisation et la programmation ainsi qu'aux normes d'encadrement du personnel des centres psycho-médico-sociaux et fixant les conditions d'accès aux Fonds des bâtiments scolaires, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

24° L'arrêté royal n° 468 du 9 octobre 1986 modifiant certaines dispositions légales concernant le transport scolaire, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

25° L'arrêté royal n° 470 du 14 octobre 1986 fixant le pourcentage maximum des écarts entre le nombre total des emplois organiques et le nombre total des emplois budgétaires de certaines catégories du personnel de l'enseignement de l'Etat et de l'enseignement subventionné, est confirmé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

M. Mouton et consorts proposent l'amendement que voici :

« A l'arrêté royal n° 411 visé à l'article 7-1°, supprimer l'article 5. »

« In het koninklijk besluit nr. 411, bedoeld in artikel 7-1°, artikel 5 te doen vervallen. »

La parole est à M. Hismans.

M. Hismans. — Monsieur le Président, puisque le ministre n'a pas répondu en ce qui concerne les bâtiments scolaires et le Fonds de garantie et que la comparaison n'a pas été établie alors que plusieurs interventions portaient sur ce domaine, je demande de ne pas approuver une telle disproportion au détriment de l'enseignement officiel francophone.

De plus, cet article est absolument contraire au Pacte scolaire.

Or, dans la déclaration gouvernementale, il est bien explicité qu'on va « revitaliser » le Pacte scolaire. Soyez donc conformes à ce que vous avancez, messieurs les ministres !

M. le Président. — Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement is aangehouden.

De heer Seeuws c.s. stelt volgende amendementen voor :

« Het koninklijk besluit nr. 411 bedoeld in artikel 7-1° te wijzigen als volgt :

Artikel 5

1. De bedragen « 1,25 miljard » en « 1,06 miljard » te vervangen door « 2,25 miljard » en « 2,25 miljard ».

2. Dit artikel aan te vullen als volgt :

« In hetzelfde artikel 19 van de wet van 29 mei 1959 wordt een paragraaf 6 ingevoegd, die luidt als volgt :

« Voor het verzekeren van het eigenaarsonderhoud wordt aan de dotaties voor 1986 een som van 500 miljoen (Nederlandstalige sector) en 480 miljoen (Franstalige sector) toegevoegd. De jaarlijkse dotatie wordt bijkomend vermeerderd of verminderd, overeenkomstig het indexcijfer van de bouwkosten. »

« Modifier comme suit l'arrêté royal n° 411 visé à l'article 7-1° :

#### Article 5

1. Remplacer chacun des montants de « 1,25 milliard » et de « 1,06 milliard » par « 2,25 milliards ».

2. Compléter cet article par le texte suivant :

« Il est inséré au même article 19 de la loi du 29 mai 1959 un paragraphe 6, rédigé comme suit :

« Afin d'assurer l'entretien du patrimoine, il est ajouté aux dotations de 1986 une somme de 500 millions (secteur néerlandais) et de 480 millions (secteur français). En outre, la dotation annuelle est majorée ou réduite en fonction de l'indice des prix du secteur de la construction. »

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar mijn uiteenzetting.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-1° zijn aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 7-1° sont réservés.

M. Mouton et consorts proposent l'amendement que voici :

« Rapporter l'arrêté royal n° 412 visé à l'article 7-2°. »

« Het koninklijk besluit nr. 412, bedoeld in artikel 7-2°, in te trekken. »

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 7-2° sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 7-2° zijn aangehouden.

M. Mouton et consorts proposent l'amendement que voici :

« A l'arrêté royal n° 413 visé à l'article 7-3°, modifier l'article 1<sup>er</sup> comme suit :

« Au second alinéa de cet article, après les mots « en Conseil des ministres », insérer les mots « En outre, il sera tenu compte de l'impossibilité pour les établissements de l'Etat d'obtenir des revenus complémentaires à ceux compris dans la dotation prévue. »

« In het koninklijk besluit nr. 413, bedoeld in artikel 7-3°, artikel 1 te wijzigen als volgt :

« In het tweede lid van dit artikel na de woorden « bij een in Minister-raad overlegd koninklijk besluit vastgelegd » in te voegen de woorden « Bovendien zal rekening worden gehouden met het feit dat de rijks-scholen in de onmogelijkheid verkeren om boven de voorgeschreven dotatie nog andere inkomsten te ontvangen. »

La parole est à M. Smits.

M. Smits. — Pour justifier cet amendement je me réfère aux textes et à mon intervention, monsieur le Président.

De Voorzitter. — De heer Seeuws c.s. stelt volgende amendementen voor :

« Het koninklijk besluit nr. 413 bedoeld in artikel 7-3° te wijzigen als volgt :

Artikel 1

A. Vóór de laatste zin van dit artikel de volgende volzin in te voegen :

« Het totaalbedrag van de werkingskredieten en kredieten voor de betaling van het meesters-, vak- en dienstpersoneel, mag echter nooit lager zijn dan het bedrag, dat met dezelfde bestemming was ingeschreven in de begroting voor 1984. »

B. In de laatste volzin van dit artikel de woorden « maximaal 5 pct. » te vervangen door de woorden « een bedrag ».

C. Het in dit artikel tweemaal voorkomende woord « forfaitair » te doen vervallen.

D. Artikel 4

Dit artikel te doen vervallen.

E. Artikel 5

Het 1<sup>o</sup> van dit artikel te doen vervallen.»

« Modifier comme suit l'arrêté royal n<sup>o</sup> 413 visé à l'article 7-3<sup>o</sup> :  
Article 1<sup>er</sup>

A. A cet article, avant la dernière phrase, insérer la disposition suivante :

« Le total des crédits de fonctionnement et des crédits destinés au paiement du personnel de maîtrise et des gens de métier et de service ne peut toutefois jamais être inférieur au montant qui était inscrit à cet effet au budget de 1984. »

B. Remplacer les mots « d'un maximum de 5 p.c. » par les mots « d'un montant » dans la dernière phrase de cet article.

C. Supprimer à deux reprises le mot « forfaitaire ».

D. Article 4

Supprimer cet article.

E. Article 5

Supprimer le 1<sup>o</sup> de cet article. »

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Ik verwijs naar mijn uiteenzetting, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter. — De stemming over deze amendementen en de stemming over artikel 7-3<sup>o</sup> zijn aangehouden.

Le vote sur ces amendements et le vote sur l'article 7-3<sup>o</sup> sont réservés.

De heer Seeuws c.s. stelt bovendien volgende amendementen voor :

« Het koninklijk besluit nr. 434 bedoeld in artikel 7-4<sup>o</sup> in te trekken. »

« Rapporter l'arrêté royal n<sup>o</sup> 434 visé à l'article 7-4<sup>o</sup>. »

« Subsidiar :

Artikel 5

Dit artikel te doen vervallen. »

« Subsidiarement :

Article 5

Supprimer cet article. »

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording bij mijn amendementen.

M. Mouton et consorts proposent l'amendement que voici :

« A l'arrêté royal n<sup>o</sup> 434 visé à l'article 7-4<sup>o</sup>, supprimer l'article 7. »

« In het koninklijk besluit nr. 434, bedoeld in artikel 7-4<sup>o</sup>, artikel 7 te doen vervallen. »

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 7-4<sup>o</sup> sont réservés.

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-4<sup>o</sup> zijn aangehouden.

M. Mouton et consorts proposent les amendements que voici :

« Rapporter l'arrêté royal n<sup>o</sup> 438 visé à l'article 7-7<sup>o</sup>. »

« Het koninklijk besluit nr. 438, bedoeld in artikel 7-7<sup>o</sup>, in te trekken. »

« Subsidiarement :

A l'arrêté royal n<sup>o</sup> 438, visé à cet article, compléter le § 4 de l'article 3 par un quatrième alinéa rédigé comme suit :

« La disposition de l'alinéa précédent selon laquelle le nombre de périodes/professeur par élève ne peut, en aucun cas, être supérieur de plus de 20 p.c. par rapport à la moyenne nationale, ne s'applique pas aux écoles situées dans les communes comptant moins de 125 habitant/km<sup>2</sup>. »

« Subsidiar :

Artikel 3, § 4, van het koninklijk besluit nr. 438, bedoeld in dit artikel, aan te vullen met een vierde lid, luidende :

« De bepaling van het voorgaande lid volgens welke het aantal uren/leerkracht per leerling in geen geval 20 pct. hoger mag liggen dan het nationaal gemiddelde, is niet van toepassing op scholen gelegen in een gemeente met minder dan 125 inwoners/km<sup>2</sup>. »

De heer Seeuws c.s. stelt volgende amendementen voor :

« Het koninklijk besluit nr. 438 bedoeld in artikel 7-7<sup>o</sup> te wijzigen als volgt :

Artikel 3

Paragraaf 2 van dit artikel te vervangen als volgt :

« § 2. Het produkt bekomen overeenkomstig paragraaf 1 wordt :

— niet verminderd in de inrichtingen, bedoeld in artikel 86, § 2, 2e lid, van de wet van 31 juli 1984 en in de inrichtingen, bedoeld in artikel 23 van het koninklijk besluit van 30 maart 1982 betreffende de scholengemeenschappen voor secundair onderwijs en houdende rationalisatie- en programmatieplan van het secundair onderwijs met volledig leerplan. »

« Na § 4 van dit artikel, een vierde lid toe te voegen, luidende :

« De bepaling uit het vorig lid dat het aantal uren-leerkracht per leerling in geen geval 20 pct. hoger mag liggen dan het nationaal gemiddelde, is niet van toepassing op de nederlandstalige scholen van Brussel-Hoofdstad, scholen in gemeenten met minder dan 125 inwoners/km<sup>2</sup> en scholen in West-Duitsland. »

« Een artikel 3bis (nieuw) in te voegen, luidende :

« Onze ministers van Onderwijs kunnen aan het rijksonderwijs met redenen omklede afwijkingen van de bepalingen van de artikelen 2 en 3 toestaan. »

« Modifier l'arrêté royal n<sup>o</sup> 438 visé à l'article 7-7<sup>o</sup> de la manière suivante :

Article 3

Remplacer le § 2 de cet article par le texte suivant :

« § 2. Le produit obtenu conformément au § 1<sup>er</sup> :

— n'est pas diminué dans les établissements visés à l'article 86, § 2, 2<sup>e</sup> alinéa, de la loi du 31 juillet 1984 dans les établissements visés à l'article 23 de l'arrêté royal du 30 mars 1982 relatif aux centres d'enseignement secondaire et fixant le plan de rationalisation et de programmation de l'enseignement secondaire de plein exercice. »

« Après le § 4 de cet article, insérer un quatrième alinéa, libellé comme suit :

« La disposition de l'alinéa précédent, selon laquelle le nombre de périodes/professeur par élève ne peut, en aucun cas, être supérieur de plus de 20 p.c. par rapport à la moyenne nationale, ne s'applique pas aux écoles néerlandophones de Bruxelles-Capitale, aux écoles situées dans les communes comptant moins de 125 habitants/km<sup>2</sup> et aux écoles situées en République fédérale d'Allemagne. »

« Insérer un article 3bis (nouveau), rédigé comme suit :

« Nos ministres de l'Education nationale peuvent accorder à l'enseignement de l'Etat des dérogations motivées aux dispositions des articles 2 et 3. »

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-7<sup>o</sup> zijn aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 7-7<sup>o</sup> sont réservés.

M. Mouton et consorts proposent l'amendement que voici :

« A l'arrêté royal n<sup>o</sup> 439, visé à l'article 7-8<sup>o</sup>, supprimer à l'article 12, le § 2. »

« In het koninklijk besluit nr. 439, bedoeld in artikel 7-8<sup>o</sup>, in artikel 12, § 2 te doen vervallen. »

La parole est à M. Mouton.

M. Mouton. — Monsieur le Président, je me réfère à la justification de mon amendement.

De Voorzitter. — De heer Seeuws c.s. stelt volgende amendementen voor :



« Het koninklijk besluit nr. 439 bedoeld in artikel 7-8° te wijzigen als volgt:

Artikel 17bis (nieuw)

Een artikel 17bis in te voegen, luidende:

« Onze ministers van Onderwijs kunnen voor het buitengewoon onderwijs van het Rijk, met redenen omklede afwijkingen van de bepalingen van dit hoofdstuk II toestaan. »

Artikel 18

In dit artikel, § 1 te vervangen als volgt:

« Zonder rekening te houden met de rationalisatie- en programmatienormen, bepaald in dit koninklijk besluit, worden:

1° Voor het rijksbuitengewoon kleuteronderwijs opgericht:

— 1 type III bij een MPIF in een hoofdtoezichtsgebied van elke provincie;

— 1 type IV in een hoofdtoezichtsgebied van de provincie Brabant; 1 type IV in een hoofdtoezichtsgebied van de provincie Limburg;

— Telkens 1 type V in een hoofdtoezichtsgebied van de provincies Brabant en Limburg;

— Telkens 1 type VI en 1 type VII bij een MPIF, respectievelijk in een hoofdtoezichtsgebied van de provincies Brabant, West-Vlaanderen en Limburg;

2° Voor het rijksbuitengewoon lager onderwijs opgericht:

— Telkens 1 type III bij MPIF in een hoofdtoezichtsgebied van de provincies Brabant, West-Vlaanderen en Limburg;

— 1 type IV in een hoofdtoezichtsgebied van de provincie Brabant;

— Telkens een type V in een hoofdtoezichtsgebied van de provincies Brabant en Limburg;

— Telkens een type VI en VII bij een MPIF, respectievelijk in een hoofdtoezichtsgebied van de provincies Brabant, West-Vlaanderen en Limburg;

— 1 type VIII in een hoofdtoezichtsgebied van de provincie Antwerpen.

3° Worden 3 opleidingsvormen 4 in een hoofdtoezichtsgebied in het Nederlandse taalgebied opgericht. »

Artikel 31bis (nieuw)

Een artikel 31bis (nieuw) in te voegen, luidende:

« Onze ministers van Onderwijs kunnen voor het buitengewoon onderwijs van het Rijk met redenen omklede afwijkingen van de bepalingen van dit hoofdstuk IV toestaan. »

Artikel 41

Dit artikel aan te vullen als volgt:

« Uitgezonderd voor het buitengewoon onderwijs van het Rijk, waarvoor het besluit in werking treedt nadat artikel 13, 3, van de wet van 6 juli 1970 is uitgevoerd, en nadat de toelatingen tot de stage zijn doorgevoerd. »

« Modifier l'arrêté royal n° 439 visé à l'article 7-8° comme suit:

Article 17bis (nouveau)

Insérer un article 17bis, libellé comme suit:

« Nos ministres de l'Education nationale peuvent accorder à l'enseignement spécial de l'Etat des dérogations motivées aux dispositions du présent chapitre II. »

Article 18

A cet article, remplacer le § 1<sup>er</sup> comme suit:

« Sans tenir compte des normes de rationalisation et de programmation prévues dans le présent arrêté royal, sont institués,

1° Pour l'enseignement spécial maternel de l'Etat:

— Un type III d'un IMPE dans un ressort d'inspection principale de chaque province;

— Un type IV dans un ressort d'inspection principale de la province de Brabant; un type IV dans un ressort d'inspection principale de la province de Limbourg;

— Un type V dans chaque ressort d'inspection principale des provinces de Brabant et de Limbourg;

— Un type VI et un type VII d'un IMPE, respectivement dans chaque ressort d'inspection principale des provinces de Brabant, de Flandre occidentale et de Limbourg;

2° Pour l'enseignement spécial primaire de l'Etat:

— Un type III d'un IMPE dans chaque ressort d'inspection principale des provinces de Brabant, Flandre occidentale et Limbourg;

— Un type IV dans un ressort d'inspection principale de la province de Brabant;

— Un type V dans chaque ressort d'inspection principale des provinces de Brabant et de Limbourg;

— Un type VI et un type VII d'un IMPE, respectivement dans chaque ressort d'inspection principale des provinces de Brabant, Flandre occidentale et Limbourg;

— Un type VIII dans un ressort d'inspection principale de la province d'Anvers.

3° Trois formes 4 dans un ressort d'inspection principale de la région de langue néerlandaise.

Article 31 bis (nouveau)

Insérer un article 31bis (nouveau), rédigé comme suit:

« Nos ministres de l'Education nationale peuvent autoriser, pour l'enseignement spécial de l'Etat, des dérogations motivées aux dispositions du présent chapitre IV. »

Article 41

Compléter cet article par le texte suivant:

« Excepté pour l'enseignement spécial de l'Etat, pour lequel l'arrêté entre en vigueur après la mise à exécution de l'article 13, 3, de la loi du 6 juillet 1970 et après les admissions au stage. »

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag het woord om u er in het kort op te wijzen, dat het hier toch gaat om zeer belangrijke amendementen omdat ze verband houden met het buitengewoon onderwijs.

Wij vragen expliciet, buiten de normen die worden bepaald, ervoor te zorgen dat er een spreiding is van het aantal ontbrekende types in het rijksonderwijs.

Ik verwijs uitdrukkelijk naar de motivering, maar vooral naar de tekst, die precies vermeldt wat wij vragen in verband met de vrije keuze in het buitengewoon onderwijs die nogal eens ontbreekt, wat een aantal opties betreft, en voor een aantal mogelijke vormen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Coens.

De heer Coens, minister van Onderwijs. — Mijnheer de Voorzitter, deze amendementen zijn ook uitvoerig aan bod gekomen in de commissie. Ik heb daar geantwoord. Desnoods wil ik ook hier een uitvoerig antwoord verstrekken, maar ik meen niet dat dit noodzakelijk is, tenzij men het vraagt.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-8° zijn aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 7-8° sont réservés.

De heer Seeuws c.s. stelt volgend amendement voor:

« Het koninklijk besluit nr. 448, bedoeld in artikel 7-10°, te wijzigen als volgt:

Artikel 1

In artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 64 van 20 juli 1982 houdende vaststelling van de minimale schoolbevolking van bepaalde afdelingen van het onderwijs voor sociale promotie, een § 4 in te voegen, luidende:

« Onze ministers van Onderwijs kunnen aan het rijksonderwijs met redenen omklede afwijkingen van de bepalingen van dit artikel toestaan. »

« Modifier comme suit l'arrêté royal n° 448 visé à l'article 7-10°:

Article 1<sup>er</sup>

A l'article 2 de l'arrêté royal n° 64 du 20 juillet 1982 fixant les minima de population scolaire de certaines sections de l'enseignement de promotion sociale, insérer un § 4, libellé comme suit :

« Nos ministres de l'Education nationale peuvent octroyer à l'enseignement de l'Etat des dérogations motivées aux dispositions du présent article. »

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Ik verwijs naar mijn uiteenzetting, mijnheer de Voorzitter. Dit geldt trouwens ook voor de andere amendementen die ik bij dit artikel heb ingediend.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 7-10° zijn aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 7-10° sont réservés.

De heer Seeuws c.s. stelt volgend amendement voor :

« Het koninklijk besluit nr. 449 bedoeld in artikel 7-11° in te trekken. »

« Rapporter l'arrêté royal n° 449 visé à l'article 7-11°. »

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 7-11° zijn aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 7-11° sont réservés.

De heer Seeuws c.s. stelt volgende amendementen voor :

« Het koninklijk besluit nr. 454, bedoeld in artikel 7-13°, te wijzigen als volgt :

Artikel 1

Tussen de woorden « de rijks-psycho-medisch-sociale centra, » en « ingevoegd » de woorden « met inbegrip van de rijksvormingscentra voor het technisch personeel van centra » in te voegen.

Artikel 3

Het woord « forfaitair » tweemaal te doen vervallen.

Artikel 4

Het woord « forfaitair » te doen vervallen.

Artikel 5

Dit artikel te doen vervallen.

Artikel 5bis (nieuw)

Een artikel 5bis (nieuw) in te voegen, luidende :

« Artikel 1 van het koninklijk besluit van 18 juni 1979 tot oprichting van rijksvormingscentra voor het technisch personeel van de rijks-psycho-medisch-sociale centra en van de gespecialiseerde rijks-psycho-medisch-sociale centra en tot vaststelling van de benoemingsvoorwaarden van de leden van het technisch personeel van de rijksvormingscentra, gewijzigd bij koninklijk besluit van 27 juli 1979, wordt aangevuld met een § 3, luidende :

« § 3. Aan elk van beide rijksvormingscentra, die als staatsdiensten met afzonderlijk beheer worden ingericht, wordt jaarlijks een globale dotatie toegekend, bestemd om de kosten te dekken, die verbonden zijn aan de werking en de uitrusting van de centra. Deze dotatie bestaat, per centrum, uit een bedrag, dat jaarlijks in een bij Ministerraad overlegd koninklijk besluit wordt vastgelegd. »

« Modifier comme suit l'arrêté royal n° 454 visé à l'article 7-13° :

Article 1<sup>er</sup>

Après les mots « Les centres psycho-médico-sociaux de l'Etat », ajouter les mots « y compris les centres de l'Etat pour la formation du personnel technique de ces centres ».

Article 3

Supprimer deux fois le mot « forfaitaire ».

Article 4

Supprimer le mot « forfaitaire ».

Article 5

Supprimer cet article.

Article 5bis (nouveau)

Insérer un article 5bis (nouveau) rédigé comme suit :

« L'article 1<sup>er</sup> de l'arrêté royal du 18 juin 1979 instituant des centres de l'Etat pour la formation du personnel technique des centres psycho-médico-sociaux de l'Etat et des centres psycho-médico-sociaux de l'Etat et fixant les conditions de nomination des membres du personnel technique des centres de formation de l'Etat, modifié par l'arrêté royal du 27 juillet 1979, est complété par un § 3, libellé comme suit :

« § 3. Il est alloué annuellement à chacun des deux centres de formation de l'Etat, constitués en services de l'Etat à gestion séparée, une dotation globale destinée à couvrir les frais afférents au fonctionnement et à l'équipement de ces centres. Cette dotation consiste, par centre, en un montant qui est fixé annuellement par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres. »

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-13° zijn aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 7-13° sont réservés.

De heer Pataer stelt volgende amendementen A tot E voor :

« Het koninklijk besluit nr. 455, bedoeld in artikel 7-14°, te wijzigen als volgt :

A. Artikel 1

In § 1 van dit artikel, het laatste woord « opgelegd » te doen vervallen en te vervangen door de woorden « aanvaard en goedgekeurd ».

B. Artikel 1

Paragraaf 2, 2, van hetzelfde artikel te doen vervallen en te vervangen als volgt :

« Tot de sanering is bereikt worden de aanwervingen voor de betrekkingen, die ten laste zijn van de inkomsten van het academisch ziekenhuis van de Rijksuniversiteit Gent, beperkt tot de vervanging van de natuurlijke afvloeiingen uitgedrukt in voltijdse betrekkingen. »

C. Artikel 1

In § 2, 4, van hetzelfde artikel de eerste zin te doen vervallen en de tweede zin te doen vervallen en te vervangen door « zolang het (...) kunnen aan het personeel geen nieuwe sociale voordelen worden toegekend ».

D. Artikel 2

In fine van § 2 van dit artikel, de zinsnede toe te voegen :

« (...) en kan niet in mindering komen van de investeringskredieten. »

E. Artikel 3

In § 2, 4°, van dit artikel, de woorden toe te voegen :

« en de directeur-geneesheer van het academisch ziekenhuis ;

Een 5° toe te voegen, luidende als volgt :

« 5° een waarnemend lid verkozen uit de afgevaardigden van het personeel in de representatieve overlegorganen van het academisch ziekenhuis. »

« Modifier comme suit l'arrêté royal n° 455 visé à l'article 7-14° :

A. Article 1<sup>er</sup>

Au § 1<sup>er</sup> de cet article, remplacer le mot « imposé » par les mots « admis et approuvé ».

B. Article 1<sup>er</sup>

Supprimer le § 2, 2, du même article et le remplacer par ce qui suit :

« Les recrutements dans les emplois à charge des revenus de l'hôpital universitaire de l'Etat à Gand sont, pour la durée du plan d'assainissement, limités au remplacement des départs naturels exprimés en emplois à temps plein. »

C. Article 1<sup>er</sup>

Au § 2, 4, du même article, supprimer la première phrase et remplacer la deuxième par les mots suivants : « pour la durée (...) aucun nouvel avantage social ne peut être accordé au personnel ».

D. Article 2

Compléter le § 2 par le membre de phrase suivant :

« (...) et ne peut être déduite des crédits d'investissement. »

E. Article 3

Au § 2, 4°, de cet article, ajouter les mots suivants :

« et du médecin-directeur de l'hôpital universitaire » ;

*Ajouter un 5°, libellé comme suit :*

*« 5° d'un membre suppléant élu parmi les délégués du personnel dans les organes représentatifs de concertation de l'hôpital universitaire. »*

Het woord is aan de heer Pataer.

De heer Pataer. — Mijnheer de Voorzitter, wij hadden de eer en vooral het genoegen te mogen beleven dat de amendementen, ingediend bij de koninklijke besluiten nrs. 455 en 456, als enige uit de hele reeks amendementen die door de oppositie werden ingediend, in de commissie werden aangenomen.

Collega Windels heeft daar gisteren trouwens met zichtbaar genoegen op gewezen tijdens de algemene bespreking van dit ontwerp.

De heer Windels. — Inderdaad.

De heer Pataer. — Hij zag daarin het bewijs van het democratisch karakter van het verloop der besprekingen. Mijns inziens hoeft hij daarover niet zo fier te zijn. Het betreft immers technische verbeteringen die symptomatisch zijn voor de haast en de slordigheid waarmee deze volmachtbesluiten werden opgesteld en uitgevaardigd. Ik ben ervan overtuigd dat een aandachtige lectuur van de 70 genummerde besluiten nog andere tekortkomingen aan het licht zou brengen. Jammer genoeg hadden wij daarvoor tijdens dit debat niet de nodige tijd. Het is trouwens beschamend voor onze parlementaire functie dat de collega's van de meerderheid zich niet de minste inspanning hebben getroost...

De Voorzitter. — Mijnheer Pataer, u heeft enkel het woord om uw amendementen te verdedigen. Wat u hier nu verklaart, hoort thuis in de algemene bespreking. U misbruikt de tijd van uw collega's. (Applaus op de banken van de meerderheid.)

De heer Pataer. — Sta mij toe mijn zin nog af te maken, mijnheer de Voorzitter.

Ik wou enkel nog zeggen dat ik het beschamend vind dat de collega's van de meerderheid zich niet de minste inspanning hebben getroost om die 70 koninklijke besluiten, samen met ons, aan een kritisch onderzoek te onderwerpen. (Applaus op de socialistische banken en op de banken van de Volksunie.)

De Voorzitter. — Na overleg met de minister hebben we een technische verbetering aangebracht in de tekst door de commissie aangenomen.

Artikel 7-14° van het ontwerp moet worden aangevuld met een tweede volzin: « Evenwel worden in artikel 1, paragraaf 1, van dat besluit de woorden « 12 juli 1986 » vervangen door de woorden « 19 juli 1986 » en wordt in artikel 4 het woord « benoeming » vervangen door het woord « opdracht ».

De inhoud is dezelfde als het commissieamendement, maar hij is technisch beter geformuleerd. De minister is het met die vormwijziging eens.

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-14° zijn aangehouden.

Le vote sur ces amendements et le vote sur l'article 7-14° sont réservés.

De heer Pataer stelt volgend amendement voor:

*« Het koninklijk besluit nr. 456, bedoeld in artikel 7-15°, te wijzigen als volgt:*

*Artikel 3*

*In § 1, 5°, van dit artikel, te doen vervallen de woorden « ten minste » en « en ten hoogste gelijk is aan het dubbele van dat bedrag. »*

*« Modifier comme suit l'arrêté royal n° 456 visé à cet article :*

*« Article 3*

*Supprimer au § 1<sup>er</sup>, 5°, de cet article, les mots « au minimum » et « et au maximum égal au double de ce montant. »*

Mijnheer Pataer, vraagt u het woord bij dit amendement?

De heer Pataer. — Neen, mijnheer de Voorzitter, ik durf niet meer. (Gelach.)

De Voorzitter. — Bij de amendementen mag u altijd het woord vragen. Daartegen heb ik geen bezwaar.

De heer Seeuws c.s. stelt volgend amendement voor:

*« Het koninklijk besluit nr. 456, bedoeld in artikel 7-15°, te wijzigen als volgt:*

*Artikel 11*

*Dit artikel te vervangen als volgt:*

*« Artikel 83, eerste lid, van de herstellwet van 31 juli 1984, zoals gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 454 van 29 augustus 1986, wordt vervangen door volgend lid:*

*« Zijn staatsdiensten met afzonderlijk beheer: de rijksonderwijsinrichtingen, waarop de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, van toepassing is, met de hieraan verbonden internaten, de rijksscholengroepen, autonome rijksinternaten en -tehuizen en de rijkspsycho-medisch-sociale centra met inbegrip van de rijksvormingscentra. »*

*« Modifier comme suit l'arrêté royal n° 456 visé à l'article 7-15° :*

*Article 11*

*Remplacer cet article par le texte suivant :*

*« Le premier alinéa de l'article 83 de la loi de redressement du 31 juillet 1984, tel qu'il a été modifié par l'arrêté royal n° 454 du 29 août 1986, est remplacé par le texte suivant :*

*« Sont des services de l'Etat à gestion séparée: les établissements d'enseignement de l'Etat auxquels s'applique la loi du 29 mai 1959 modifiant la législation relative à l'enseignement gardien, primaire, moyen, normal, technique et artistique, ainsi que les établissements qui y sont rattachés, à savoir les internats, les groupes scolaires de l'Etat, les internats et homes autonomes de l'Etat et les centres psycho-médico-sociaux de l'Etat, y compris les centres de formation de l'Etat. »*

Une modification matérielle a été apportée au texte de la commission.

L'article 7-15° doit être complété par un alinéa libellé comme suit;

« Toutefois, dans l'article 11 de cet arrêté, à l'alinéa 1<sup>er</sup> modifié de l'article 83 de la loi de redressement du 31 juillet 1984, les mots « Les centres psycho-médico-sociaux de l'Etat et » sont insérés avant les mots « Les établissements d'enseignement de l'Etat. »

Rien n'est modifié quant au fond de l'amendement adopté par la commission, mais la formulation est meilleure.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 7-15° sont réservés.

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-15° zijn aangehouden.

De heer Seeuws en mevrouw De Pauw stellen volgend amendement voor:

*« Het koninklijk besluit nr. 457, bedoeld in dit artikel 7-16°, te wijzigen als volgt:*

*Artikel 3*

*In dit artikel § 1, b, derde lid, te doen vervallen. »*

*« Modifier l'arrêté royal n° 457 visé à l'article 7-16° comme suit :*

*Article 3*

*Au § 1<sup>er</sup>, b, de cet article, supprimer le troisième alinéa. »*

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag even uw aandacht omdat de minister er in zijn antwoord nogal uitvoerig is op ingegaan. Ons voorstel is artikel 3 van koninklijk besluit nr. 457 te doen vervallen. Wij zijn van oordeel dat de coëfficiënt van 0,8 pct., toegepast voor kinderen wier ouders of wettelijke voogden in België geen inkomstenbelastingen moeten betalen, de mobiliteit van de werknemers in de Europese Gemeenschap onrechtstreeks belemmert en bij de Belgische leerlingen discriminatie doet ontstaan.

Ten eerste, is de toepassing van deze coëfficiënt een schending van het verdrag van Rome. Ten tweede, is die toepassing een schending van artikel 48 van het verdrag van Rome betreffende het vrije verkeer van werknemers. Ten derde, betekent deze toepassing ook een schending van artikel 59 van het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap betreffende het vrij verrichten van diensten. Tenslotte betekent het invoeren van de coëfficiënt ook een schending van artikel 6bis van de Belgische Grondwet, dat bepaalt dat de rechten en vrijheden van de



Belgen zonder discriminatie moeten worden toegekend. Ik wilde dit even in herinnering brengen.

Hetzelfde geldt voor de koninklijke besluiten nrs. 458 en 463, namelijk het 17° en het 22°.

Ik vestig ook bijzonder uw aandacht op het volgende. In de Kamer van volksvertegenwoordigers hebben onze collega's van de PSC, vóór de eindstemming van de bekrachtigingswet in de Senaat, een wetsvoorstel ingediend. De tekst hiervan is identiek met de tekst van ons amendement. Het wetsontwerp bepaalt dat de koninklijke besluiten nrs. 458 en 463 betreffende de wijziging van de normen, worden opgeheven. In artikel 2 van het voorstel staat, mijnheer de minister van Onderwijs, dat u en uw collega, ieder wat hem betreft, gelast worden maatregelen te treffen om de toestand die voortvloeit uit de toepassing van bepaalde koninklijke besluiten, die wij hier nog moeten goedkeuren, te regulariseren met terugwerkende kracht tot 1 oktober 1986.

Ik hoop, mijnheer de Voorzitter, dat hier voor één keer misschien een alternatieve meerderheid kan ontstaan. De oppositie — tot nader order — en onze collega's van de PSC kunnen het voorstel van hun collega's van de Kamer goedkeuren door ons amendement te aanvaarden. (*Applaus op de socialistische banken.*)

**De Voorzitter.** — Het woord is aan minister Coens.

**De heer Coens, minister van Onderwijs.** — Mijnheer de Voorzitter, ik wil doen opmerken dat ik ter zake een nogal belangrijke verklaring heb afgelegd waarbij ik een aantal elementen ter verantwoording van de genomen maatregelen heb ter kennis gebracht. Ik dring er dus op aan, namens de regering, dat de Senaat deze amendementen niet aanneemt.

**De heer Seeuws.** — Spreekt u namens de volledige regering, mijnheer de minister?

**De heer Coens, minister van Onderwijs.** — Jawel, mijnheer Seeuws.

**M. le Président.** — M. Mouton et consorts présentent les amendements que voici :

« A l'article 3, § 1<sup>er</sup>, de l'arrêté royal n° 457 visé à l'article 7-16° :

- a) Supprimer le dernier alinéa;
- b) Ajouter les dispositions suivantes :

« La présente disposition produit ses effets au 1<sup>er</sup> octobre 1986. Les ministres de l'Education nationale sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de prendre les dispositions nécessaires à l'application de la présente disposition. »

« In artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit nr. 457, bedoeld in artikel 7-16° :

- a) Het laatste lid te doen vervallen;
- b) Toe te voegen wat volgt :

« Deze bepaling heeft gevolg vanaf 1 oktober 1986. De ministers van Onderwijs zijn belast, ieder wat hem betreft, met het nemen van de nodige maatregelen voor de toepassing van deze bepaling. »

« Subsidiarement :

A l'article 3, § 1<sup>er</sup>, de l'arrêté royal n° 457 visé à cet article, supprimer le dernier alinéa. »

« Subsidiar :

In artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit nr. 457, bedoeld in dit artikel, het laatste lid te doen vervallen. »

La parole est à M. Mouton.

**M. Mouton.** — Monsieur le Président, nous proposons tout d'abord la suppression du dernier alinéa de l'article 3, paragraphe 1<sup>er</sup>, de l'arrêté royal n° 457; ensuite, l'ajout des termes suivants : « La présente disposition produit ses effets au 1<sup>er</sup> octobre 1986. Les ministres de l'Education nationale sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de prendre les dispositions nécessaires à l'application de la présente disposition. »

Nous avons également déposé un amendement subsidiaire où nous proposons la suppression du dernier alinéa à l'article 3, paragraphe 1<sup>er</sup>, de l'arrêté royal n° 457.

Nous considérons, comme notre collègue M. Seeuws, que la norme de 0,8 appliquée aux enfants dont les parents ou les tuteurs légaux ne

sont pas soumis à l'impôt sur les revenus en Belgique est en contradiction avec plusieurs dispositions légales et notamment, avec les articles 7 et 48 du traité de Rome, avec l'article 59 du traité instituant la Communauté économique européenne et avec l'article 6bis de la Constitution belge.

Cette justification vaut également pour les articles 7-17° et 7-22°. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

**M. le Président.** — Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 7-16° sont réservés.

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-16° zijn aangehouden.

De heer Seeuws en mevrouw De Pauw stellen volgend amendement voor :

« Het koninklijk besluit nr. 458, bedoeld in artikel 7-17°, in te trekken. »

« Rapporter l'arrêté royal n° 458 visé à cet article 7-17°. »

M. Mouton et consorts présentent les amendements que voici :

« Supprimer la disposition de l'article 7-17°.

La présente disposition supprimant le 17° de l'article 7 produit ses effets au 1<sup>er</sup> octobre 1986.

Les ministres de l'Education nationale sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de prendre les dispositions nécessaires à l'application de la présente disposition. »

« Artikel 7-17° te doen vervallen.

Deze bepaling heeft gevolg vanaf 1 oktober 1986.

De ministers van Onderwijs zijn belast, ieder wat hem betreft, met het nemen van de nodige maatregelen voor de toepassing van deze bepaling. »

« Subsidiarement :

Supprimer la disposition de l'article 7-17°. »

« Subsidiar :

Artikel 7-17° te doen vervallen. »

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-17° zijn aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 7-17° sont réservés.

De heer Seeuws c.s. stelt volgend amendementen voor :

« Het koninklijk besluit nr. 459, bedoeld in artikel 7-18°, te wijzigen als volgt :

Artikel 1

— In § 1, 1°, de woorden « psycho-medisch-sociale centra » te vervangen door de woorden « rijkspsycho-medisch-sociale centra »;

— In § 1, 2° en 3°, het woord « centra » telkens te vervangen door het woord « rijkscentra ». »

Artikel 2bis (nieuw)

Een artikel 2bis (nieuw) in te voegen, luidende :

« De dotatie van het Gebouwenfonds voor de rijkscholen wordt verhoogd met het bedrag dat noodzakelijk is om deze nieuwe taken naar behoren te vervullen. »

Artikel 4

In dit artikel, de woorden « psycho-medisch-sociale centra » te doen vervallen.

Artikel 5

In het 1° van dit artikel de woorden « psycho-medisch-sociale centra » te doen vervallen. »

« Modifier comme suit l'arrêté royal n° 459 visé à l'article 7-18° :

Article 1<sup>er</sup>

— Au § 1<sup>er</sup>, 1°, remplacer les mots « centres psycho-médico-sociaux » par les mots « centres psycho-médico-sociaux de l'Etat »;

— Au § 1<sup>er</sup>, 2° et 3°, remplacer chaque fois le mot « centres » par les mots « centres de l'Etat. »

*Article 2bis (nouveau)*

*Insérer un article 2bis (nouveau), rédigé comme suit :*

« La dotation du Fonds des bâtiments scolaires de l'Etat est relevée du montant nécessaire pour que ces nouvelles missions puissent être remplies comme il se doit. »

*Article 4*

*A cet article, supprimer les mots « centres psycho-médico-sociaux. »*

*Article 5*

*Au 1<sup>o</sup>, supprimer les mots « centres psycho-médico-sociaux. »*

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 7-18<sup>o</sup> sont réservés.

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-18<sup>o</sup> zijn aangehouden.

De heer Seeuws c.s. stelt volgende amendementen voor :

« Het koninklijk besluit nr. 460 bedoeld in artikel 7-19<sup>o</sup> te wijzigen als volgt :

*Artikel 1*

*In § 3 worden de woorden « van één van de vier fondsen » vervangen door « van de fondsen ».*

*Artikel 3*

*Aan dit artikel een § 4 toe te voegen, luidende :*

« Onze ministers van Onderwijs kunnen voor het rijksonderwijs met redenen omklede afwijkingen van de bepalingen van dit hoofdstuk toestaan. »

*Artikel 14*

*In dit artikel, de woorden « vanwege één van de fondsen » te vervangen door de woorden « vanwege de fondsen ».*

*Artikel 16bis (nieuw)*

*Een artikel 16bis (nieuw) in te voegen, luidende :*

« Onze ministers van Onderwijs kunnen voor het rijksonderwijs met redenen omklede afwijkingen van de bepalingen van dit hoofdstuk toestaan. »

« Modifier l'arrêté royal n<sup>o</sup> 460 visé à l'article 7-19<sup>o</sup> comme suit :

*Article 1<sup>er</sup>*

*Au § 3, remplacer les mots « d'un des quatre fonds » par les mots « des fonds ».*

*Article 3*

*Compléter cet article par un § 4, libellé comme suit :*

« Nos ministres de l'Education nationale peuvent accorder à l'enseignement de l'Etat des dérogations motivées aux dispositions du présent chapitre. »

*Article 14*

*Remplacer les mots « l'intervention d'un des fonds » par les mots « l'intervention des fonds. »*

*Article 16bis (nouveau)*

*Insérer un article 16bis (nouveau), libellé comme suit :*

« Nos ministres de l'Education nationale peuvent accorder à l'enseignement de l'Etat des dérogations motivées aux dispositions du présent chapitre. »

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-19<sup>o</sup> zijn aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 7-19<sup>o</sup> sont réservés.

De heer Seeuws c.s. stelt volgend amendement voor :

« Het koninklijk besluit nr. 461 bedoeld in artikel 7-20<sup>o</sup> te wijzigen als volgt :

*Artikel 3bis (nieuw)*

*Een artikel 3bis (nieuw) in te voegen, luidende :*

« Onze ministers van Onderwijs kunnen voor het rijksonderwijs voor sociale promotie met redenen omklede afwijkingen van de bepalingen van dit besluit toestaan. »

« Modifier l'arrêté royal n<sup>o</sup> 461 visé à l'article 7-20<sup>o</sup> comme suit :

*Article 3bis (nouveau)*

*Insérer un article 3bis (nouveau), rédigé comme suit :*

« Nos ministres de l'Education nationale peuvent accorder à l'enseignement de promotion sociale de l'Etat des dérogations motivées aux dispositions du présent arrêté. »

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar de verantwoording van mijn amendementen.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 7-20<sup>o</sup> zijn aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 7-20<sup>o</sup> sont réservés.

De heer Seeuws c.s. stelt volgend amendement voor :

« Het koninklijk besluit nr. 462 bedoeld in artikel 7-21<sup>o</sup> in te trekken. »

« Rapporter l'arrêté royal n<sup>o</sup> 462 visé à l'article 7-21<sup>o</sup>. »

M. Mouton et consorts proposent l'amendement que voici :

« Rapporter l'arrêté royal n<sup>o</sup> 462 visé à l'article 7-21<sup>o</sup>. »

« Het koninklijk besluit nr. 462 bedoeld in artikel 7-21<sup>o</sup> in te trekken. »

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 7-21<sup>o</sup> sont réservés.

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-21<sup>o</sup> zijn aangehouden.

De heer Seeuws en mevrouw De Pauw stellen volgend amendement voor :

« Het koninklijk besluit nr. 463 bedoeld in artikel 7-22<sup>o</sup> in te trekken. »

« Rapporter l'arrêté royal n<sup>o</sup> 463 visé à l'article 7-22<sup>o</sup>. »

M. Mouton et consorts proposent l'amendement que voici :

« A l'arrêté royal n<sup>o</sup> 463 visé à l'article 7-22<sup>o</sup>, supprimer l'article 5. »

« In het koninklijk besluit nr. 463, bedoeld in artikel 7-22<sup>o</sup>, artikel 5 te doen vervallen. »

La parole est à M. Hismans.

M. Hismans. — Monsieur le Président, cet amendement vise simplement à supprimer le droit d'inscription en promotion sociale.

En effet, l'économie réalisée est dérisoire et l'effet dissuasif reconnu par les ministres a fait perdre 10 p.c. d'élèves dans cet enseignement.

Nous estimons qu'il s'agit d'une mauvaise mesure et nous vous proposons, dès lors, de ne pas l'appliquer.

M. le Président. — M. Mouton et consorts présentent les amendements que voici :

« Supprimer l'article 5 de l'arrêté royal n<sup>o</sup> 463 visé à l'article 7-22<sup>o</sup>. »

La présente disposition supprimant l'article 5 de l'arrêté royal n<sup>o</sup> 463 produit ses effets au 1<sup>er</sup> octobre 1986.

Les ministres de l'Education nationale sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de prendre les dispositions nécessaires à l'application de la présente disposition. »

« Artikel 5 van het koninklijk besluit nr. 463 bedoeld in artikel 7-22<sup>o</sup> te doen vervallen. »

Deze bepaling heeft uitwerking vanaf 1 oktober 1986.

De ministers van Onderwijs zijn belast, ieder wat hem betreft, met het nemen van de nodige maatregelen voor de toepassing van deze bepaling. »

« Subsidiairement :

Supprimer l'article 5 de l'arrêté royal n<sup>o</sup> 463 visé à cet article. »

«Subsidiar:

Artikel 5 van het koninklijk besluit nr. 463, bedoeld in dit artikel, te doen vervallen.»

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 7-22° sont réservés.

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-22° zijn aangehouden.

M. Taminiaux et consorts présentent l'amendement que voici:

«A l'article 3 de l'arrêté royal n° 467 visé à l'article 7-23°, ajouter (article 2, § 1<sup>er</sup>, 1°), un alinéa, libellé comme suit:

«Le coefficient multiplicateur 1,5 est appliqué pour le calcul du nombre d'élèves de l'enseignement professionnel.»

«In artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 467, bedoeld in artikel 7-23°, een lid toe te voegen aan artikel 2, § 1, 1°, luidende:

«Voor het berekenen van het aantal leerlingen uit het beroepsonderwijs wordt de vermenigvuldigingscoëfficiënt 1,5 toegepast.»

La parole est à M. Taminiaux.

M. Taminiaux. — Monsieur le Président, je pourrais m'étendre longuement sur les besoins des élèves de l'enseignement professionnel, que ce soit sur les plans affectif ou socio-médico-pédagogique, sur la situation socioculturelle des familles et les difficultés rencontrées par les équipes éducatives, qui provoquent une augmentation du volume du travail dans les centres PMS.

C'est la raison pour laquelle nous demandons l'application d'un coefficient pondérateur de 1,5 pour les élèves de l'enseignement professionnel.

De Voorzitter. — De heer Seeuws c.s. stelt volgende amendementen voor:

«Het koninklijk besluit nr. 467, bedoeld in artikel 7-23°, te wijzigen als volgt:

Artikel 1

In § 2 de woorden «zoals laatst gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 411 van 25 april 1986» te vervangen door de woorden «zoals gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 411 van 25 april 1986 en, m.b.t. inzonderheid de rijks-PMS-centra, bij koninklijk besluit nr. 459 van 10 september 1986».

Artikel 3

A. In het 3° van dit artikel, de woorden «op grond van een contract, gesloten voor de duur van ten minste 6 jaar» te vervangen door de woorden «op grond van een door de betrokken inrichtende macht gesloten contract, waarvan de voorwaarden inzake de duur en het model worden bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit».

B. Het 4° van artikel 2, § 1, bedoeld in dit artikel, te vervangen als volgt:

«4° In afwijking van 3° kan de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit, de voorwaarden bepalen waaronder de inrichtende macht van een onderwijsinrichting, bij ontstentenis van een centrum dat tot hetzelfde net behoort, de opdrachten, voorzien in 3° van deze paragraaf, mag toevertrouwen aan een centrum van een ander net.»

C. Paragraaf 7 van artikel 2, bedoeld in dit artikel, te vervangen als volgt:

«De Koning bepaalt bij in een Ministerraad overlegd besluit, de voorwaarden, waaronder een nieuw centrum kan worden opgericht of erkend en gesubsidieerd.»

D. Paragraaf 8 van artikel 2, bedoeld in dit artikel, te vervangen als volgt:

«De Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de voorwaarden, waaronder een nieuw centrum voor buitengewoon onderwijs kan worden opgericht of erkend en gesubsidieerd.»

Artikel 7

A. Aan artikel 6, bedoeld in dit artikel, een tweede lid toe te voegen, luidende:

«In afwijking van het voorgaande lid komen echter eveneens alle rijkscentra ten behoeve van het eigenaarsonderhoud in aanmerking voor tussenkomst door het Gebouwenfonds voor de rijkscholen, indien ze

beantwoorden aan de normen, bepaald in artikel 2, § 4, § 5 en § 6 van deze wet.»

B. Het zinsdeel «de fondsen voor schoolgebouwen, zoals bedoeld in de artikelen 19, 20 en 22» te vervangen door het zinsdeel «het Gebouwenfonds voor de rijkscholen, zoals bedoeld in artikel 19».

Artikel 11bis

Een artikel 11bis (nieuw) in te voegen, luidende:

«De Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de administratieve toestand van de personeelsleden van wie de betrekking ingevolge de toepassing van deze wet wordt opgeheven, en de periode gedurende welke genoemde toestand van toepassing is.»

«Modifier comme suit l'arrêté royal n° 467 visé à l'article 7-23°:

Article 1<sup>er</sup>

Au § 2 de cet article, remplacer le membre de phrase «tel que modifié dernièrement par l'arrêté royal n° 411 du 25 avril 1986» par les mots «tel que modifié par l'arrêté royal n° 411 du 25 avril 1986 et, en ce qui concerne spécialement les centres PMS de l'Etat, par l'arrêté royal n° 459 du 10 septembre 1986».

Article 3

A. Au 3° de cet article, remplacer les mots «sur la base d'un contrat signé pour une durée d'au moins six ans» par les mots «sur la base d'un contrat signé par le pouvoir organisateur intéressé et dont les conditions de durée et de modèle sont déterminées par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres».

B. Remplacer l'article 2, § 1<sup>er</sup>, 4°, par ce qui suit:

«4° Par dérogation au 3° du présent paragraphe, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, fixer les conditions auxquelles le pouvoir organisateur d'un établissement d'enseignement peut, à défaut d'un centre appartenant au même réseau, confier les missions prévues au 3° du présent paragraphe à un centre d'un autre réseau.»

C. Remplacer l'article 2, § 7, par ce qui suit:

«Le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les conditions dans lesquelles un nouveau centre peut être créé ou reconnu et subventionné.»

D. Remplacer l'article 2, § 8, par ce qui suit:

«Le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les conditions dans lesquelles un nouveau centre d'enseignement spécial peut être créé ou reconnu et subventionné.»

Article 7

A. Compléter l'article 6 par un second alinéa, rédigé comme suit:

«Par dérogation à l'alinéa précédent, entrent toutefois également en ligne de compte pour bénéficier d'une intervention du Fonds des bâtiments scolaires de l'Etat, aux fins de l'entretien du patrimoine, tous les centres de l'Etat qui satisfont aux normes fixées à l'article 2, §§ 4, 5 et 6, de la présente loi.»

B. Remplacer le membre de phrase «des Fonds des bâtiments scolaires comme prévue aux articles 19, 20 et 22» par le membre de phrase «du Fonds des bâtiments scolaires de l'Etat comme prévue à l'article 19».

Article 11bis

Insérer un article 11bis (nouveau), libellé comme suit:

«Le Roi détermine, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, la situation administrative des membres du personnel dont l'emploi est supprimé à la suite de l'application de la présente loi, et la période durant laquelle ladite situation est applicable.»

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, dit is mijn laatste uiteenzetting over dit ontwerp. Het gaat hier voor de derde maal over een belangrijk aspect van gewijzigde keuzevrijheid. Ik spreek over de rijks-PMS-centra en het contract, waarvan sprake, dat voor zes jaar kan worden gesloten.

Wanneer voor het gemeentelijk en het provinciaal onderwijs een contract van zes jaar wordt gesloten, kan dit de periode van de betrokken coalitie overstijgen. Vroeger hadden de ouders de keuzevrijheid van een PMS-centrum voor hun kinderen. Nu echter worden ze gebonden door de keuze van de gemeenteraad of de provincieraad. Wanneer dus een meerderheid een bepaalde keuze heeft gemaakt voor het onderwijs dat



zij organiseert, hebben de ouders geen enkel verhaal tegen het verdere verloop van de gemaakte keuze indien de meerderheid zou veranderen, wat wel eens zou kunnen.

Ons amendement strekt ertoe dit mogelijk te maken en in ieder geval de ouders de kans te geven om hun keuzevrijheid, al was het in dit geval collectief, te hernemen bij wege van de nieuwe samenstelling van de meerderheid. In tegenstelling tot de vroegere toestand, waar de ouders vrij waren om een PMS-centrum te kiezen, zijn zij nu voor zes jaar gebonden, ongeacht de meerderheid waarvan de school afhangt. Zij zijn gebonden aan de keuze die de meerderheid heeft gemaakt, ook wanneer die meerderheid wisselt.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Coens.

De heer Coens, minister van Onderwijs. — Mijnheer de Voorzitter, die zes jaar komt natuurlijk overeen met de duur van de legislatuur. Voor het officieel gesubsidieerd onderwijs is er de mogelijkheid om te kiezen tussen de rijks-PMS-centra en de vrije PMS-centra.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 7-23° zijn aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 7-23° sont réservés.

De heer Seeuws c.s. stelt volgend amendement voor:

« Het koninklijk besluit nr. 468, bedoeld in artikel 7-24°, in te trekken. »

« Rapporter l'arrêté royal n° 468 visé à l'article 7-24°. »

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 7-24° zijn aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 7-24° sont réservés.

#### Votes réservés — Aangehouden stemmingsen

M. le Président. — Nous devons procéder maintenant aux votes réservés.

Wij moeten thans overgaan tot de aangehouden stemmingsen.

Plusieurs amendements tendant à la suppression de certaines dispositions ont été déposés.

Le Sénat est-il d'accord pour considérer que l'approbation des dispositions visées par ces amendements implique le rejet de ceux-ci?

Verschillende amendementen werden ingediend die ertoe strekken sommige bepalingen te doen vervallen.

Gaat de Senaat akkoord dat de goedkeuring van de desbetreffende bepalingen de verwerping impliceert van de amendementen die de schrapping ervan beogen? (Instemming.)

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Mouton et consorts à l'article 7-1°.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Mouton c.s. bij artikel 7-1°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

156 membres sont présents.

156 leden zijn aanwezig.

95 votent non.

95 stemmen neen.

46 votent oui.

46 stemmen ja.

15 s'abstiennent.

15 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Akkermans, Anciaux, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cereuxe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peertermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuys, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Basecq, Borremans, Bourgeois, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egemeers, Eicher, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, M. Lietaen-Croes, MM. Matthys, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Vandenhove, Vanlerbergh, Verschueren et Wyninckx.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

Mme Aelvoet, MM. Capoen, Flandre, A. Geens, Gryp, Luyten, Meyntjens, Somers, Trussart, Valkeniers, Van In, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck et M. Vervaeke.

De Voorzitter. — Wij gaan over de stemming over het amendement van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-1°.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Seeuws et consorts à l'article 7-1°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

157 leden zijn aanwezig.

157 membres sont présents.

97 stemmen neen.

97 votent non.

29 stemmen ja.

29 votent oui.

31 onthouden zich.

31 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Hebben neen gestemd:

Ont voté non:

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cereuxe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L.

Gillet, MM. Glibert, Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Bourgois, Capoen, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Wulf, Egelsemeers, A. Geens, Holsbeke, Kenzeler, Knuts, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Op 't Eynde, Pataer, Schellens, Schoeters, Seeuws, Somers, Swinnen, Mme Truffaut, MM. Valkeniers, Vandenbove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Verschueren et Wyninckx.

Hebben zich onthouden :

Se sont abstenus :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Collignon, Mme Coorens, MM. de Wasseige, Donnay, Eicher, Flandre, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Hotyat, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Minet, Moureaux, Mouton, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Smits, Taminiaux, Trussart et Mme Van Puymbroeck.

**M. le Président.** — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

**M. Lallemand.** — Monsieur le Président, nous sommes d'accord sur le fond de l'amendement de M. Seeuws, relatif à l'article 5 de l'arrêté royal n° 411, mais nous estimons que les évaluations chiffrées sont sujettes à caution. C'est la raison de notre abstention.

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur l'article 7-2°.

Wij stemmen over artikel 7-2°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

159 membres sont présents.

159 leden zijn aanwezig.

99 votent oui.

99 stemmen ja.

59 votent non.

59 stemmen neen.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, l'article 7-2° est adopté.

Derhalve is artikel 7-2° aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Valkeniers, Van Daele, Van

den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelsemeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenbove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Vervaeke.

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Mouton et consorts à l'article 7-3°.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Mouton c.s. bij artikel 7-3°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

158 membres sont présents.

158 leden zijn aanwezig.

98 votent non.

98 stemmen neen.

60 votent oui.

60 stemmen ja.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelsemeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vanden

hove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

**De Voorzitter.** — Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over de amendementen A, B, C, D en E van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-3°.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur les amendements A, B, C, D et E de M. Seeuws et consorts à l'article 7-3°.  
(*Assentiment.*)

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

157 leden zijn aanwezig.

157 membres sont présents.

98 stemmen neen.

98 votent non.

59 stemmen ja.

59 votent oui.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagthier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Vanhoutte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgeois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveene, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egemeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhoeve, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Mouton et consorts à l'article 7-4°.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Monton c.s. bij artikel 7-4°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

157 membres sont présents.

157 leden zijn aanwezig.

97 votent non.

97 stemmen neen.

59 votent oui.

59 stemmen ja.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagthier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Vanhoutte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgeois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveene, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egemeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhoeve, Van In, Vanlerberghe, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Dehaene.

**De Voorzitter.** — Wij gaan over tot de stemming over het subsidiair amendement van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-4°.

Nous passons au vote sur l'amendement subsidiaire de M. Seeuws et consorts à l'article 7-4°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

157 leden zijn aanwezig.

157 membres sont présents.

98 stemmen neen.

98 votent non.

59 stemmen ja.

59 votent oui.

Derhalve is het subsidiair amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement subsidiaire n'est pas adopté.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagthier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil,



Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanha-verbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemant, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vanden-hove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur l'article 7-4°.

Wij gaan over tot de stemming over artikel 7-4°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

158 membres sont présents.

158 leden zijn aanwezig.

98 votent oui.

98 stemmen ja.

60 votent non.

60 stemmen neen.

En conséquence, l'article 7-4° est adopté.

Derhalve is artikel 7-4° aangenomen.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bas-cour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buch-mann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Des-marets, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Lan-gendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saul-mont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanha-verbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guil-laume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemant, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valke-niers, Vanden-hove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Over-straeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur l'amendement subsidiaire de M. Mouton et consorts à l'article 7-7°.

Wij gaan over tot de stemming over het subsidiair amendement van de heer Mouton c.s. bij artikel 7-7°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

150 membres sont présents.

150 leden zijn aanwezig.

89 votent oui.

89 stemmen ja.

60 votent non.

60 stemmen neen.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, l'amendement subsidiaire n'est pas adopté.

Derhalve is het subsidiair amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bas-cour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buch-mann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets, Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Lenfant, Lutgen, Mmes Maes-Vanrobaeys, Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mmes Staels-Dompas, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanha-verbeke, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guil-laume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemant, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valke-niers, Vanden-hove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Over-straeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

S'est abstenu :

Heeft zich onthouden :

M. Laverge.

**De Voorzitter.** — Wij gaan over tot de stemming over de amendemen-ten van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-7° die ertoe strekken artikel 3, paragraaf 2 en paragraaf 4, van het koninklijk besluit nr. 438 te wijzigen.

Nous passons au vote sur les amendements de M. Seeuws et consorts à l'article 7-7° tendant à modifier l'article 3, paragraphe 2 et para-graphie 4, de l'arrêté royal n° 438.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

152 leden zijn aanwezig.  
152 membres sont présents.  
118 stemmen neen.  
118 votent non.  
34 stemmen ja.  
34 votent oui.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.  
En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Hebben neen gestemd :  
Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bas-  
cour, Basecq, Bataille, Bens, Bock, Boël, Borremans, J. A. Bosmans,  
J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys,  
Close, Collignon, Conrotte, Cooreman, Mme Coorens, MM. Dalem, De  
Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De  
Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuy-  
ter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaret, de Wasseige,  
Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Donnay, Doumont,  
Eicher, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gevenois, Gijs, J. Gillet,  
Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Grosjean,  
Guillaume, Hansenne, Hatry, Hazette, Mme Herman-Michielsens, MM.  
Hismans, Hofman, Horyat, Kelchtermans, Lafosse, Lagasse, Lallemand,  
Langendries, Laverge, Leclercq, Lepaffe, Lutgen, Mme Maes-Vanro-  
baeys, MM. Mainil, Minet, Monfils, Mouton, Nicolas, Noerens, Mme  
Panneels-Van Baelen, MM. Péciaux, Pede, Peetermans, Poulet,  
Remacle, Mme Rifflet-Knauer, MM. Saulmont, Smeers, Mme Smitt,  
MM. Smitz, Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Swaelen, Taminiaux,  
Mmes Truffaut, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den  
Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vander-  
borgh, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt,  
Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rom-  
paey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :  
Ont voté oui :

Mme Aelvoet, MM. Bourgois, Capoen, Mme De Pauw-Deveen, MM.  
De Wulf, Egelmeers, Flandre, A. Geens, Gryp, Holsbeke, Kenzeler,  
Knuts, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Op 't  
Eynde, Pataer, Schellens, Schoeters, Seeuws, Somers, Swinnen, Trussart,  
Valkeniers, Vandenhove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van  
Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et  
Wyninckx.

**De Voorzitter.** — Wij gaan over tot de stemming over het amendement  
van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-7°, dat ertoe strekt een nieuw  
artikel 3bis in te voegen in het koninklijk besluit nr. 438.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Seeuws et consorts à  
l'article 7-7° tendant à insérer un article 3bis nouveau dans l'arrêté royal  
n° 438.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.  
Il est procédé au vote nominatif.

158 leden zijn aanwezig.  
158 membres sont présents.  
98 stemmen neen.  
98 votent non.  
55 stemmen ja.  
55 votent oui.  
5 onthouden zich.  
5 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.  
En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Hebben neen gestemd :  
Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bas-  
cour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buch-  
mann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte,  
Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De  
Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-  
Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Des-  
maret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont,  
Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L.  
Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry,  
Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Lan-  
gendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil,  
Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme  
Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saul-  
mont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen,  
Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck,  
Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh,  
Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanha-  
verbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey,  
Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :  
Ont voté oui :

MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Co-  
orens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers,  
Eicher, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman,  
Holsbeke, Horyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand,  
Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens,  
Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-  
Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smitz, Somers, Swinnen,  
Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Valkeniers, Vandenhove, Van In,  
Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Verschuere, Vervaeke  
et Wyninckx.

Hebben zich onthouden :  
Se sont abstenus :

Mme Aelvoet, MM. Flandre, Gryp, Trussart et Mme Van Puym-  
broeck.

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur l'article 7-7°.  
Wij stemmen over artikel 7-7°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

154 membres sont présents.  
154 leden zijn aanwezig.  
97 votent oui.  
97 stemmen ja.  
57 votent non.  
57 stemmen neen.

En conséquence, l'article 7-7° est adopté.  
Derhalve is artikel 7-7° aangenomen.

Ont voté oui :  
Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bas-  
cour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buch-  
mann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte,  
Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De  
Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-  
Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Des-  
maret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont,  
Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L.  
Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry,  
Hazette, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries,  
Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme  
Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-  
Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers,  
Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyber-  
ghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute,

Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Flandre, A. Geens, Gevenois, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenbove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren, Vervaeet et Wyninckx.

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Mouton et consorts à l'article 7-8°.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Mouton c.s. bij artikel 7-8°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

157 membres sont présents.

157 leden zijn aanwezig.

131 votent non.

131 stemmen neen.

26 votent oui.

26 stemmen ja.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Bourgois, Buchmann, Mme Buyse, MM. Capoen, Cerexhe, Chabert, Claey, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Mme De Pauw-Deveen, MM. Deprez, De Seranno, Desmarts, De Wulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Egelmeers, Evers, Falise, Flagothier, Flandre, Friederichs, A. Geens, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Gryp, Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Holsbeke, Kelchtermans, Kenzeler, Knuts, Langendries, Laverge, Lenfant, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Luyten, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Matthys, Mme Mayence-Goossens, MM. Meyntjens, Monfils, Nicolas, Noerens, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pataer, Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Schellens, Schoeters, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Somers, Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Swaelen, Swinnen, Trussart, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Valkeniers, Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandenbove, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van In, Vanlerberghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Verschueren, Vervaeet, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Basecq, Borremans, Collignon, Mme Coorens, MM. de Wasseige, Donnay, Eicher, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman, Hotyat, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Minet, Mouton, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Smits, Taminiaux et Mme Truffaut.

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Seeuws et consorts à l'article 7-8°, relatif à l'article 18 de l'arrêté royal n° 439.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-8°, betreffende artikel 18 van het koninklijk besluit nr. 439.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

156 membres sont présents.

156 leden zijn aanwezig.

121 votent non.

121 stemmen neen.

4 votent oui.

4 stemmen ja.

31 s'abstiennent.

31 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Bourgois, Buchmann, Mme Buyse, MM. Capoen, Cerexhe, Chabert, Claey, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, Desmarts, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Egelmeers, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, A. Geens, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Holsbeke, Kelchtermans, Kenzeler, Knuts, Langendries, Laverge, Lenfant, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Luyten, Mme Maes-Vanrobaeys, MM. Mainil, Matthys, Mme Mayence-Goossens, MM. Meyntjens, Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pataer, Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Schellens, Schoeters, Smeers, Mme Smitt, MM. Somers, Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Swaelen, Swinnen, Valkeniers, Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandenbove, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van In, Vanlerberghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Van Rompaey, Verschueren, Vervaeet, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

Mme De Pauw-Deveen, MM. De Wulf, Op 't Eynde et Seeuws.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Collignon, Mme Coorens, MM. de Wasseige, Donnay, Eicher, Flandre, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Hotyat, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Minet, Mouton, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Smits, Taminiaux, Mme Truffaut, M. Trussart et Mme Van Puymbroeck.

**M. Lallemand.** — Voilà une majorité qui sait ce qu'elle fait ! C'est très caractéristique !

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur les amendements de M. Seeuws et consorts à l'article 7-8°, tendant à l'insertion d'un article 17bis (nouveau) et d'un article 31bis (nouveau), et sur l'amendement relatif à l'article 41 de l'arrêté royal n° 439.

Wij gaan over tot de stemming over de amendementen van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-8°, strekkende tot de invoeging van een artikel 17bis (nieuw) en van een artikel 31bis (nieuw) en over het amendement betreffende artikel 41 van het koninklijk besluit nr. 439.



— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

157 membres sont présents.

157 leden zijn aanwezig.

97 votent non.

97 stemmen neen.

55 votent oui.

55 stemmen ja.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaretts, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hoyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Valkeniers, Vandenbove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Verschuere, Vervaeet et Wyninckx.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

Mme Aelvoet, MM. Flandre, Gryp, Trussart et Mme Van Puymbroeck.

**De Voorzitter.** — Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-10°.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Seeuws et consorts à l'article 7-10°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

157 leden zijn aanwezig.

157 membres sont présents.

97 stemmen neen.

97 votent non.

55 stemmen ja.

55 votent oui.

5 onthouden zich.

5 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaretts, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Valkeniers, Vandenbove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Verschuere, Vervaeet et Wyninckx.

Hebben zich onthouden :

Se sont abstenus :

Mme Aelvoet, MM. Flandre, Gryp, Trussart et Mme Van Puymbroeck.

**De Voorzitter.** — Wij stemmen nu over artikel 7-11°.

Nous passons au vote sur l'article 7-11°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

156 leden zijn aanwezig.

156 membres sont présents.

98 stemmen ja.

98 votent oui.

58 stemmen neen.

58 votent non.

Derhalve is het artikel 7-11° aangenomen.

En conséquence, l'article 7-11° est adopté.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaretts, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme

Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhoeve, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Vervaeke.

**De Voorzitter.** — We moeten ons nu uitspreken over de amendementen van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-13°.

Nous devons nous prononcer maintenant sur les amendements de M. Seeuws et consorts à l'article 7-13°.

Mijnheer Seeuws, gaat u ermee akkoord dat wij één stemming uitbrengen over de verschillende amendementen ?

**De heer Seeuws.** — Zeker, mijnheer de Voorzitter.

**De Voorzitter.** — We stemmen over de amendementen van de heer Seeuws c.s..

Nous passons au vote sur les amendements de M. Seeuws et consorts.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

156 leden zijn aanwezig.

156 membres sont présents.

98 stemmen neen.

98 votent non.

53 stemmen ja.

53 votent oui.

5 onthouden zich.

5 s'abstiennent.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bas-cour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Valkeniers, Vandenhoeve, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Verschueren et Vervaeke.

Hebben zich onthouden :

Se sont abstenus :

Mme Aelvoet, MM. Flandre, Gryp, Trussart et Mme Van Puymbroeck.

**De Voorzitter.** — Wij moeten ons nu uitspreken over de amendementen A tot E van de heer Pataer bij artikel 7-14°.

Nous devons nous prononcer maintenant sur les amendements A à E de M. Pataer à l'article 7-14°.

Il stel voor een enkele stemming te houden over deze amendementen.

Je propose de procéder à un seul vote sur l'ensemble de ces amendements. (*Assentiment.*)

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

156 leden zijn aanwezig.

156 membres sont présents.

96 stemmen neen.

96 votent non.

34 stemmen ja.

34 votent oui.

26 onthouden zich.

26 s'abstiennent.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bas-cour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mme Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

Mme Aelvoet, MM. Bourgois, Capoen, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Wulf, Egelmeers, Flandre, A. Geens, Gryp, Holsbeke, Kenzeler, Knuts, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Op 't Eynde, Pataer, Schellens, Schoeters, Seeuws, Somers, Swinnen, Trussart, Valkeniers, Vandenhoeve, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren, Vervaeke et Wyninckx.

Hebben zich onthouden :

Se sont abstenus :

MM. Basecq, Borremans, Collignon, Mme Coorens, MM. de Wasseige, Donnay, Eicher, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman, Hotyat, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Minet, Mouton, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Smits, Taminiaux et Mme Truffaut.

**De Voorzitter.** — Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Pataer bij artikel 7-15°.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Pataer à l'article 7-15°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

157 leden zijn aanwezig.

157 membres sont présents.

97 stemmen neen.

97 votent non.

60 stemmen ja.

60 votent oui.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarts, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smit, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mme Coorens, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Moureaux, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

**De Voorzitter.** — Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Seeuws en c.s. bij artikel 7-15°.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Seeuws et consorts à l'article 7-15°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

156 leden zijn aanwezig.

156 membres sont présents.

98 stemmen neen.

98 votent non.

41 stemmen ja.

41 votent oui.

17 onthouden zich.

17 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarts, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smit, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborgh, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Collignon, Mme De Pauw-Deveene, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lallemand, Leclercq, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Vandenhove, Vanlerberghe et Wyninckx.

Hebben zich onthouden :

Se sont abstenus :

Mme Aelvoet, MM. Capoen, Flandre, A. Geens, Gryp, Lagasse, Lepaffe, Luyten, Meyntjens, Somers, Trussart, Valkeniers, Van In, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck et M. Vervaeke.

**De Voorzitter.** — Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Seeuws en mevrouw De Pauw bij artikel 7-16°.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Seeuws et Mme De Pauw à l'article 7-16°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

156 leden zijn aanwezig.

156 membres sont présents.

96 stemmen neen.

96 votent non.

48 stemmen ja.

48 votent oui.

12 onthouden zich.

12 s'abstiennent.



Derhalve is het amendement niet aangenomen.  
En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Hebben neen gestemd:

Ont voté non:

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Poulliet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd:

Ont voté oui:

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lietsen-Croes, MM. Matthys, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Smits, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Vanlerberghe, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

Hebben zich onthouden:

Se sont abstenus:

MM. Antoine, Capoen, A. Geens, Luyten, Meyntjens, Seeuws, Somers, Valkeniers, Van In, Van Ooteghem, Van Overstraeten et Vervae.

**De Voorzitter.** — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

**De heer Seeuws.** — Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij onthouden om mijn spijt en verwondering te kunnen uitdrukken over het feit dat de collega's van de PSC mijn amendement hebben verworpen en daardoor ook het voorstel van wet verwerpen dat hun geestesgenoten in de Kamer hebben ingediend.

**De heer Langendries.** — Dat is onze zaak.

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Mouton et consorts à l'article 7-16°.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Mouton c.s. bij artikel 7-16°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

157 membres sont présents.

157 leden zijn aanwezig.

95 votent non.

95 stemmen neen.

50 votent oui.

50 stemmen ja.

12 s'abstiennent.

12 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mme Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Poulliet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lietsen-Croes, MM. Matthys, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Vanlerberghe, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. Antoine, Capoen, A. Geens, Luyten, Meyntjens, Somers, Valkeniers, Vandenhaute, Van In, Van Ooteghem, Van Overstraeten et Vervae.

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur l'amendement subsidiaire de M. Mouton et consorts à l'article 7-16°.

Wij gaan over tot de stemming over het subsidiair amendement van de heer Mouton c.s. bij artikel 7-16°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

155 membres sont présents.

155 leden zijn aanwezig.

94 votent non.

94 stemmen neen.

50 votent oui.

50 stemmen ja.

11 s'abstiennent.

11 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement subsidiaire n'est pas adopté.

Derhalve is het subsidair amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman,

Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets, Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lutgen, Mmes Maes-Vanrobaeys, Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, Flandre, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemant, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Vanlerberghe, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere et Wyninckx.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Antoine, Capoen, A. Geens, Luyten, Meyntjens, Somers, Valkeniers, Van In, Van Ooteghem, Van Overstraeten et Vervaeke.

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Mouton et consorts à l'article 7-17°.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Mouton c.s. bij artikel 7-17°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

157 membres sont présents.

157 leden zijn aanwezig.

96 votent non.

96 stemmen neen.

55 votent oui.

55 stemmen ja.

6 s'abstiennent.

6 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerehe, Chabert, Claey, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vander-

missen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemant, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Valkeniers, Vandenhove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

Mme Aelvoet, MM. Antoine, Flandre, Gryp, Trussart et Mme Van Puymbroeck.

**M. le Président.** — Puis-je considérer que ce vote vaut également pour votre amendement subsidiaire, monsieur Mouton ?

**M. Mouton.** — Certainement, monsieur le Président.

**M. le Président.** — Il en sera donc ainsi.

Nous passons au vote sur l'article 7-17°.

Wij stemmen over artikel 7-17°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

155 leden zijn aanwezig.

155 membres sont présents.

94 stemmen ja.

94 votent oui.

60 stemmen neen.

60 votent non.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is artikel 7-17° aangenomen.

En conséquence, l'article 7-17° est adopté.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Aubecq, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerehe, Chabert, Claey, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egemeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

Heeft zich onthouden :

S'est abstenu :

M. Antoine.

**M. le Président.** — M. Antoine est prié de faire connaître les motifs de son abstention.

**M. Antoine.** — Monsieur le Président, je me suis abstenu parce que je considère qu'un enfant est, de toute façon, un enfant. Et je ne veux pas qu'on le coupe en morceaux !

Je me suis aussi abstenu pour protester contre l'absence du ministre francophone de l'Éducation nationale. (*Applaudissements sur les bancs socialistes, Ecolo et de la Volksunie.*)

**M. Wyninckx.** — Le Lestienne du Sénat est contre la vivisection ! (*Sourires.*)

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur les amendements de M. Seeuws et consorts à l'article 7-18°.

Wij gaan over tot de stemming over de amendementen van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-18°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

156 membres sont présents.

156 leden zijn aanwezig.

95 votent non.

95 stemmen neen.

61 votent oui.

61 stemmen ja.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, M. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egemeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Vandersmissen, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere, Vervaeke et Wyninckx.

**De Voorzitter.** — Wij gaan over tot de stemming over de amendementen van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-19° met betrekking tot artikel 1 en artikel 14 van het koninklijk besluit nr. 460.

Nous passons au vote sur les amendements de M. Seeuws et consorts à l'article 7-19° concernant l'article 1<sup>er</sup> et l'article 14 de l'arrêté royal n° 460.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

156 leden zijn aanwezig.

156 membres sont présents.

96 stemmen neen.

96 votent non.

26 stemmen ja.

26 votent oui.

34 onthouden zich.

34 s'abstiennent.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

Mme Aelvoet, MM. Borremans, Bourgois, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Wulf, Egemeers, Flandre, Gryp, Holsbeke, Kenzeler, Knuts, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Op 't Eynde, Pataer, Schellens, Schoeters, Seeuws, Swinnen, Taminiaux, Trussart, Vandenhove, Vanlerberghe, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschuere et Wyninckx.



Hebben zich onthouden :

Se sont abstenus :

MM. Basecq, Capoen, Collignon, Mme Coorens, MM. de Wasseige, Donnay, Eicher, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman, Hotyat, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Luyten, Meyntjens, Minet, Mouton, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Smits, Somers, Mme Truffaut, MM. Valkeniers, Van In, Van Ooteghem, Van Overstraeten et Vervaeke.

**De Voorzitter.** — Wij gaan over tot de stemming over de amendementen van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-19° met betrekking tot artikel 3 en artikel 16bis (nieuw) van het koninklijk besluit nr. 460.

Nous passons au vote sur les amendements de M. Seeuws et consorts à l'article 7-19° concernant l'article 3 et l'article 16bis (nouveau) de l'arrêté royal nr. 460.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

157 leden zijn aanwezig.

157 membres sont présents.

97 stemmen neen.

97 votent non.

45 stemmen ja.

45 votent oui.

15 onthouden zich.

15 s'abstiennent.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flaghothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Vandenove, Vanlerberghe, Verschueren et Wyninckx.

Hebben zich onthouden :

Se sont abstenus :

Mme Aelvoet, MM. Capoen, Flandre, A. Geens, Gryp, Luyten, Meyntjens, Somers, Trussart, Valkeniers, Van In, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck et M. Vervaeke.

**De Voorzitter.** — Wij stemmen nu over het amendement van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-20°.

Nous passons au vote sur l'amendement de M. Seeuws et consorts à l'article 7-20°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

157 leden zijn aanwezig.

157 membres sont présents.

97 stemmen neen.

97 votent non.

45 stemmen ja.

45 votent oui.

15 onthouden zich.

15 s'abstiennent.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaret, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flaghothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Vandenove, Vanlerberghe, Verschueren et Wyninckx.

Hebben zich onthouden :

Se sont abstenus :

Mme Aelvoet, MM. Capoen, Flandre, A. Geens, Gryp, Luyten, Meyntjens, Somers, Trussart, Valkeniers, Van In, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck et M. Vervaeke.

**De Voorzitter.** — Wij stemmen nu over artikel 7-21°.

Nous passons au vote sur l'article 7-21°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

156 leden zijn aanwezig.  
156 membres sont présents.  
97 stemmen ja.  
97 votent oui.  
59 stemmen neen.  
59 votent non.

Derhalve is artikel 7-21° aangenomen.  
En conséquence, l'article 7-21° est adopté.

Hebben ja gestemd:  
Ont voté oui:

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bas-  
cour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buch-  
mann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte,  
Cooreman, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman,  
Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde,  
MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets,  
Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise,  
Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M.  
Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette,  
Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries,  
Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme  
Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-  
Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers,  
Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyber-  
ghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute,  
Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermar-  
liere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van  
houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx,  
Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben neen gestemd:  
Ont voté non:

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon,  
Mmes Coorens, De Pauw-Deveene, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay,  
Egelmeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guil-  
laume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse,  
Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys,  
Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain,  
Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers,  
Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Van-  
denhove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme  
Van Puymbroeck, MM. Verschueren, Vervaeke et Wyninckx.

**M. le Président.** — Nous passons au vote sur les amendements de  
M. Mouton et consorts à l'article 7-22°.

Wij gaan over tot de stemming over de amendementen van de heer  
Mouton c.s. bij artikel 7-22°.

— Il est procédé au vote nominatif.  
Er wordt tot naamstemming overgegaan.

154 membres sont présents.  
154 leden zijn aanwezig.  
96 votent non.  
96 stemmen neen.  
58 votent oui.  
58 stemmen ja.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.  
Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non:  
Hebben neen gestemd:

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bas-  
cour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buch-  
mann, Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, De Bondt,  
De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes

Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir,  
Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets, Mme D'Hondt-Van Opden-  
bosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G.  
Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-  
Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-  
Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen,  
Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM.  
Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Pee-  
termans, Poulet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag,  
Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche,  
MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-  
Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J.  
Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel,  
Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Win-  
dels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui:  
Hebben ja gestemd:

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon,  
Mme De Pauw-Deveene, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers,  
Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, His-  
mans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse,  
Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys,  
Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme  
Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Somers, Swinnen,  
Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove,  
Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van  
Puymbroeck, MM. Verschueren, Vervaeke et Wyninckx.

**De Voorzitter.** — Wij stemmen nu over artikel 7-22°.  
Nous passons au vote sur l'article 7-22°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.  
Il est procédé au vote nominatif.

157 leden zijn aanwezig.  
157 membres sont présents.  
98 stemmen ja.  
98 votent oui.  
59 stemmen neen.  
59 votent non.

Derhalve is de artikel 7-22° aangenomen.  
En conséquence, l'article 7-22° est adopté.

Hebben ja gestemd:  
Ont voté oui:

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bas-  
cour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buch-  
mann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte,  
Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De  
Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-  
Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Des-  
marets, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont,  
Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L.  
Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry,  
Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Lan-  
gendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil,  
Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme  
Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Poulet, Remacle, Saul-  
mont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swae-  
len, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck,  
Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht,  
Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanha-  
verbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey,  
Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben neen gestemd:  
Ont voté non:

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon,  
Mmes Coorens, De Pauw-Deveene, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay,  
Egelmeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guil-

laume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Horyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren, Vervaeke et Wyninckx.

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Taminiaux et consorts à l'article 7-23°.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heer Taminiaux c.s. bij artikel 7-23°.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

157 membres sont présents.

157 leden zijn aanwezig.

98 votent non.

98 stemmen neen.

49 votent oui.

49 stemmen ja.

10 s'abstiennent.

10 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bas-cour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flaghothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanha-verbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveene, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeyers, Eichler, Flandre, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Horyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Matthys, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Vandenhove, Vanlerberghe, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren et Wyninckx.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Capoen, A. Geens, Luyten, Meyntjens, Somers, Valkeniers, Van In, Van Ooteghem, Van Overstraeten et Vervaeke.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming over de amendementen van de heer Seeuws c.s. bij artikel 7-23°.

Nous passons au vote sur les amendements de M. Seeuws et consorts à l'article 7-23°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

158 leden zijn aanwezig.

158 membres sont présents.

98 stemmen neen.

98 votent non.

60 stemmen ja.

60 votent oui.

Derhalve zijn de amendementen niet aangenomen.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bas-cour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarests, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flaghothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanha-verbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveene, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeyers, Eichler, Flandre, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Horyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenhove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren, Vervaeke et Wyninckx.

De Voorzitter. — Wij stemmen over artikel 7-24°.

Nous passons au vote sur l'article 7-24°.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

157 leden zijn aanwezig.

157 membres sont présents.

97 stemmen ja.

97 votent oui.

60 stemmen neen.

60 votent non.

Derhalve is artikel 7-24° aangenomen.

En conséquence, l'article 7-24° est adopté.



Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Antoine, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Pannels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenove, Vandersmissen, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren, Vervaeke et Wyninckx.

**De Voorzitter.** — Wij stemmen nu over artikel 7 in zijn geheel, rekening houdend met de vormwijziging aangebracht in het 14<sup>o</sup> en het 15<sup>o</sup>.

Nous passons au vote sur l'ensemble de l'article 7, compte tenu de la modification de forme apportée au 14<sup>o</sup> et au 15<sup>o</sup>.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

156 leden zijn aanwezig.

156 membres sont présents.

96 stemmen ja.

96 votent oui.

60 stemmen neen.

60 votent non.

Derhalve is artikel 7 aangenomen.

En conséquence, l'article 7 est adopté.

Hebben ja gestemd :

Ont voté oui :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cerexhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléry, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmarets, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagothier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Pannels-Van Baelen, MM. Pede, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tyber-

ghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborght, Vandermarliere, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Hebben neen gestemd :

Ont voté non :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Pécriaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overstraeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren, Vervaeke et Wyninckx.

**M. le Président.** — Le vote sur l'ensemble du projet de loi interviendra dans un instant.

Wij stemmen zo dadelijk over het ontwerp van wet in zijn geheel.

## REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

### ORDRE DES TRAVAUX

**De Voorzitter.** — Ik herinner de Senaat eraan dat wij volgende week vergaderen dinsdag, woensdag en donderdag telkens om 14 uur en eventueel ook 's avonds om 19 uur.

Volgende week zijn er ook veel commissievergaderingen. Ik dring er vooral bij de commissie voor de Financiën op aan om door te werken.

## ONTWERP VAN WET TOT BEKRACHTIGING VAN DE KONINKLIJKE BESLUITEN VASTGESTELD TER UITVOERING VAN ARTIKEL 1 VAN DE WET VAN 27 MAART 1986 TOT TOEKENNING VAN BEPAALDE BIJZONDERE MACHTEN AAN DE KONING

### Stemming

## PROJET DE LOI PORTANT CONFIRMATION DES ARRETES ROYAUX PRIS EN EXECUTION DE L'ARTICLE 1<sup>er</sup> DE LA LOI DU 27 MARS 1986 ATTRIBUANT CERTAINS POUVOIRS SPECIAUX AU ROI

### Vote

**De Voorzitter.** — Wij moeten thans overgaan tot de stemming over het geheel van het ontwerp van wet tot bekrachtiging van koninklijke besluiten.

Nous devons procéder maintenant au vote sur le projet de loi portant confirmation d'arrêts royaux.

Het woord is aan de heer Wyninckx voor een stemverklaring.

**De heer Wyninckx.** — Mijnheer de Voorzitter, zeer bondig een verklaring vóór de stemming. Ik zou enkel met mijn collega's een afspraak willen maken voor einde maart wanneer een soortgelijk bekrachtigings-spektakel zal plaatshebben in voor het Parlement even vernederende omstandigheden.

**De Voorzitter.** — Het woord is aan de heer Van In voor een stemverklaring.

**De heer Van In.** — Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat wij bijzonder weinig woorden nodig hebben om onze stem te verklaren.

Uit het debat is voldoende gebleken — zowel naar de inhoud als naar de vorm —, dat alle leden van de Senaat ten opzichte van deze teksten met meer dan een kater zitten. Een zakje suikergoed zal de betrokkenen niet van mening doen veranderen.

De Voorzitter. — Dat was ook niet de bedoeling.

De heer Van In. — De Volksunie zal tegenstemmen. Ik meen dat door deze tegenstem terzelfder tijd wordt bevestigd wat hier door honorabele leden van de meerderheid werd gezegd en wat wij onderschrijven.

Wij hebben ook genoteerd — en ik richt mij tot alle leden van de Senaat want de leden van de huidige oppositie kunnen misschien leden van de meerderheid van morgen zijn — dat de Eerste minister met evenveel woorden heeft toegegeven dat de procedure van de bijzondere machten, in het bijzonder zoals ze dit jaar werd toegepast, een slechte procedure is. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Lallemand pour une explication de vote.

M. Lallemand. — Monsieur le Président, en ce qui me concerne, je regrette qu'un seul membre de la famille social-chrétienne ait voté l'amendement qui visait à supprimer le quota de 0,8. Cela montre la distance qui existe entre les votes et les paroles.

Le vote de mon parti sera déterminé. Nous avons suffisamment exprimé que la politique de pouvoirs spéciaux du gouvernement conduisait à une société moins solidaire, plus divisée et que les conséquences seront indiscutablement lourdes pour l'avenir.

Nous votons avec détermination contre la confirmation des arrêtés pris en vertu des pouvoirs spéciaux. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

M. le Président. — Nous passons au vote.

Wij gaan over tot stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

157 membres sont présents.

157 leden zijn aanwezig.

97 votent oui.

97 stemmen ja.

60 votent non.

60 stemmen neen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Anciaux, Anthuenis, Aubecq, Bascour, Bataille, Bens, Bock, Boël, J. A. Bosmans, J. H. Bosmans, Buchmann, Mme Buyse, MM. Cereuxhe, Chabert, Claeys, Close, Conrotte, Cooreman, Dalem, De Bondt, De Clercq, Decléty, de Clippele, De Cooman, Dehaene, De Kerpel, Mmes Delruelle-Ghobert, Demeulenaere-Dewilde, MM. Demuyter, Deneir, Deprez, Descamps, De Seranno, Desmaretz, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Didden, Doumont, Evers, Falise, Flagorthier, Friederichs, G. Geens, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. Glibert, Mme Godinache-Lambert, MM. Hansenne, Hatry, Hazette, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Kelchtermans, Langendries, Laverge, Lenfant, Lutgen, Mme Maes-Vanrobaeys, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Nicolas, Noerens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Peetermans, Pouillet, Remacle, Saulmont, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, M. Swaelen, Mme Tybergien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vanderborcht, Vandermarliere, Vandersmissen, J. Van Eetvelt, V. Van Eetvelt, Vanhaverbeke, Vanhoutte, Van Nevel, Vannieuwenhuysen, Van Rompaey, Waltniel, Weckx, Willemsens, Windels, Wintgens et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

Mme Aelvoet, MM. Basecq, Borremans, Bourgeois, Capoen, Collignon, Mmes Coorens, De Pauw-Deveen, MM. de Wasseige, De Wulf, Donnay, Egelmeers, Eicher, Flandre, A. Geens, Gevenois, Grosjean, Gryp, Guillaume, Hismans, Hofman, Holsbeke, Hotyat, Kenzeler, Knuts, Lafosse, Lagasse, Lallemand, Leclercq, Lepaffe, Mme Lieten-Croes, MM. Luyten, Matthys, Meyntjens, Minet, Mouton, Op 't Eynde, Pataer, Péciaux, Poulain, Mme Rifflet-Knauer, MM. Schellens, Schoeters, Seeuws, Smits, Somers, Swinnen, Taminiaux, Mme Truffaut, MM. Trussart, Valkeniers, Vandenove, Van In, Vanlerberghe, Van Ooteghem, Van Overtaeten, Mme Van Puymbroeck, MM. Verschueren, Vervaeet et Wyninckx.

Le Sénat se réunira mardi 9 décembre 1986, à 14 heures.

De Senaat vergadert opnieuw dinsdag 9 december 1986, te 14 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée le samedi 6 décembre 1986, à 0 h 10 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten zaterdag 6 december 1986, te 0 u.10 m.*)

404